

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izreja vsak dan sveder izvzemati modelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Konec in bilanca vladno-klerikalnega komisarjata

»Die schönen Tage von Aranjuez sind nun vorbei.« Tako bi lahko sedaj vzkliznili klerikalci in ž njimi deželni predsednik baron Schwarz. Bliža se konec medvladja na ljubljanskem magistratu, konec onih lepih dni, ki so jih s toliko slastjo uživali gospod baron Schwarz in njegovi zvesti zavetniki klerikalci, koliko bi dali, da bi ti krasni časi trajali večno! Kaj so vse storili, da bi te lepe dneve podaljšali vsaj za par trenutkov, ko jih že niso mogli ohraniti za vedno!

Odločitev upravnega sodišča o klerikalni pritožbi proti veljavnosti občinskih volitev je izrekla smrtno obsodbo vladnemu komisarjatu na magistratu.

Smrtna obsodba bi se imela pravzaprav takoj izvršiti, toda baron Schwarz se nikakor ne more ločiti od svojega ljubljence, zato mu hoče podaljšati življenje vsaj za par dni. Zato se je postavil na stališče, da je deželna vlada primorana novi občinski svet sklicati šele, ko se ji dostavi pismena razsodba upravnega sodišča.

Seveda ni to stališče stvarno, saj je bila deželna vlada uradno zastopana pri razglasitvi razsodbe, toda to gospoda Schwarza čisto nič ne moti, on čaka na pismo razsodbe, da s tem svojim dejanjem znova posvedoči svojo naravnost in zlobnost, ki jo kaže vselej, kadar se gre za interese ljubljanskega mesta in ljubljanskega prebivalstva.

Schwarz pač spada med male ljudi z omejenim duševnim obzorjem, zato nas ta njegova zlobnost in nagajivost, ki izvira iz osvetloženosti, ker se ljubljansko prebivalstvo drzne imeti svoje nazore o politiki in tudi o duševnih potezah gotove gospode, pušča docela hladne.

Par dni prej ali kasneje, to je postranska stvar, glavno je, da je končno padla kocka, ki je odločila konec komisarjevega gospodarstva na magistratu.

Po najzanesljivejših poročilih z Dunaja se razsodba upravnega sodišča vroči deželni vladi tekoma prihodnjega tedna.

S tem postanejo ljubljanske občinske volitve tudi formalno pravo-

močne in vlada je primorana, da skliče v zakonitem roku občinski svet, da mu dá možnost, da se konstituira in izbere iz svoje srede novega župana.

Tekom meseca decembra se ima torej zopet uveljaviti občinska samouprava ljubljanskega mesta, ki je bila sistirana polnih 15 mesecev.

Po čigavi krivdi? Kdor je pazno zasledoval dogodke zadnjih let, ta ve, da so bili klerikalci tisti, ki so povzročili, da je bilo ljubljansko mesto dolgih 15 mesecev oropano svojo samouprave.

Klerikalci so hoteli za vsako ceno dobiti v oblast tudi Ljubljano in ker s poštenimi sredstvi tega niso mogli doseči, so jeli na vseh koncih in krajih spletkariti in intrigirati, dokler niso izzvali županske krize, katero so na to spretno izrabili v svoje strankarske svrhe s tem, da so Ljubljani oktroirali nov občinski volilni red, zasledujoč zgolj ta namen, da spravijo v ljubljanski mestni hiši na konje klerikalno gospodo.

Vladni komisar na magistratu je torej dvomljiva zasluga klerikalne stranke. In ker je klerikalna stranka ves čas z vsem svojim vplivom in svojo močjo podpirala vladnega komisarja, ker so bili klerikalni prisledniki ves čas najkrepkejša opora tega komisarja, je jasno, da so klerikalci v prvi vrsti odgovorni za občinsko gospodarstvo v dobi komisarjata na magistratu.

Sedaj ko bide že zadnja ura komisarjatu, je važno, ako se vprašamo, kakšno je bilo občinsko gospodarstvo v tem času.

Ne da bi se spuščali v podrobne kritike, moramo konstatirati, da ni silka občinskega gospodarstva ni malo ugodna.

Eno pa je zlasti, ki nas mora naravnost osupniti to je, da so se dohodki mestne občine v letu 1911., ko so bili gospodarji na magistratu vladni komisar in klerikalni prisledniki, zmanjšali za okroglo — 100.000 kron.

Ne bomo navajali nobenih podrobnosti, ne bomo razpravljali o vzrokih tega katastrofalnega dejstva, omejujemo se za danes zgolj na suho konstatiranje, da za bodočo občinsko upravo in za davkoplačevalce fatalne okoliščnosti.

100.000 kron dohodkov manj, kakor prejšnja leta! To daje misliti. Kdo pa je kriv, da je nastal takšen ogromen izpadek na dohodkih?

Če hočemo biti objektivni, moramo priznati, da zadene v tem oziru krivda manj vladnega komisarja, kakor pa klerikalce.

Jasno je namreč, da bi mogel edino občinski svet, če bi se konstituiral takoj po volitvah najti sredstva in pota, s katerimi bi se dalo preprečiti grozeči odpadki na dohodkih.

To pravočasno konstituiranje občinskega sveta pa so zabranili klerikalci z znano svojo frivolno pritožbo, za to pada tudi nanje vsa odgovornost glede tega primanjčanja. Da bo pod takimi pogoji razlika med občinskimi dohodki in stroški ogromna, nam pač ni treba še posebe naglašati. Tu omenimo med stroške samo eno postavko — okroglo 25.000 kron za letošnje volitve!... Ne rečemo nič več, samo to priberemo, da je katastrofa, ki grozi mestnemu gospodarstvu, sad in posledica brezvestne protiljubljanske klerikalne politike!

Na svoji koži bo te posledice klerikalne politike čutilo ljubljansko prebivalstvo šele v prihodnje in takrat se mu bodo, o tem smo trdno prepričani, tudi odprle oči, da bo videlo klerikalne svoje »prijatelje« v — pravi luči.

Državni zbor.

Plenarna seja. — Odsek za državne uslužbence. — Klerikalna opozicija v proračunskem odseku.

Dunaj, 1. decembra.

Zbornica je imela danes kratko in slabo obiskano sejo. Odpravila je prvo branje dveh vladnih predlogov: o reformi § 74. obrtnega reda, ki modernizuje že prav zastarele določbe glede delavskega varstva v obrtnih podjetjih, ter v delitvi katastrálnih parcel ter zenoostavljenju vknjižbe manjvrednih zemljišč. Prva predloga je bila odkazana socialno - političnemu, druga justičnemu odseku.

Pozornost poslancev je veljala danes dogodkom v odseku za državne uslužbence ter v proračunskem odseku. Živahno se je v parlamentu tudi konverziral o senzacionalnem odstopu šefa generalnega štaba Conrad - Hötendorfa. Splošno prevladuje mnenje, da je bila ta zmaga Aehrenthalova (zunanj minister je prisilil Conrada, posebnega zaupnika prestolonaslednikovega, k odstopu,

ker se je bal, da poostri njega italofobska politika razmerje med Italijo in Avstrijo še bolj) — Pyrrhova zmaga — tudi Aehrenthalu so dnevi šteti, kdor se nahaja v nasprotju z najmerodajnejšo vojaško osebo, temu ni obstaka. Za Schönaichom Aehrenthal.

Z interesantnim sklepom je danes omogočil odsek za državne uslužbence razpravo o novi uradniški predlogi. Po poslovniku je treba, da se o predlogi, predno se izroči odseku, razpravlja v plenu (prvo branje) ali pa da zbornica sklene prvo branje opustiti. Glede službene pragmatike se ni zgodilo niti eno niti drugo, in ker slovenski klerikalci še vedno vztrajajo pri svojim uradnikom sovravnem stališču, bi morala priti službena pragmatika na dnevni red zbornice, moralo bi se vršiti prvo branje — kratko stvar bi se bila zavlekla in dragoceni čas bi bil potekal. Odsek za državne uslužbence pa se baš bavi z nekaterimi predlogi o službenih zadevah drž. uslužbenec, ki so mu bile že odkazane. Nova pragmatika vsebuje isto snov in se tiče istega predmeta, o katerem more torej v odseku vsak poslanec staviti spremembe in dodatne predloge. Te možnosti (§ 19. posl.) se je odsek tudi poslužil in v sporazumu z ostalimi člani je prevzel posl. Hofmann vladno predlogo kot svoj predlog, kar je bilo tudi odobreno. Da se omogoči čim hitrejša razprava, se je nadalje sklenilo opustiti izvolitev običajnega subkomiteja ter tudi generalno debato. Pričela je torej takoj meritorna razprava o posameznih paragrafi. Do tukaj je naglost odseka vse pohvale vredna — toda čim se je pričelo posvetovanje o prvem paragrafu, se je zopet pojavila ona gostobesednost in one demagogične tendence, ki ogrožajo končno predlogo samo. Skoraj dve uri se je dolgodan debatiralo o prvem paragrafu, ki vsebuje splošno načelo za vzprejem uradnikov v državno službo, debatiralo pravzaprav le o eni besedi, namreč o načelu, da sme biti sprejet v drž. službo le človek poštenega (ehrenhaft) predživljenja. Ko bi imel posameznik zakonito pravico do državne službe, za katero bi mogel event. nastopiti tožbenim notom, potem bi se dalo o tem govoriti in debatirati, da je izraz »ehrenhafte« presplošen in da prepustimo največjo samovoljnost pri nastavljanju uradnikov. Toda dokler je

sprejem kompetenta v uradno službo prepuščen preudarku odločujočih činiteljev proti kateremu ni pritožbe ne poti, tako dolgo je vsako debatiranje baš o tej točki zlasti v času, ko gre za to, da se predloga reši čimprej, odveč in tudi danes sprejeti dostavek posl. Šmerala »da za sprejem ne smejo biti merodajni niti narodni, niti konfesionalni ali politični oziroma je načelo, ki ga je sicer popolnoma odobravati, vedno le — prijeten okrasek. Če bo danes pričeta debata napredovala v tem tempu — predloga ima 132. paragrafov! — potem ni dozeti konca. Uradništvo bi se moralo proti tej »praksi« skraj energično zavarovati. — Jutri bo menda razdeljena v tisku tudi službena pragmatika za sodnike, katero je justični minister danes parlamentu predložil; v prihodnjih dneh je pričakovati tudi pragmatike za srednješolske profesorje. Odsek za državne uslužbence bo zasedal sedaj vsaki dan (morda tudi v nedeljo) ter se izraža upanje, da se bo posrečilo predlogo rešiti do torka, srede, seveda, če se bodo poslanci mogli omejiti na najpotrebnejše.

Posebno zanimivi so dogodki v budgetnem odseku, kjer je debata nepričakovano narasla. — Vladi grozita dve neprijetnosti: na eni strani se stranke ne morejo odločiti, da bi ji dovolile vse zahtevane kredite, na drugi strani pa se za šestmesečni provizorij, ki bi dal vladi notri do julija proste roke ne kaže posebno navdušenje. Dr. Šusteršič zastopa z veljemenco svoj ceterum censeo, le štirimesečni provizorij; zanimivo pa je, da baš on to proglasa. Uganka ni tako težka: namen je vzbuditi vtisk velikih opozicijonalcov, za katere hočejo klerikalci sedaj veljati. In ker se proti budgetnem provizoriju glasovati ne upajo, ker hočejo torej vladni proračun dovoliti, obenem pa ostati v pozici strogih bojnikov proti Stürgkhju, zato so si izbrali ceno orožja štirimesečnega provizorija. Nad vse poučno jih je opozoriti v tej pozi in v govorih s katerimi markirajo opozicijonale. Vsak drug predmet jim je ljubši, kakor pa pomenevalni sistem vlade, ki vendar tvori eno naših najvažnejših gravamina. Pred par dnevi je dr. Korosec prvi izustil to našim klerikalcem očividno sveto ime, dr. Šusteršič se ga še ni dotaknil, da pa vendar tudi nekaj o justičnih razmerah pove, se je bavil danes za afero tolmača drja.

LISTEK.

Pismo 3 bojšču.

(Od našega prav posebnega poročevalca Zmagoslava Kebra).

II.

Tripolis, 8. novembra.

Velečenjeni gospod urednik!

Kamele morja režejo slanega Posejdona semintja ter bljujejo dragocene bombe in granate v sipa za mestnim ozidjem. Tam obleže toliko časa, da se ohladi; razpočiti se jim sploh ne ljubi; morda so jih v arzenalu z žaganjem natlačili, ker je dandanes vse tako drago. Na večer jih pobirajo v koše arabske ženske, ki prihajajo tja za bombami pabrkvat. Nabrano izstrelbo potem prodajajo za tintnike, obteževalce papirja in podobno. To je najnovejša tujska industrija, ki redi iz mesta pregnane nižje sloje. Za vsakim vogalom Sahare sedi par takih babnic; »gospod, al' kupja ena granata?« — »gospod, dva lepa šrapnelčka za ta male!« — tako bi se razlegalo od Ura'la do Triglava, če bi te gore bile tam. Pa jih ni; vsled česar pa še vedno ni rečeno, da ne bi se takorekoč in z ozirom na to vendar ne raz-

legalo, kakor že preje omenjeno in v to ime ne morem si kaj, da ne bi kljub temu ostal pri tem, da komentarija ni treba. Vsekakor! Ali pa tudi ne, kar je eno in isto.

Vsaki dan napredujejo Lahi za par sto stopinj naprej, Arabci in Turki pa ne za manj, kar je za taktiko obeh strank prav značilno in razlaga vse! Nikakor ne! Na laški strani se posebno odlikuje general Napoleon Scasa. Njegova maksimi je: »Ne hodimo ven iz mesta, dokler ob njegovih ozidjih ne izkrevavi cela Sahara!« Lahi so prinesli soboj velike sodove rdeče oljnathe barve in ogromne čopiče, da bodo koncem slavne zmage takoj potegnili okrog nove kolonije običajno mejo, kakršno je gotovo že vsakdo opazil na zemljividih. Čuje se pa, da bosta Avstrija in Nemčija zahtevali drugo barvo, radi česar utegne še nastati nov evropski konflikt (conflitto), ker za rdečo barvo tiči neka v zadnjem času dostikrat imenovana veselisa. Več vam danes ne smem povedati.

Kaj vam hočem o bojih poročati? Ti so tam nekaj vsakdanjega in si jih vsak lahko sam predstavlja. Ravnotako ropota in poka, kakor na Rešnjega Telesa dan, samo da se ostro strelja, vsled česar ljudje kolikortoliko vstreljeni na tla padajo. Sploh provzroča to mnogo nereda in sitnosti.

Pred par dnevi sem se napotil

proti mestu, z belo ruto nalik zastavi vrhu solnčnika. Ko je vseeno laška predstraža name pomerila, sem na vse grlo zaklical: »Zanik!« In tako je tudi bilo. Majhen vojak s prevleko uniformo (un granatiere italiano) me ustavi s pozdravom: »O kam, falot, gre tvoja pot?« To je iz prve kitice d'Annunziove brigantovske himne (imno dei briganti). Ker sem videl, da je vojak izobražen mož, sem mu podaril znano knjigo »Quelle signore« in mu povedal, da nameram v Tripolisu odpreti kinematograf in sem mu obenem obljubil, da bo zastoj notri hodil, kar bo tudi res, ker tega kinematografa sploh ne bo. Ker snada kinematograf med laške narodne običaje, kakor salama, mandolina, gorgonzola, Garibaldi, polenta, Trovatore itd., se je mož zelo razveselil in me je dalje, oz. nazaj proti mestu priporočil. Tako sem brez komedij prišel v žrlo savojске zvezde, ki vzhaja nad črnim delom sveta. Quod erat demonstrandum, ali da govorimo z Goethejem: »Viel Lärm um Nichts.« Da, gospod urednik!

Pri mestnih vratih so me do golega slekli in preiskali. Pustili so mi vse, samo nekaj razglednic z nuditetami, ki mi jih je neki poba tam za Vatikanom vsilil, mi je lajtnant (il tenente) konfisciral, češ da je posest fotografij na bojnem polju prepovedana. Njegov sluga pa mi je vzel

srajco, to pa le iz prijaznosti, ker je med zidovi tako vroče, da bi je ne mogel nositi. Ginja sem bil nad toliko vljudnostjo (gentilezza). Mož iz ljudstva (popolano), ki je vse to videl, mi je nato še bratovščino ponudil. To mi je zelo laskalo. Začel se je slačiti in ko je videl moje začudenje, mi je povedal, da je bratovščino piti »barbarismo«, katerega so zmožni le »tedeschi«, ki so pijanci; v njegovem kraju pa — bil je iz Abruzzov — si pobratima le obleko zamenjata. To sem storil tem rajše, ker je bila njegova obleka že vsa zamazana in raztrgana, tako da je pobratim imel vprav otročje veselje nad mojo angleško športno obleko. Kake lepe običaje ima še ta nepokvarjeni narod! Nato sem šel v mesto. Strašno me je zgečalo in grizlo po vsem životu. Pobratim mi je povedal, da je to posledica tripolitsanske vročine in mi je z roko pomagal presrčen »addio«.

Na glavnem trgu so pravkar izplačevali nekemu polku mezdo. Vsak mož je dobil po tri bakrene novce, enega braziljskega, enega grškega in enega od pokojne papežev države, ali pa narobe. Ker letos ni bilo skoro nič tujcev na Laškem, so morali ves tisti zmeden denar porabiti pri razširjanju kulture v Afriki.

Drugi dan — prenočeval sem na neki palmi — se je vnela v parku

okrog mojega zelenega hotela strašhova bitka, ki me je prebudila. Turki že znotraj ozidja! Pa Lahi so se bili kakor Markovi levi, da je bilo boja, ne boja, mesarskega klanja, kmalu konec in so ležali v 10 minutah vsi nasprotniki mrtvi na tleh. Samo dva sta ostala živa in ta dva so Lahi v težkih verigah in s pozno, kakršno je zmožen le naslednik protokolirane trdke Romulus & Remus, odgnali v ječo (il prigione). Nato je nekdo zaklical »grazie« in glej, mrlič so se zopet vzdignili in si otepali prašno obleko! Kaj je bilo to? To je bila bitka za kinematograf. Sploh imajo že celo vojsko kar naprej kinematografirano; zato so vojni stroški ogromni. Z vsakim zmagonosnim telegramom odide po en film v domovino, da se doma na lastne oči prepričajo o teku vojske. Zdaj so dobili že kakih sedem bitk, kar gotovo ni malo in mora vsakega Turka, ki jih vidi, popolnoma obnaviti. Seveda bodo te bitke prišle še v resnici na vrsto, samo glede na datum se generalni štab še ni mogel zediniti. Zato jih še ni bilo.

V kavarni sem našel vojaka, ki se mi je zdel nekako pomečkan in obrabljen. Povedal so mi, da je tisti eni mož, ki glasom laških poročil v vsaki bitki pade. Reče je od samega umiranja že ves behest in prihodnji teden ga zamenjajo z novim.

Kraus v Njegušovem procesu.... Zanimivo je tudi, da je dr. Šusteršič danes v prov. odseku zahteval, da se čimprej odprejo meje za črnogorsko živino. Klerikalni voditelj kaže očitno sočutje za bedni položaj konzumajočega ljudstva — zlasti če to živi v hoki Kotorški...

Prihodnja plenarna seja zbornice bo šele v sredo, do takrat hoče odpraviti prov. odsek tudi provizorij, ki bi potem prišel takoj v plenumu v razpravo. Volitve v delegacije naj bi se po načrtu predsedništva vršila 14. t. m.

K Elsnerijadi.

(Iz pravniskih krogov.)

V smislu drugega stavka člena XIX. državnega osnovnega zakona o splošnih državljskih pravicah ima država pripoznati ravnopravnost vseh v državi navadnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju. Vendar pa si pravniki glede veljave tega predpisa nikakor niso povsem na jasnem ter zastopajo prav različna mnenja, ki si deloma zelo nasprotujejo.

Eni trde, da ta določba nikakor ne ustvarja kakih subjektivnih pravic bodisi posameznih državljanov, bodisi narodov, temveč, da ta stavek še pomenja, da bi se v bodoče naj izdali samo taki zakoni, ki bi vpoštevali ravnopravnost v državi navadnih jezikov v šoli, v uradu in v javnem življenju, ter, da se naj državna uprava v svojem delovanju ravna po principu, ki je v tem stavku izražen. So celo taki pravniki, ki zanikajo sploh vsako veljavo tega člena državnih osnovnih zakonov, čemur se pa ne smemo čuditi, ker premočni teoretični spintizirajo ter gradijo sebi v zabavo in drugim v kvar najčudovitejše sisteme, ki jim manjka vsak stik s socialnimi pojavi narodnega življenja in ki so izrodek več holostne analize in sinteze. Ti teoretični se seve ne smejo resno vpoštevati, pač pa se ne da mnenje, da je treba izvršiti zakonov z ozirom na poročilo ustavnega odseka poslanske zbornice, kar meni nič tebi nič zavreči.

Drugi pravniki zopet trde, da nositelj te zajamčene pravice do ravnopravnosti jezikov ne more nihče drugi biti, kakor posamezni pripadnik tega ali onega naroda, a seveda mu ta pravica le potem pristojna, ako je njegov jezik v dotičnem kraju v navadi. Za to razlago govori zakonov naslov, namreč dejstvo, da je to zakon o splošnih državljskih pravicah. S tem je tedaj povedano, da je državljan nositelj te jezikovne pravice.

Kljub različnim mnenjem je pa vendar gotovo, da v vseh tistih slučajih, v katerih ni nobenega zakona, ki bi principu ravnopravnosti jezika v šoli, uradu in javnem življenju nasprotoval, mora uprava svoje delovanje tako urediti, da isto ne nasprotuje gorenjemu principu. To velja tudi potem, če bi posameznik res ne imel nobenih pravic do ravnopravnosti, temveč bi bila ista edino le v javnem interesu. A kot slednje jo je gotovo smatrati, ker princip člena XIX. to izrecno zahteva.

Kakor obče znano, na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Goriškem in v Trstu ni nobenih takih zakonitih določb, ki bi bodisi nemščini, bodisi italijanščini dali kako

prednost pred slovenščino. Prednost, ki jo italijanščina in sosebno nemščina v naših pokrajinah uživata, se opira le na star običaj; a običaji niso nikakoli zakoni ter morajo spiti, kakor hitro nasprotujejo v državnih osnovnih zakonih izraženim principom. Da politična, šolska, finančna, justična uprava itd. principa ravnopravnosti slovenščine ni upoštevala, si je razlagati iz dejstva, da so bili merodajni faktorji povsem strogo nemškega ali italijanskega mišljenja in deloma celo skrajni nemški fanatiki in italijanski šovinisti; ter da slovenstvo do tedaj še ni dospelo na dovolj visoko kulturno stopnjo, in se še ni gospodarsko dovolj okrepilo in osvobodilo tujerodnih spon. A sedaj mislim, je čas prišel, da se otresemo tudi onega pravega, ki nam zabranjuje uvedbo popolne ravnopravnosti našega jezika v šoli, uradu in javnem življenju.

V naslednjem hočem le govoriti o ravnopravnosti slovenščine v državnih uradih: Pri uradnem jeziku ločimo navadno notranji in zunanji jezik. Notranji jezik je oni, ki se rabi v notranjem občevarju državnih uradov med seboj, tedaj pri dopisovanju, bodisi med višjimi in nižjimi uradi, bodisi med prirejenimi oblastvi. Nadalje prištejemo semkaj takozvani notranji uradni jezik v ožjem pomenu, ki se rabi v manipulaciji, v uradnih pripombah, izjavah, pri referiranju in pri kolegialnih posvetovanjih itd.

Zunanji uradni jezik je tisti, ki se ga urad poslužuje v občevarju s strankami, oziroma, ki ga slednje rabijo v občevarju z uradom.

Povsem napačno bi bilo, da bi se vže zadovoljili s slovenskim zunanjim uradnim jezikom pri naših državnih uradih. Gotovo je, da ima stranka v prvi vrsti interes, da se sme na slovenskem teritoriju pred državnimi uradi posluževati slovenskega jezika, ter da ž njo državni uradi občevarjo v slovenščini. To obnem zahteva tudi javna korist, ker je le pod tem pogojem mogoča dobra uprava in pravično sodstvo. A to nam nikakor ne more zadostovati. Stranke imajo pravico do vpogleda v uradne spise in smejo tedaj tudi zahtevati, da so spisi notranjega uradovanja v istem jeziku spisani, v katerem se je pri zunanjem uradovanju razpravljalo in pisalo. A ne le to, v javnem splošnem interesu je, da so uradne opombe, mnenja itd. v jeziku stranke spisane in da se je v tem jeziku obravnavalo tudi v notranjem uradovanju, kajti le potem imamo popolno garancijo, da se vsa, rešitve pripravljajoča dejanja uradnih organov povsem ujemajo z resitvijo samo. Prevod bi bil nekaj netočnega in bi ne mogel dati potrebne garancije.

Po teh principih si morajo tedaj državne oblasti urediti svoje uradovanje, dokler ni tozadevnih izvršilnih zakonov, in tem principom bi morali ustreči kakoli zakoni, ki bi se morda v bodočnosti izdali.

Le tam, kjer to zahteva v resnici državna korist in ne le komoditeta ali šovinizem tujerodnih uradnikov, tam bi smela državna oblast zahtevati uporabo katerega drugega jezika v notranjem uradovanju, n. pr. nemščine, a takih slučajev je pač le malo. Izjeme te vrste so n. pr. dopisovanje z uradi izven slovenskega teritorija ter slučajji potrebe posebne strokovne kontrole.

Popoldne sem bil povabljen h generalisimu Canevi na five o'clock polento. Kako sem mu nastavljal svoj intervjujak in kaj mi je povedal, prihodnjč. Za danes povem le, da me je vprašal, če sem kaj slišal, da imajo Turki baje laški bojni načrt v rokah. Rekel sem mu, da to zagotovo vem, ker sem ga sam videl, in sem mu ga opisal. Zasmejal se je in rekel: »Saj to je oni iz leta šestindesetega; danes imamo boljše« in je s prstom pokazal na neko tiskovino poleg telefona na pisalni mizi. Bile so egiptovske sanjske bukvice.

Prijetno sva kramljala in kadila izvrstne cigarete iz zapuščine turške veletirca, ki je predtadan brez dedičev nanaglooma umrl na cesti. Bodlo ga je v črevih; zaletel se je bil iz nerodnosti v bajonete neke patrulje. Kar pozvonil telefon. Caneva elastično priskoči in posluša. »Oprostite me, sedaj moram k sprejemu, prišel je nov transport iz Italije; vi si ga boste gotovo sami radi ogledali,« je rekel. Krepko mi je podal svojo elegantno desnico in razšla sva se.

Transportna ladja »La Rufiana« je pravkar spustila sidra, nabrežje pred njo je bilo zaprto po vojaškem kordonu, na praznem prostoru pa je stal štab. Ko so z ladje spustili most na breg, je vojaška godba zasvirala marcia reale (izgovori marcia reale). Toda z ladje se začne zdaj Rakocymarš in ciganska godba jo mahne doli po mostu. Za njo pa v štiristopih mule, toda ne take, ki

Sedanja jezikovna praksa pri državnih uradih na Slovenskem pa je nevdržljiva, ker žali naš narodni čut brez vsake potrebe in ker ne vpošteva sedanjih razmer.

Občinske volitve v Trzinu.

Boj za gospodarstvo Trziča je dobojevan in zmagala je pravica. Stoletja je ječal slovenski živelj trziški pod kruto pestjo priseljenih tujcev brez ugovora, brez upora, saj je itak vedel, da bi bilo vse ječanje zastoj. S terorizmom in sleparsko umetnostjo so se »delali« v Trzinu Nemci, in na prav isti način so se tudi vodile volitve. Kaj čuda, da je bil Trzič razkričan kot najhujše nemškutarsko gnezdo! Na oni strani narodna nezavednost in mlačnost, na drugi strani pa najbrezobzirnejši terorizem — z vso upravičenostjo si je zapisal leta 1899 ljubljanski »Sokol« v svoje letno poročilo »to leto je stopil naš »Sokol« prvokrat na vroča tla trziška.« Ali čuden slučaj, ravno isto leto pa se je pojavila tudi prvokrat opozicija pri občinskih volitvah proti gospodujoči klikki. Pojavila se je prvokrat in — zmagala. Ne moremo ravno trditi, da je zagovarjala ta opozicija narodne zahteve slovenske, ker so ji bili voditelji ljudje, ki so stali v poznejših letih v prvih vrstah naših najhujših nasprotnikov, ali značilna pa je ta opozicija radi tega še bolj, ker dokazuje, kako krivično je vladala zlahta Mallyjev. Tudi ljudstvo je bilo takrat že zavednejše in odločnejše in postavilo se je z malimi izjemami na stran opozicije.

Zmagala je opozicija — žal samo za kratek čas. Volitve so bile razveljavljene in pri novo se vršile volitvah so zmagali škafi vina, brzole, gulaš in — nečuten terorizem, ki bi se dal primerjati samo še letošnjemu. Vendar pa je ostal v poseti opozicije tretji razred, ki je takoj pri prihodnjih volitvah prešel popolnoma v slovenske roke in ostal slovenski do konca. Pri vsakih volitvah pa so Slovenci poskušali iztrgati Nemcem tudi druga dva razreda, seveda vedno zastoj. Neodločnost, nezavednost, včasih pa tudi izdajstvo v slovenskih vrstah so bili najboljši zavezniki nemški. Vseeno pa se je parkrat pošteno zamajal županski stolček, in da si ohranijo za večne čase večino, imenovala je nemška večina kar dvajset častnih občanov, ki so volili po starem volilnem redu v prvem razredu. Da niso imeli ti ljudje za Trzič niti najmanjših zaslug, se samo posebi razume. Kaj naj bi pa tudi mogli do brega storiti ljudje, kakor famozni Peerz, domišljavi psevdoinženir Šimen Rieger, poštni oficijal Schiffer in drugi. Ali za »štirimih« so bili dobri, in prvi razred je bil Nemcem zasiguran za vedno. Prišel pa je pravičnejši občinski red in nezasluzni častni občani so frčali iz občine. Hudo so se vstrašili naši Nemci, ko so videli, kako pada stavba, ki so jo postavili z rafinirano zlobnostjo. Napeli so vse strune, imena naših častnih občanov so se imenovala celo pred upravnim sodiščem v cesarskem Dunaju, a pomagalo jim vse ni nič. Kakor oni sami niso poslušali prej nikdar upravičenih prošnja slovenskih, tako so naleteli sedaj povsod na gluha ušesa s svojimi neupravičenimi prošnjami. Morali so se glede častnih občanov udati v svojo usodo, ali gospodarstvo izpuštili iz rok je vseeno težko, in potem ta blamaža pred vsem »kulturfolkom«. Ne, to ne sme biti, pač se zruši Trzič. Zatekli so se k drugim sredstvom, ki so jim tudi dobro znana, in s katerimi so dosegli še vedno doslej najlepše uspehe. Pomagati bi morala sleparstvo in terorizem. V prvi razred niso vpisali nič več ko 14 volilcev, ki ali sploh nimajo volilne pravice, ali pa volijo v drugih dveh razredih. Samo en vzgled. Nekemu jako »navdušenemu« »Nemcu«, ki je pa v svoji mladosti prav pridno otepal polento, je predpisane davka 4 K 45 v. Ali po neljubi pomoti je zapisalo pero 44 K 45 v — in mož je bil zrel za prvi razred. Istotako so vpisali v prvi razred vse stare tete in strice starega Gassnerja, ki uživajo že davno večni mir kot takozvane komanditiste predilnice; Bonecljnov oča so že lepo vrsto let sam svoj gospodar svojih tovarn, vendar pa bi morali imeti pravico voliti tudi za rajnega Dembergerja itd. Zvijali so se na vse načine, pa tudi naše je mnogoletna praksa izučila in bili so previdni. Potom reklamacij je romalo celih štirinajst volilcev iz prvega razreda deloma nazaj v grob, deloma v drugi ali pa še kar v tretji razred. Tako jih je zapustil tudi ta zaveznik in preostali jim je samo še terorizem, na katerega so stavili svoje najlepše nade, in če jih je prevaril tudi ta — njihova krivda ni, saj so vporabili vse samo, da bi jim ostal zvest. Predilnica, Mally, Goeken, Schallgruber to so imena, ki ostanejo v volilnih kronikah škandalozno omadeževana. Pretilo se je z odpustitvijo iz službe, z odpovedjo stanovanj, da, bivši župan

se je povzpelo celo tako visoko, da je pretel neki vdovi — posestnici s črtanjem podpore iz občinske blagajne. Poročali smo že, da je ovaden radi omejevanja volilne svobode Schallgruber privrzanec nekak privrzanega Angleža Mollineja, ker je odpovedal stanovanje vdovi, ki je dala pooblastilo svojemu sinu Slovincu. Sleda še tri ovadne. Ta bi bila lepa, da bi bilo teje propali družbi dovoljeno vse, kar bi je v obraz ne samo zakonu, nego še celo najmanjšemu čutu pravičnosti. Pozivljemo vse one, ki jim je znan kak slučaj izsiljevanja, da javijo to kateremu od slovenskih agitatorjev, ki bo že poskrbel, da pride vso na pristojno mesto. No, kakor smo že omenili, pomagal jim tudi terorizem in. Slovenci so bili že pošteno pri delu, ko so Nemci še vedno iskali povoda in vzroka, da bi napravili med združenima slovenskima strankama razdor. Šele v sredo, ko so videli, da ne opravijo ničesar, so pričeli z intenzivno delavnostjo — s terorizmom. V četrtek pa je odnehalo i to, bilo jih je vendar le malo strah pred ovadbami, zlasti ker smo Slovenci pokazali s slučajem Schallgruberja takoj v začetku, da smatramo vse za resno. Iz volilskih krogov pa so prihajale vedno veselje vesti in v soboto sta bila prvi in drugi razred Slovincem zagotovljena. O tretjem pa se ni moglo reči nič gotovega, nekaj radi velikega števila volilcev, nekaj pa radi terorizma, s katerim so vplivali »trziški industrici« na svoje delavce. In napočil je 19. november — dan zmage. — Vkljub slabemu vremenu je bilo vendar po trgu jako živahno življenje. Že ob 8. uri so začeli postajati volilci v gručah čakajoč, da se prično volitve. Agitatorji so švigali sem in tje, tu prigovarjajoč, tam dražeč. Kar se obrnejo oči vseh po trgu — prišli so oče Boneclj in za njimi njihov nadebudni sinček; iz neke stranske ulice pa sta prignala na trg dva mojstra njihove delavce. Bil je žalosten prizor to, ko so korakali v delu osiveli možje pod nadzorstvom na volilce prodajati svojo slovensko prepričanje — svojo rodno mater. Omeniti moramo, da je Boneclj - Mally pobral vsem svojim delavcem glasovalnice in legitimacije, ki so se jim popisane izročile šele v nedeljo ob 8. uri, potem pa do volitve sploh niso smeli več izpod nadzorstva. To je naše volilce podkurilo še bolj, in ob 12. uri je bila naša zmaga gotova v vseh treh razredih. Ponosno, samozvestno so stopali naši možje na volilce, potuhnjeni, z očmi vprtimi v tla prodanci. Ob 1. uri se je volitev zaključila in odredila pavza do polu 3. ure. Vendar pa se ljudje niso razšli. Po vseh gostilnah je bilo veselo življenje, vse je težko in željno pričakovalo vesti o zmagi. Ob polu 9. uri zvečer se je izvedel izid za tretji razred. Vedeli smo, da zmagamo tudi v tem razredu, vendar so nas pa izvanredno visoke številke, ki so jih dosegli naši kandidati nemalo presepetile. Od vseh volilcev 575, se je udeležilo volitve 528, t. j. 92%, in so združili naši kandidati nase 273 do 401 glas, nasprotniki pa 77 do 259. Pri namestnikih je diference manjša: naši 196—382, nasprotni 88 do 192. Šlo se je tu samo za štiri glasove pa bi imeli v odboru zopet polentarja. Zakrivil je pa to naš kandidat sam, ker se ni hotel podvreči disciplini; skrbeli pa bomo, da se to v bodoče ne prigrdi več. Čim se je delo za izid, zavladalo je po celem Trzinu splošno veselje. Ljudje so si častitali, pelo se je, klicalo »na zdar« slovenskemu Trzinu, v Kamnjaku pa so pokali topiči. Pač so poskušali Nemci izzvati prepire in pretepe, pa naši so bili preveč slavnostno razpoloženi, in ves načrt se jim je izjalovil. Samo enemu Nemcu se je posrečilo, da je napravil malo rabuko. Kaznoval pa je dva nemška volilca, eden od njiju se je celo popoldne bahal, da bo kričal zvečer »hajk«, drugi pa je bil še celo nemški kandidat. Nam za take odpadnike ni žal in jim privoščimo iz srca, da dobe plačilo iz tistih rok, iz katerih ga zaslužijo. Še lepši nego v tretjem je bil izid v drugem razredu, v katerem so dobili od 162 oddanih glasov naši 96 do 146, nasprotni pa 56 do 59; namestniki naši 103 do 152 glasov, nasprotni 57 glasov. Bridko zadel nas je pa udarec v I. razredu, in ta udarec je bil tem hujši, ker je bil zadan nepričakovano. Najgotovješa nam je bila zmaga v tem razredu in ravno ta razred je moral oddati en sedež najzagrizenejšemu sovražniku Slovincu. Delavci, mali posestniki in obrtniki so poznali toliko discipline, da so volili oficijelno listo, volilci I. razreda pa ne. In vendar bi človek pričakoval od boljših ljudi, ki se hočejo še celo prištevati voditeljem slovenskega naroda, in ki še celo mislijo malo na županski stolec, vsaj toliko zavednosti in odločnosti, da bi pokazali v takih slučajih vsaj svoje tolikrat poudarjeno narodno srce. Ali naj bi moralo zahtevati vodstvo kontrole? Kaj bi bilo, če bi volila II. in III. razred po istem vzgledu. Ali

pa jim strah pred vsamogočnim tiranom tržiškim že res tako v kosteh, da si ga ne upajo tega Mallyja, ki je zadel Trziču že toliko krutih udarcev, ki je ves čas svojega paševanja mislil le na svoj žep in svojo korist, in molzel občno, ko svojo najboljšo kravo, izpuštili iz liste kandidatov niti pri tajnih volitvah? Poznamo vse spletke od kod in kako, in uverjavamo krivce, da je naše zaupanje precej pri koncu, in da bomo odslej pazili na vse nepoštenne prste. Ali se je Nemcev kdo usodil, da bi bil volil le enega kandidata izven liste? Če je tam pri njih disciplina, tudi mi ne potrebujemo korupcije. Gospod N. Ahačič pa sigurno ni zaslužil, da se ga je črtalo radi človeka, kakršen je Mally. Še enkrat: jako slabo spricevalo za I. razred. Razun te temne točke pa je bil izid i tukaj časten. Naši kandidati so dobili po 40 do 64 glasov, nasprotni 21 do 31; namestniki naši 36 do 67, nasprotni 20 do 25. Gospod Niko Ahačič je ostal z 39 glasovi proti Mallyju v manjšini, ki je dobil 40. Izvoljeni so bili: I. razred: Josip Potokar, Fran Ahačič, Karol Ruech, Riko Mally, ing. Karol Pollak, Karol Mally; namestniki: Karol Dobrin, Josip Bahun, Josip Resman. II. razred: Ljudevit Grassmajer, Josip Klofutar, Karol Golmajer, Josip Salberger, Josip Peharz, Ivan Engelsberger; namestniki: Peter Grogorec, Lovro Pogačar, Fran Perko. III. razred: Matija Marincik, Fran Deu, Juri Schweiger, Fran Vidic, Mihael Berger, Fran Dečman; namestniki: Leopold Koprivnik, Josip Župec, Josip Kavčič. — Boj je bil hud, a tržiški narod je pokazal, da umeva svojo dolžnost do rodne grude in to nam daje tolažbo i za bodočnost. Hvala vam, zavedni volilci, ki ste pripomogli do tako častnega dne za Trzič. Ne strašite se ni v bodoče ničesar in pred nikomur, bodočnost je naša — to vam jamči po vaši volji izvoljeni občinski odbor, čegar poglavitna skrb bo, da se izkaže vrednega vašega zaupanja.

Nekaj odgovora raznim listom. Učitelj Miklitsch se je zopet razkorčal in poslal v »Deutsche Stimmen« parte trziških Nemcev. Ne zamerimo mu tega prav nič, samo toliko bi se bil pa pač še lahko izpametoval in prišel do prepričanja, da se lagati ne zna. Kolikorkrat je še poslal kako laž v svet, vsako je še tako neokretno zaokrenil, da mu je tudi njegov najboljši prijatelj ni mogel verjeti. Isto se mu je pripetilo tudi to pot. Po »tuzni« vesti, da je nemška trdnjavnica Trzič padla v slovenske roke, piše o zaslugah raznih nemških odborov za prosep in korist občine, in vzklika končno ko kak penzioniran »Schmierendirektor«: »Trziško občinstvo se bo še brtko kesalo, da je iztrgalo občinsko gospodarstvo iz rok tako dobrim gospodarjem, in je položilo v roke narodnim šovinistom.« O izbornem gospodarstvu nemo niti izgubljati besedi, ker vsak Trzičan to gospodarstvo prav dobro pozna. Tudi žal nam ne bo prav nič, da smo vrgli te gospodarje med stare šaro, kjer edino je njihovo pravo mesto; žal nam je le, da jih nismo mogli že prej in občina bi bila za par stotisočakov manje zadolžena. O šovinizmu pa moramo pregovoriti besedo. Kdo pa je bil dozdaj šovinist? Ali nismo imeli mi v občinskem odboru devet odbornikov, t. j. skoro polovico, koliko pa ste nam dali zastopnikov v starešinstvu? Seveda, če bi bil le eden slovenski svetovalec, ne bi bil Trzič več »reindutsche«. To juho šovinistično ste si skuhal sami — le posrebljite jo sami. Ali pa ima morebiti pravica za Nemce drugo tehnično? Nečoj sta se pripravila lev in pes. Pes se je razjezil in vgriznil leva v nogo. To je bilo pa tudi levu, čeprav je bil sicer miroljuben, preveč, in potrgal je psu vse štiri noge. Pes pa je pričel kričati: »Ti, lev, ne razumeš nikake šale!« Kaj ne, da se razumemo? Kar se pa tiče terorizma, ki ga nam očitate v svojem dopisu, je pa že tako smešno, da vam ne moremo svetovati drugega, nego to: storite kakor mi, in udajte vsak slučaj, za katerega le izveste. — Tudi »Zarja« najnovejši Gassnerjev »leibjournal« se nekaj spodtika nad nami. Očita nam namreč, da smo plačevali pijačo našim volilcem. Na to neumnost, ki bi jo niti kaj jazbec ne mogel prebaviti, niti ne odgovarjamo ne. Vprašali bi pa, kako je dišal »slovenskim« sodrugom nemški gulaš in »freibier« pri Globočniku? Koliko so dobili najiskrenejši prijatelji delavcev za to, da so agitirali in volili kapitaliste? To je kost! Če bi se pa še kdaj hotel jazbec spraviti na kapitaliste in jih kar žive speči, naj si naroči peč pri svojem najnovejšem pristažu Batheltu, ki je v pečeh specialist. Imel bo pečenko pečeno in prekajeno. Pozdravljeni!

**Naprednjaki,
prispevajte za
Narodni sklad!**

Glas iz Šent. Ruperta.

Odgovor kaplanu Strajharju na ugovarjanje Šentruperčanov.

Vse, o čemur je pisal kaplan Strajhar o Šentruperčanih in o tamšnjih razmerah v svojem glasovitem pismu gospodu Kalanu, je predpostavljeno politična oblast zavrnila kot neresnično obrekovanje. S tem bi bila vsa ta umazana stvar odpravljena, da ni kaplan Strajhar zapisal v 5. točki svojega obrekovanja trditve, da so Šentruperčani malo značajni. Kaj takega nam ni dozdaj očitel se nobeden šentruperški duhovnik, kolikor sem jih poznal zadnjih petdeset let. In tem moč ni majhno število. Z nobenim teh duhovnikov niso živeli Šentruperčani v prepiru, marveč so se medsebojno spoštovali in podpirali. Vsi ti duhovniki so imeli srce za svoje župljane, skrbeli so za njih duševne pa tudi gnotne potrebe. Župljani so našli pri njih v vsakem slučaju tolažbo. Imen ne navajam, gospod Strajhar pa se lahko prepriča o tej moji trditvi, če povpraša o tem starejše može v župniji. Toliče sloge med duhovniki in župljani, kolikor je bilo ravno v Šent. Rupertu, je bilo do najnovjšega časa malo kje. Gospodu Strajharju je bila določena naloga, da je začel delati med župljani razdražbe vsled prenapetih klerikalnih nazorov, da se mora vse pokoriti poveljstvu duhovnikov in sicer ne samo v cerkvenih nego tudi v političnih zadevah. Do zdaj so upravljali šentruperško občino neodvisni domačini; zdaj hoče imeti pa prvo besedo v občini gospod Strajhar, a ker mu se več del neodvisnih občanarjev upira, je to seveda po njegovem mnenju upor, protivščina proti duhovni oblasti.

Ker zbira gospod Strajhar pod svoja krila tudi Orle, a večina fanotvov noče pod ta krila, je to tudi odpor proti duhovni oblasti; a isto tako so kriva tega upora ona dekleta, ki nočejo biti članice Marijine družbe. Da se pa vse ne pokorava gospodu Strajharju, je krivo vino in žganje, preobilna pijača, katero pospešujejo šentruperški gostilničarji. Toli kolikor v Šent. Rupertu, a morda še več, se pije tudi drugod, a če je občina v klerikalni oblasti, potem ti občinarji niso breznačajni, le šentruperčani so taki, ker se nočejo ndati klerikalnemu zapovedništvu. Je li pa pomislil gospod Strajhar, kako hudo je s tem očitanjem razžalil Šentruperčane, ko jih je proglasil za krivice za breznačajnejšiji? Pravim po krivici, kajti zato, če se niso oklenili njegovih prenapetih klerikalnih nazorov, še vendar po našem mnenju niso breznačajni. Če šentruperčani branijo svoje pravice do občinske uprave po svojih nazorih, a ne puste, da se jim vsiljujejo od drugod kriva mnenja, pokazujemo, da so značajni možje, možje svojih nazorov, ne pa tuji. Da je gospod Strajhar proglasil šentruperčane za breznačajne, je imel popolnoma krivo tudi z verskega gledišča. Znano je, da imajo šentruperčani najlepše cerkve na celotnem Kranjskem, župnijska cerkev je pravi biser umetnega graditeljstva; in ravno tako čedne so tudi vse podružnice. In vse to vzdržuje ta narod sam. To je najboljše dokaz, da so šentruperčani dobri in verni kristjani, ki žrtvujejo toliko za čast božjo. In taki ljudje da so breznačajni, protivniki duhovnikov! Seveda takih duhovnikov pač, ki vsako nedeljo celo na svetem mestu zmerjajo, vsujejo in grdiijo svoje župljane kot barabe, pijance in nevernike. Takim duhovnikom bodo šentruperčani vedno protivniki, ker ljudje si kaj takega ne dajo očitati brez vsakega vzroka. S tem, da branijo svojo čast, kažejo, da so zares le značajni.

Gospod Strajhar je pozabil, ko je vzdignil palico proti šentruperčanom, da ima tista palica dva konca. Oponesel je šentruperčanom breznačajnost brez vsakega razloga, mi pa imamo temeljit dokaz ter moramo reči, da je gospod Strajhar v narodnem pogledu breznačajej. To je pokazal takrat, ko je v cerkvi pripočel kranjsko nemčurško šparkaso, katero obsoja ves slovenski narod, a bi jo bil morda tudi zabl, da ji ni prišel v pomoč ljubljanski škof s svojo duhovščino za neznačajne judeže groše. Gospod Strajhar je zagovarjal to šparkaso pa tudi zato, ker je dobil po ceni posojilo za obnovitev svojega vinograda, tedaj za nijačo, katero oponaša v toliki meri šentruperčanom. Ko mu je bil takrat nekdo oponesel to narodno izdajstvo, se je razkoračil v »Domoljubu«, da bo že odgovoril, kar pa se do zdaj ni storil, ker se resnica ne da utajiti. Gospod kaplan! Ozdravite najprej samega sebe grde boleznij breznačajnosti in potem nastopite in zdravite tudi druge, če je potrebno. Obenem priporočite ta način zdravljenja tudi dr. Lampetu, zdravniku deželnih financ, kateremu poverjete vse vaše tajne glode šentruperčanov, da se bo

zmal ravnati, kadar pride še v šent Rupert zdraviti vaše bolečine. Naše bolečine si bomo pa sami zdravili po naših nazorih in naših preudarkih, nikdar pa ne sprejemali niti vaših, niti Lampetovih zdravil, ki nam ne morejo nič pomagati, ampak le škodovati.

Z zdravnikom deželnih financ dr. Lampetom pa se še pomenimo po dokončanih občinskih volitvah.

Iz Cerkev na Dolenjskem.

V zadnjem »Domoljubu« se hvalijo klerikalci kako sijajno in z ogromno večino so zmagali pri občinskih volitvah in kako so si liberalci prizadevali, da bi bili spravili katerega svojih v odbor. Naj se pomisli, kaj so vse počeli ti sveti možje tiste dni pred volitvijo in sprevidelo se bo, kako so zmagali.

Leskovski kaplan Kopitar se je voziral s kolesom od vasi do vasi, od hiše do hiše, podnevi in ponoči. Nagovarjal je in grozil s peklom, češ, da bode potem vera proč, ako volijo drugače, kakor on reče. Stari župan bode imel penzijo, ker že 12 let županuje, ako ga bodo še znanaprej volili, kar bo naredilo občini velike stroške.

Tukaj je omenjen le glavni razdiratelj miru v vseh bližnjih občinah. Kje so pa še drugi klerikalni hujšaki, ki so letali na vse štiri vetrove kakor lovski psi, ko jim gospodar ukaže. Naj tukaj omenim le nekatera.

Vsešolski študent in član »Südmarke« Petternell, dobro znani agent »Vzajemne« Omerza, kazimiru v cerkvi in na katoliški podlagi že dvakrat zaročeni učitelj Lomšek in jeeavi aj o j pa — Paček, to so bili glavni. Ako štejemo še vse prednice in device Marijine družbe, bi jih našel tudi dva ducata. Vse so imele od župnika nalog, nagovarjati volilce na njegovo stran. Lomškova Katka, ta stara devica, je plašila neko ubogo devico, ki je dala pooblastilo njim nasprotni stranki, s peklom in, da jo bo zato hudič vzel itd. Revica se je jokala in od samega strahu je zblaznela.

Imeli so najete pisarne na vsako stran volišča. Pri dobro znani Videnčki po domače »Brijočanki«, katero hišo so imeli za zloglasno, ker se tudi ni nobeden ozrl v njo pred volitvami (razum Petternella po domače Peterjela, kateri je že v vsaki slabi luknji svoj nos imel, kakor se bode mogoče kateri Novomeščan še spominjal) a za volilne namene jim je pa tako dobro služila, da bi ji bil naš kaplan gotovo poljubil tisto mesto, na katerem sedi, ko bi mu drugače ne dovolila hiše. (Sedaj se zopet nobeden tja ne ozre.)

Njih pravičnost tudi noče povdati, kako so hoteli Petersilovega Janeza za mrtvega narediti. Najprej je prišla njegova žena, ki ima volilno pravico, na volišče. Ko se njej ni dalo voliti, je šla h kaplanu Vadenlu in dala pooblastilo drugemu, da voli namesto nje. Ko se tudi temu ni dalo voliti, ker nje mož še živi, so šli zopet do kaplana. Sedaj pride pa večni vsešolski študent Petternell, ta zastojniški jedec že tako malega kruha očetovega, in z njim kaplan kot priča, češ da mož Petersilka več ne živi. Ko tudi s to sleparijo nič ne opraviijo, so šli po Janeza, da je moral iti voliti, akoravno je bil bolan.

Dalje se tudi dopisnik »Lažljuba« huduje nad nadučiteljem Bohincem, da je šipo nabil pri Videnčki. Ni pa izvedel od nikogar, kako je bilo večer pred volitvami, okoli Videnčkine hiše, ko so bili pri njej ob enajstih ponoči zaklenjeni kaplan, Lomšek in ta pridni študent. Okoli hiše so pa kričali neki razgrajati, k . . . k . . . farovski ven pojditc itd. Kako, da se ti gospodje nič ne poženejo za svojo čast, ko je vsa vas bila na nogah in poslušala te lepe priimke? Tudi ni resnica, da bi se g. Bohinc nam rinil v odbor, bil je le predlagan od gotove strani in se za volitve še brigril ni, dobil je pa vendar 165 glasov, kar tudi ni tako malo.

Notri je imel kaplan svojo pisarno. Pred hišo je bil njegov sluga, ki je mimo gredeče volilce notri naganjal, da jim je kaplan popisoval ali zamenjaval glasovnice. Na drugi strani volišča je bila pisarna pri vsevedu Omerzi. Od zunaj je stal župnik, kakor colinar. Vsak volilec, ki je šel mimo, se je moral pri njemu ustaviti, dati pregledati potne listine (glasovnice) in ako ni bilo kaj v redu, je moral iti v hišo očiščanja, ako ne rad, je pa gospod nadržil z nogo ob tla v znamenje, da mora iti. Notri se mu je glasovnica zamenjala z že pripravljenimi. Tako je moral iti vsak v volilni lokal, ker župnikovo oko ga je spremljalo skozi do vrat.

Je li potem čudno, da so zmagali s tako pravico? Bahajo se, s kako ogromno večino so zmagali, dobili so res po 250 glasov eni v III. razredu. Dobili so pa tudi naši čez 200 glasov in to skoraj brez vsake

agitacije od naše strani. Dopisnik v »Domoljubu« se tudi norčuje, da se je en član komisije držal kakor hrvaški ban. Bolje bi bilo, da bi od Ajtra Mihata povedali, kateri je biser v njih odboru. Klal je z nožem kakor Turki Lahe v Tripolisu. Obrezal je župana, lastnega brata sunil z nožem v hrbet, gotovo bi vse poklal, da mu niso noža odvzeli.

Omenjena člana komisije napada klerikalna pravičnost iz posebnih vzrokov. Bali so se namreč, da bi prišel kdo v odbor, ki vendar nekaj več razume, kakor drva sekati in gnoj kidati. Župnik že ve, ako je prav cel hribove, da bode laglje vodil županstvo, ker ne bo imel tekmeča v odboru.

V celotnem odboru, ki ga je župnik skupaj spravil, ni enega, da ne bi bil »Septembrovce«. To bode lahko delo za župnika — kaj ne?

Se nekaj, da ne bodo cenjeni bralci teh vrst misli, zakaj se imenuje v tem članku večkrat le ime Videnčka. Ne zato, da bi bila mogoče ona vdova. Ne, vzroki so drugi, pa premo do dostojni, da bi jih mogli natisniti. Pribijemo le, da je kaplan sam enkrat ponoči popival, da še maše ni mogel brati! Svetovali bi orožnikom, da bi se kdaj prepričali o početju in popivanju v temu »Pušenšanku«.

Italijansko-turška vojna.

S tripolitanskega bojišča.

»Giornale d'Italia« poroča iz Tripolisa: 29. novembra so našli zahodno od Hennija ob robu oaze še dvanajst trupel bersaljerjev, ki so bili v bojih dne 23. novembra, ujeti in odpeljani v Henni. Pet jih je bilo do ramen zakopanih. Njihovi obrazi so bili razrezani, oči iztaknjene; trije drugi so bili z žebelji pribiti na palme. Od ostalih štirih so našli le glave in par udov. Polkovnik Fara je izjavil, da ima dokaze, da so jih regularni turški vojniki razmesarili.

Iz Tripolisa poročajo: Na italijansko torpedovko »Partenope«, ki je križala v bližini Zuare, so Turki streljali, na kar je začela torpedovka bombardirati Zuaro.

Boj pri Ainziru.

Iz Dehibada poročajo: 29. novembra je 25.000 Italijanov napadlo Ainzaro. Strelji so razrušili vse hiše, ki so jih zapustili Turki. Turki so izkopali jarek, v katerega je popadalo 290 Italijanov ter se ubilo.

Novo italijanske čete za Tripolitanijsko.

Italijanska vojna uprava je odredila mobilizacijo pešpolkov št. 7, 26, 34, 67 in 89. Nadalje bosta mobilizirana tudi 4. besaljski polk in alpski polk v Veroni. To je prvi polk, ki odide z avstrijske meje. Vsega skupaj so do zdaj za Tripolitanijsko mobilizirali 24 pešpolkov, 4 grenadirske polke in 4 alpske bataljone, skupaj 110.000 mož.

V Rdečem morju.

»Tanin« poroča: Italijanske vojne ladje so začele v Rdečem morju bombardirati pristanišče Šejh Sajd. Turški carinski nadinspektor Faik, ki je šel proti Bassori, je bil v Massanah ujet od Italijanov.

Ob italijanski obali v Afriki.

»Agenzia Stefani« poroča iz Massanah dne 30. novembra: Iz precej zanesljivega vira poročajo, da se precejšnje turške vojne moči zbirajo v Šejh Sajdu, da napadejo italijansko obal od Aesaba do Rahejte ali pa, če bi bila oba ta dva kraja utrjena, Bumejro ali Bejlul. Da se pa ta napad prepreči, so Italijani sklenili začeti z akcijo mornarice ob arabski obali. Z ozirom na angleško kraljevsko dvojico, ki se je na svojem potu v Indijo vozila skozi Rdeče morje, so akcijo odložili od 22. na 26. novembra. Italijani so mislili, da hočejo Turki po mohamedanskih praznikih začeti bojno akcijo. Do zdaj ni došlo v Rim kako poročilo, če se je začelo bombardiranje krajev ob arabski obali, kjer so turške čete koncentrirane. Vsekakor se pa v najkrajšem času začne to bombardiranje.

Šejh iz Kovejta.

Iz Carigrada poročajo, da je šejh iz Kovejta poslal solunskemu komiteju 3000 konj ter izjavil, da da na razpolaganje 60.000 mož in konj v obrambo evropske Turčije in obalod Kovejta do Adena.

Italija in trozveza.

Rimski dopisnik »Neues Wiener Tagblatt« poroča: Italija se nahaja v trozvezi in ostane v trozvezi. Če bo tripolitansko vprašanje rešeno, sedaj Italija ne bo imela vzroka, nastopiti na katerikoli način proti Turčiji. V interesu Italije je, da ostane tudi potem še status quo na Balkanu. Italija torej tudi v tej točki balkanskega vprašanja popolnoma soglašja z željami Avstro-Ogrske in Nemčije.

Vprašanje Dardanel.

Turška vlada je sporočila vele-vlastim, da popolnoma vpošteva vse pogodbe glede morskih očin, vendar

mora pa vse potrebno pripraviti zoper eventualni napad na Dardanele.

Politična kronika.

Volitve v hrvaški sabor se vrše 15., 16. in 18. t. m. in sicer se vrše prvi dan volitve v onih okrajih, kjer upa ban dr. Tomašič na zmago, v onih okrajih pa, kjer je zmaga zagotovljena opoziciji, se vrše volitve 18. t. m.

Angleški, francoski in ruski konzul so sporočili kretski vladi, da pod nobenim pogojem ne privolijo v izpremembo statusa quo in da bi imelo odposlanje kretskih delegatov na Grško slabe posledice, tako za Grško, kakor za otok Kreta.

Perzijski parlament je, kakor smo že poročali, odklonil ruske zahteve in je sedaj vojna med Rusijo in Perzijo neizogibna. Sicer se trudi Angleška, da bi še v zadnjem trenutku odvrnila vojno nevarnost in je angleški državni tajnik sir Edward Grey še včeraj dal nasvetovati perzijski vladi, da naj se ukloni ruskim zahtevam, vendar je zelo dvomljivo, če bo vlada mogla pomiriti razburjene duhove, ki kličejo na sveto vojno proti Rusiji. Angleška bi iz naravnih vzrokov rada preprečila vojno, ker bi izginila, v slučaju, da Rusija zasede Perzijo, država med angleško Indijo in Rusijo in bi Rusija lahko vstopila tudi iz južnoperzijskih pristanišč, v svetovni trgovinski promet. Perzijski zunanji minister je v ožigled dogodkom, ki se pripravljajo, demisioniral. Ruska vlada je zapovedala v Reštu stoječim vojem, da začno protirati proti Teheranu. Tretji bataljon kavkaških strelcev je dospel na svoji poti v Tebris v Dšufflo.

Na Kitajskem je prišlo sedaj, ko se je izkazalo, da zlasti cesarsko vojaštvo ne drži discipline, do posredovanja tujih velesil. Japonsko-korejske čete so prekorčile pri Hunstunu kitajsko mejo. Rusko vojaštvo pa prodira iz Vladivostoka pri Poltavski čez kitajsko mejo in se bliža Charbinu. Kakor poročajo iz Nankinga so revolucionarji vzeli zadnje postojanko cesarskih čet. Vesti o bližnji oboroženi vstaji in zasedenju mesta Mukdena po revolucionarjih vsobuja tam veliko razburjenje. Vsi posvetovalci so podkralja zapustili in je vsa uprava totalno zanemarjena. Poveljnik avstrijske ladje »Fran Josip I.« je dobil naročilo, da izkree 100 mož v povečanje straže pri c. in kr. poslanstvu v Peking.

Štajersko.

Iz Celja. Na več vprašanj, ki smo jih dobili od svojih somišljenikov po deželi, odgovarjamo, da je južnoštajerska lesna industrijska družba v Celju zagrizeno nemško podjetje. Med lastniki sta stari Teppi, ki je nemškutarski občinski odbornik v okolici, in tisti Rihard Teppi, ki se je udeležil znanega lopovskega napada na dva Slovenca, ki sta došla ponoči v Celje s sokolske veselice v Domžalah. Slovenske cenike in ponudbe pošiljajo ti ljudje po deželi zato, da bi morda vjeli tudi kako slovensko stranko in vlekli od Slovencev dobiček — za vojsko proti okoliškim in celjskim Slovincem.

Iz Središča. Politični shod se vrši v nedeljo, dne 3. decembra ob 3. popoldne v Venigerholcovi gostilni. V isti gostilni in ob isti uri je hotel zborovati središki kaplan s poslanecema Ozmece in Brencičem, pa so se mu prostori odpovedali. Naprednjaki, pridite množtevno na shod!

Iz Maribora. Gmotno stanje organistov na Spod. Štajerskem ni ravno najslabše. Svoje čase, ko ni bilo tolike draginje, je morda še šlo. Danes pa organistu skoro ni več mogoče živeti. Poleg svoje revščine pa mora še izdajati denar po klerikalnih veselicah, biti zastoj pečovodja in režiser, oberček itd. Ob volitvah mora igrati klerikalnega priganjača in razburjati ljudi, da si svoje že itak skromne dohodka še poslabša. Kdor noče biti župnikov hlapec v vsakem oziru, pa sploh še lahko vsak dan izgubi službo. V lavatinski škofiji obstoji neko organistovsko društvo — ali kaj hoče storiti za svoje člane, ker ne sme nastopiti proti — duhovnikom, ki sicer vedno govore o krščanski ljubezni do bližnjega, sami so pa najslabši kruhodajalci. — Organist. (Op. ur.: Gg. organistov bi svetovali, naj puste cerkev in fajmoštra, če ne morejo shajati. Za pridne ljudi je povsodi kruha dovolj. In svriti mlade ljudi, naj se nikar ne posvetujejo temu poklicu. Če bo hotela sveta cerkev imeti veličastno službo božjo, bo paš morala več plačati. Denarja ima dovolj. Od davkoplačeval-

cew pa je preveč zahtevano, da bi sijajno vzdrževali fajmoštra, kuharico, kaplana, organista in mežnarja z družino. Potem bodo raje povprašali, če se v kaki drugi edini pravi veri zveličanje cenesej doseže.)

Iz Zalca. (H m e l j.) Cene so zadnji čas močno poskočile v Norimberku in Zaton. V Norimberku se je hmelj podražil tekom 8 dni za 20 do 30 M pro 50 kg; podraženje je prav znatno tudi v Zaton, kjer se je zadnji čas prodalo mnogo štajerskega in ogrskega hmelja. Povpraševanje po hmelju je zadnje dni po Savinski dolini zelo oživelo. Zato opozarjamo hmeljarje na zboljšani težni položaj, da se bodo vedeli pri prodaji ravnati.

Iz Graeca. Živinske cene na tedenskem sejmu dne 30. novembra. (Po uradnem poročilu.) Prignanih je bilo 131 volov, 41 bikov, 150 krav, 3 teleta. Cene nespremenjene. Plaćevalo se je za 50 kg žive teže: pitani voli 48—52, izjemoma 55, napol pitani voli 42—47, suhi voli 37—41, pitane krave 36—40, napol pitane krave 26—35, suhe krave 23—25, biki 35 do 44 K. Zunanji kupci, največ Gornji Štajerci in Tržičani so pokupili 110 glav živine.

Prošnja slov. telovadnega društva »Sokol« v Graecu. Petrica hudicev je sedela pred debelimi, železnimi peklenskimi vrati, ki so se v njih še poznale luknje, najbrž od tistega časa, ko so se hudiči gnetli okrog vrat in tiščali vanja, samo da niso dobili strašnega gosta. Onega kovača, ki je bil nekdanj, še v življenju, smrti za birača. A danes je bila njih ubranost vsa drugačna kot tisto leto. Tako glasno so se smejali, posebno najstarejšemu, čegar dlaka je bila že čisto siva in ki je imel že oguljen rep, so lezla usta narazen. Kar ni mogel skriti svojih škrtastih zob. V to veselo ubranost pa jih je pripravila beda onega moža, ki so se z njim koncu vsakega leta sprijaznili za par ur, da so pač le mogli pod njegovim vodstvom vjeti kako kosmato dušo. Videli so namreč, kako je tam daleč, kamor je še vsaj malo segala nebeška svetloba, sedel na kamnu, starček s povešeno glavo. Menda se je celo jokal. Ah, ko bi le mogli zapaziti eno solzo, to bi jih veselilo. Pa tako daleč in tako dobre niso videle njihove lokave oči. Nestrpnost so že čakali — saj, dejal je najstarejši hudič, saj je menda danes tisti večer, ko smo si z Miklavžem prijatelji. Ne vem, kaj tam sedi. Obrnil se je proti onemu daljnemu starčku — Miklavžu tam na kamnu in kričal z debelim glasom peklenskega grla: »Ali si se skesal; nas že mikaje mlade duše!« Miklavž je pogledal navzdol po strmi cesti, ki pelje na ravnost v mesto črnih parkljev spomnil se svoje ogromne bede in da ni bil svetnik in mož onega sveta, ki bi bil obupal. »Po kaj naj grem na svet, ko nimam ničesar in pri tem je pokazal na dvajstajstice praznih košev, pletenih iz bele vrbe, ki se ležali okrog kamna. Tudi hudiči niso bili tega veseli in so tarnali, da ne bo dobička, ker bodo morali ostati doma; in na svetu bi bilo tako lepo. Pa so poslali najmlajšega, ki je bil zanje še nedolžen Miklavžu naproti da bi se z njim posvetoval. Odšel je Tamadevas proti Miklavžu, do pol poti, kajti delj ni mogel in ni smel. Pomenila sta se z Miklavžem, da naj naprosi sveti starček velikega Boga da bi odposlal par krilatec na zemljo v bogate, radodarne hiše, kjer naj bi nabrali darov za ubogo človeštvo. Tako se je tudi zgodilo. Miklavž je šel trkat na nebeška vrata. Peter odpre, pa začudeno zavpije: »Kaj pa se delaš tukaj; mar si pozabil, da je jutri tvoj god in kako nabolj imaš potem na predvečer?« Miklavž je klavrno potrdil, da ve. Petrov glas na je že slišal veliki Oče in vsa nebesa. Ko so slišali Miklavževu prošnjo in videli njegove solze — kdo bi se mogel še ustavljati; čegavo sree bi se moglo ostati trdo? Raz visoke nebo so odleteli angelci v bogate hiše in odleteli je krilatec tudi v slovensko deželo, da bi tudi tamkaj nabral daril pri radodarnih rokah in da bi vsaj en košek teh daril mogel odnesti Miklavž tudi tja, kjer se bo na večer ustavljal za nekaj časa, ko bo že prehodil celo slovensko zemljo. Oglasil se bo namreč tudi v najsevernejšem mestu, kjer še bijejo mnoga vnetja slovenska srca, v Štajerskem Gradcu. In tako čaka zdaj revni Miklavž, kdaj se povrne oni angelček, ki je odletel pobirat darila za graški sokolski Miklavžev večer. Njegovo upanje je veliko, brezmejno; saj je mnogo slovenskih duš, ki se bodo gotovo spomnile velikih potreb obmejnih bratov in ki bodo z veseljem šli odpirat vrata, ko bodo zaslislali angeljevo trkanje. Naj pomagajo napolniti njegov boren košek, naj pomagajo razveseliti Miklavža in naj pomagajo bratom nad severni meji. Ako pa bi se pri kom angelj osebno ne oglasil, ker bi imel preveč dela, ta naj pa sam pošlje Miklavžu lepo darilo, ki ga bo stari svetnik tem raje sprejel, ker bo res radovoljno. Miklavž pa prebiva zdaj

in je določil načelnika slov. telovadnega društva »Sokol« v Gradcu br. Rudolfa Mikusa njegovega namestnika. Rodoljub iz domovine, ki bi hoteli poslati slov. tel. društvu »Sokol« za Miklavžev večer kaka darila, so naprosili poslati blago ali denar na gospoda med. Rudolf Mikus, Gradec, Katzianergasse 4; za kar jim bo društven odbor zelo hvaležen. Na zado!

Drobne novice. Razpisano je mesto učiteljskega na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Prošnje do 31. decembra. — Umrli so v Rušah nad Mariborom posestnika Terezija Oberdorfer, stara 56 let. — Iz ptujske okolice poroča »Slov. Gospodar«: To leto zmiraj kopljejo za muzej. Poleti so našli nad vasjo Viavo na posestvu ptujske graščine raznovrstne starine in mnogo zidovja, pretežno teden pa na Belšakovih njivi v Vičavi. Tu so našli nad vasjo Vičavo na posestvu kosti. Eno sloveško okostje so našli celo skupaj, komaj meter globoko. — Iz Gornjega grada poročajo: Mi nismo nedolgo so ukradli neznani uzmovič posestniku Rafaelu Tratniku, medtem, ko je bil z družino v cerkvi, iz hleva več ovac. Ognjali so jih nekam na Kranjsko. — V Hrastniku se je ponesrečil 26. novembra na stražen način rudar Mihael Smodič. Prišel je z glavo med premogovne hunte, ki so mu jo čisto zmečkali. — Nedeljski lovci. V mariborski okolici so strašili nedeljski lovci nedolžno divjačino. Pri tem je nek lovec obstrelil mesto zajca svojega tovariša, nekega Götzovega uradnika, na vratu. Pa mož bojda ne bo umrl na svojih ranah. — Tatvina. Pri trgovcu Hattenbergerju na Meži so neznani uzmoviči pokradli več drobiža, cigar in cigaret. Škode je prilično 80 K.

Koroško.

Električna železnica povozila. Dne 24. novembra je bil na šentvidski cesti pri novem mostu ob Glini povozen od električnega voza brezposelnih vrtnarskih pomočnikov Jožef Fradl, ki je bil na mestu mrtve.

Primorsko.

Imenovanje. Policijski komisar pri policijskem ravnanstvu v Trstu dr. Rudolf Hoffer je imenovan za višjega policijskega komisarja. Računski revident J. Kuhar v Trstu je imenovan za računskega svetnika pri finančnem ravnanstvu v Trstu. **Znižanje prevoznih tarifov** za poljske pridelke v pomorskem prometu. Od države subvencionirane parobrodne družbe na Primorskem in sicer: Avstrijski Lloyd, »Dalmacija«, Dubrovniška paroplovna družba, Istra - Trst in Avstro - Ogrska družba so na poziv trgovskega ministrstva znižale prevozne tarife za krompir, fižol, razno sočivje, klajo in stelo za 50%. Znižanje pa se omejuje samo za pošiljke celih železniških voz in le, če je blago naslovljeno na kako območje ali na kak delovni kulturni zavod. Tudi se mora priložiti voznemu listu tozadevno potrdilo pristojnega okrajnega glavarstva. Ta ngodnost je veljavna do konca junija 1912.

Dolgovi Gorice. Goriško mesto ima doslej 3.501.300 K dolga. Letos bo novega dolga še 3.059.500 K, tako da bo imela Gorica vesleje plačati čez leto dolg 6.560.800 K. Lepa prihodnost!

Goriška — vojašnica. Vsa Goriška se je izpremenila v zadnjih letih v veliko vojašnico, samo Vipavska dolina še ni imela vojakov, zato jih pa dobi sedaj. Vojašnice grade sedaj na Rojcih pri Gorici, v Tolminu in v Gradišči ob Soči. Gore dobe pomnoženo posadko, Novo brigadno poljevanje ustanove s 1. marcem v Tolminu. Res velika vojašnica ta Goriška!

Nezgoda. 52letni hlapec Frane Fuk iz Zavelj je hotel pred par dnevi zlesti okoli enajste ure ponoči na skedenj. Pri tem je izgubil ravnotežje ter padel z lestve na tla. Zadel je z glavo ob tla ter bil na mestu mrtve.

Umor. Iz Vodnjana poročajo: Preteklo nedeljo je našel posestnik Janez Mazzan 25letnega Antona Spagnola kakih 1000 korakov izven vasi Gajana v gozdu umorjenega. Sodna komisija je konstatirala, da je bil Spagnola ustreljen v vrat in v trebuh. Umora so osumljeni Miha Mazzan, Matevž Mazzan in Janez Mazzan iz Gajana. Izročili so jih sodišču.

Požar. Iz Trsta poročajo: V stanovanju Ivana Podbernig, Via Chia-

dino št. 79, je izbruhnil v četrtek dopolne požar. Pohištvo ene sobe je popolnoma zgorelo. Požarni brambor je posrečilo preprečiti nadaljno nesrečo.

Dnevne vesti.

+ Vladna predloga in poštni nastavljenec. V prvih dneh meseca oktobra je bila predložena poslanski zbornici vladna predloga, ki ima za vsebino med drugim tudi 15% zvišanje aktivitetnih doklad za državne služe. V utemeljevanju te predloge se posebno poudarja, da so dobili državni služe leta 1908 zvišanje plače, vsled česar to 15% zvišanje aktivitetnih doklad kot ponovno izboljšanje popolnoma zadostuje. Ker so to vladno predlogo prinesli tudi časopisi, je umestno, da spregovorimo tako o izboljšanju leta 1908 kakor tudi o zadnji vladni predlogi. Glasom zakona za prejemke državnih slug z dne 25. septembra 1908 se je sicer zvišala začetna plača poštinih slug od 800 K na 900 K, vendar pa služe pri napredovanju niso dobili več, kakor pred tem zakonom, za 100 K več, marveč samo za 70 K, poštni poduradniki pa za 80 K več. Tudi mora sedaj poštni uslužbenec čakati na napredovanje tri leta, med tem ko je čakal pred tem zakonom izvečine samo 2 1/2 leta. Iz tega sledi, da poštni uslužbenec vsled tega zakona, ki jim zmanjša službeni prejemek pri napredovanju za 30 K, oziroma 20 K in podaljša čakalno dobo za pol leta, nimajo samo nikake koristi, marveč celo izgubo v znesku 30 do 50 K. V prihodnje pa bo ta izguba še občutnejša, kakor nam to dokazuje slednji vzgled. Poštni sluga bo v 10 letih dobil za 360 K manj, in če odštejemo od tega zvišanje začetne plače v znesku 100 K, vsaj za 260 K manj kakor pred uveljavitvijo zakona iz leta 1908. O kakem izboljšanju leta 1908 tedaj ne more biti govora, — to je jasno. — Nič posebno drugače pa ni 15% zvišanje aktivitetne doklade, ki jo naznanja vladna predloga, ki govori izrecno o 15% zvišanju aktivitetne doklade. Izmera aktivitetne doklade obstoječa iz leta 1907. znaša za Dunaj 55%, za mesta I. razreda aktivitetnih doklad 50%, za mesta II. razreda aktivitetnih doklad 40% in za kraje III. in IV. razreda 30% plače, toda temu ni tako, marveč 15% zvišanje se izračuna samo od aktivitetne doklade same. Ta znesek pa je tako nizek, da niti onega ne doseže, kar dobi poštni sluga vsled regulacije iz leta 1908 manj, vsled česar ta predlog za poštne služe ni sprejemljiv. Za poštne služe po delu pa stoji stvar še mnogo bolj slabo, ker dobivajo ti vsled regulacije meseca junija 1910 izvečine po 20 K manj na mesec kakor pred regulacijo in ker iz vladne predloge ni razvideti, da bi se tem najslabše plačanim poštinih uslužbencem, ki dobivajo od 56K do 72 K mesečne plače, plača izboljšala. Poštni uslužbenec pa zahtevajo, upoštevajoč neznosno dragotino, naslednje: 1. vsletje provizijskega službovanja v plačilne stopnje za deželno knežje poštne uslužbenec brez certifikata, ker se je vračunalo vojaškim certifikatom 8 vojaških službenih let v plačilne stopnje, in vračunanje pred regulacijo z dne 21. junija 1910 odslužbene službene dobe v plačilne stopnje za poštne uslužbenec na delu; 2. prehod iz službene stopnje v prvo višjo za 100 K; 3. skupna službena doba 35 let; 4. nadaljevalno izplačevanje pred regulacijo z dne 21. junija 1910 veljavne četrtletne remuneracije za vse poštne uslužbenec na delu, dokler se ne uveljavi resnična regulacija, ki je ni mogoče videti v drugem kakor v enakoveljavnosti za deželno knežji poštinih slugami.

+ »Nepripravnost« justičnega ministra. Justični minister dr. Hohenburger je v svojem govoru, ki ga je imel v sredo v državnih zbornici in s katerim je izzval velikanski odpor vseh slovanskih poslancev, označil tudi stališče, ki ga zavzame justična uprava pri nameščanju sodnih uradnikov na — Češkem. V tem svojem govoru je naglašal, da je nasprotnik prepojitvi nemškega ozemlja s češkimi sodniki, češ, da ti tuptam niso imeli potrebne zadržljivosti, še večkrat pa niso razumeli dobrih stikov z domačim prebivalstvom in ki so se razentega čestokrat borili z znatnimi jezikovnimi težkočami, kar je povzročalo v nemškem ozemlju ali vsaj v gotovih delih nemškega jezikovnega ozemlja opravičeno nevoljo in nezaupanje. Vzrok tej nevolji in nezaupanju pa tiči v tem, ker je nemško prebivalstvo prepričano, da se ta prepojitve nemškega ozemlja s češkimi sodniki ne vrši vsled pomanjkanja nemških sodnikov, temveč iz političnih ozirov in da na ta način država takorekoč podpira stremljenje vodilnih čeških krogov, da razširijo svojo moč. Tega načela pa se drži pravosodni minister samo kadar se gre za nemške okraje na Češkem, kadar se gre za protežiranje

Nemcev in odvrnjanja Čehov, dočim ima za slovenske dežele popolnoma drugačna načela. Hohenburger je s svojimi izvajanci sam najhuje obsodil tisti sistem, ki ga on sam prakticira na jugu. Popolnoma smelo smemo trditi, da v Avstriji ni dežele jezikovno tako enotne, kakor je ravno naša kranjska dežela. In vendar je ravnoisti justični minister dr. Hohenburger postavil na čelo posameznih oddelkov justične uprave ljudi, ki niso imeli potrebne zadržljivosti, ki niso razumeli dobrih stikov z domačim prebivalstvom in ki se razentega bore z znatnimi jezikovnimi težkočami. Vzemimo le deželno sodnega predsednika Elsnerja. Ta mož je bil svoj čas član famozne družbe »grüne Insel« v nemški kazini in je bil kot tak na tako dobrem glasu, da je bivši deželni predsednik baron Hein prav posebno na njega pazil. In do danes si Elsner prav gotovo ni pridobil pravih stikov z domačim prebivalstvom, ker ga ves slovenski narod smatra edinole kot zaupnika nemškega »Volksrata«. Toda ta prepojitve slovenskega ozemlja z nemškimi sodniki uradniki se vrši vsepovsod po slovenskih deželah in to ne vsled pomanjkanja slovenskega naraščaja. Vsaj je venčar znano dejstvo, da justična uprava na slovenskem Stajerskem in Koroškem in celo na Kranjskem principielno odziva slovenske pravne praktikanter ter en masse nastavlja takozvane kurzovce, ki nimajo niti temeljnih pojmov o jeziku, ki bi moral deliti pravico. In mi se popolnoma strinjamo z justičnim ministrom dr. Hohenburgerjem, da se teh nemških sodnih uradnikov po slovenskih deželah ne nastavlja vsled pomanjkanja slovenskih sodnih uradnikov, temveč iz političnih ozirov, ker hoče justična uprava, na čelu ji dr. Hohenburger, podpirati stremljenje vodilnih nemških krogov, da se razširi nemški mest do Adrije.

+ Klerikalec in Hohenburger. Klerikalec ne morejo prebiti. da je poslanec dr. Ravnihar stavil interpretacijo zaradi Hohenburgerjevih jezikovnih navedb, katera je povzročila, da so dr. Susteršič in tovariši bili primorani, da javno pokažejo barvo, ali jim je kaj ležeče na slovenskih narodnih interesih ali nič. Vsa slovenska javnost je bila takrat prepričana, da bodo klerikalec kot »opozicijska« stranka nastopili proti justičnemu ministru z vslo odločnostjo in ne bodo prejevali mirovali, dokler dr. Hohenburger ne izgine z ministrske klopi. Toda klerikalec so se kakor plahi kučki stisnili v kot ter prepustili borbo slovenskega jezika dr. Ravniharju in češkimi poslancem. Nas, ki klerikalec poznamo v srec in obisti, ni ta nastop čisto nič presenetil, saj kanjala ostane kanjala, kamor jo deno. Presenečena pa je slovenska javnost, ki je v kljub opetovanemu razočaranju vendar še nekaj dala na klerikalno junačenje. Uvidela je namreč, da obstoji klerikalna borba za pravice slovenskega ljudstva samo v praznih frazah in da se suče politika dr. Susteršiča in njegovih podreptikov samo okrog tega, kako bi se za stranko dala napraviti kakšna mastna kravja kupčija, ne glede na to, ako pri tem krvavih kupčijah končno tudi vrag vzame vse, kar je v zvezi s slovenstvom. In ker so jeli spoznavati klerikalno igro tudi taki, ki so doslej imeli mreno na očeh, da bi ob koncu koncev tudi njihovi baki ne spregledali ter jeli revoltirati. Zato je sedaj vesoljno klerikalno časopisje na delu, da predsva akcije, ki jo je začel v parlamentu dr. Ravnihar skupno s Čehi proti pravosodnemu ministru dr. Hohenburgerju, kot neresno in v svojih konsekvencah stvari škodljivo. Toda namen, ki ga pri tem zasledujejo, ne bodo dosegli, ker je razsodna javnost že zdavna na jasnem glede klerikalnih manevrov. Če torej »Slovenec« sedaj vpije, da je stališče dr. Hohenburgerja vsled Ravniharjeve in češke akcije bolj utrujeno, kakor je bilo kdaj prej, je to le pobožna želja klerikalcev, ki bi radi videli, da bi Hohenburger ostal na svojem mestu. Dr. Susteršič namreč računa s tem, da si je klerikalna stranka s svojim posledno koncilijantnim in prijateljskim postopanjem nasproti justičnemu ministru pridobila za tega veliko zaslug, da se ji mora oddolžiti najmanj s tem, da potlači znano kazensko preiskavo proti Štefetu in Kregarju. »Tako branijo slovenske interese klerikalec s famoznim dr. Susteršičem, najnesebičnejšim in najzračnejšim slovenskim politikom na čelu«

+ Klerikalec in umetnost. Nekaj časa sem se klerikal. prav vsiljivo in nadležno vtikajo tudi v umetniške zadeve. Dolga leta se klerikalec še zmenili niso za umetnost. Tista popacana platna in tiste lesene in kamnite moziče, ki so jih rabili za cerkve, so kupovali, kjer so jih dobili najceneje. Sicer pa so prepuščali slovensko umetnost njeni usodi, naj živi če more, če ne more, naj pa smrzne. Slovenska umetnost pa se je vendar navzlic ogromnim težavam uve-

ljavila in postala faktor v našem kulturnem razvoju. Čim pa so klerikalec obovali, da se slovenska umetnost razvija in sicer da se razvija po svoje, so se ustrašili, da bi jim zrasla čez glavo in da bi njen kulturni vpliv na slovenski narod znal biti s stremljenjem klerikalizma škodljiv. Klerikalec sovražijo svobodno literaturo in sovražijo ravno tako svobodno umetnost in sploh vse, kar ne služi klerikalizmu. Čim se je začela pri nas literatura, ki ni pospeševala klerikalizma, ko so se začeli klerikalec preganjati in zdaj se morajo lemenatariji, kaplani in fajmoštri trpinčiti s fabriciranjem verzov, povesti, črtic itd., samo da ljudje, ki jih imajo duhovniki v rokah, ne bi čitali nič takega, kar nima izrazito klerikalne barve. Ravno tako je sedaj tudi z obrazilno umetnostjo. Dokler ni mestna občina ljubljanska začela projektirati ustanovitve umetniške galerije, in zbirati zanjo umotvore, niso klerikalec niti kihnili za slovensko umetnost. Ko pa so se zavedli, da zna mestna galerija postati kulturne zavod, da bi znala imeti svoj vpliv na razvoj slovenske kulture, so hitro klerikalec pricapljali s svojo deželno galerijo in setavili nekaj umetniški svet, ki naj bi pripeljal v njihovo taborišče slovenske umetnike in jim dal v rke vso slovensko umetnost. Odkar je pa brez njih možganske krivde zrasel nekako čez noč pod Tivolijem umetniški paviljon na riziko onega samega človeka in se je pokazalo, da je ta paviljon zavetišče umetnosti, ugrabijo in ugrabijo klerikalec, kako bi ustavili razvoj razmer. Radi bi uničili kulturni napredek na polju umetnosti in postavili tudi umetnost v službo klerikalizma. Zato delajo umetnikom težave, jih skušajo diskreditirati, skušajo razstave onemogočiti in delavne osebe z najgršimi sredstvi odgnati, mimo katerih ne morejo priti do zaželenega cilja. Od napredne javnosti je odvisno, če podležijo in izginejo tisti, ki hočejo služiti slovenski umetnosti, in nečajo biti umetniški tlačani klerikalizma.

+ Iz Elsnerjevega pašalika. Ječe ljubljanskega deželnega sodišča ima pod svojim okriljem neki Rabitsch, ki je vzlic svojem očividnemu slovenskemu pokoljenju, najstrupenejši nemški nacionalec in ki tiči kot tak noč in dan v kazinski restavraciji. Kako pa razumeva svoje dolžnosti, pa dokazuje najsičajnejše dejstvo, da uporablja sebi podrejene kaznjence za dela v svojem zasebnem stanovanju in za druge podobne stvari. Tako je lansko zimo dal kaznjence klieati ob eni ponoči, da so morali polivati z vodo ono drsališče, ki je služilo za zasebno zabavo njegovim množičnim hčerkam! Pred nedavnim časom je pa imel v svoji zasebni službi nekega kaznenca, ki je bil poleg tega še v preiskavi radi hudodelstva javne sile. Le - ta kaznencec je imel seveda v svoji zasebni službi pri Rabitschu lepe urice in tudi dovolj priložnosti — zamenjati zaduhli zrak ljubljanskih ječ s svežim zrakom izven istih. Te prilike se je navedeni kaznencec seveda tudi poslužil, zapustil svojo dobro zasebno službo pri Rabitschu in ljubljanske ječe ter jo pobral čez hribe in doline, ne da bi ga doslej še zasledili. Mislimo, da bi bilo strožje nadzorstvo nad Rabitschem veliko bolj umestno, kot izdajanje nezakonitih fermanov.

+ Nemška pisateljica E. Werner in Slovenci. Mnogo nemških knjig je razširjenih med Slovenci. Ljudstvo si naroča razne knjige v razvedrilo, ne vedoč, da so v marsikaterih nemških knjigah vse vrste prepletene s strastno nestrpnostjo germanizma do Slovanov. Ena izmed takih knjig je tudi knjiga pisateljice E. Werner »Hexengold und andere Erzählungen«. Med drugimi pripovedmi se nahaja v imenovanji knjigi tudi povest: »Edelwild«. Koj iz prvih vrtic se spozna, da nima nemška pisateljica istega vzvišenega namena, kateremu sledijo vsi pravi pisatelji, namreč blažiti in vsjubiti v ljudstvu plemenita čustva in ga izobraževati. Pri čitanju povesti »Edelwild« človek uvidi, da se je pač dala pisateljica takih povesti slepo voditi strasti in da je v nji zamrl vsak čut pravice ljuba in poštenosti. Ni dovolj, da se norčuje iz lastnega naroda s tem, da mu opisuje neresnice in laži, ampak sramoti na najnesramnejši način našo zemljo in naš narod. In takšnih podlosti je zmnožna pisateljica! Kje je pa tista toliko opevana poštenost nemških žena? Ako smatramo Nemci podlo obrekovanje in peovanje znakom kulture, potem jih seveda noben narod v taki kulturi ne presega. Pisateljica E. Werner je nam pač dala žalosten dokaz svoje pomanjkljive izobrazbe in olike, kajti od takih gnusnih izbruhov strasti mora privedi le posirovelost. Skozi vso povest »Edelwild« zasleduje pisateljica, kakor že omenjeno, isti smoter, in sicer: Slovence zasramovati in ponižati pred svetom. V svoji brezobzirni strasti se ne sramuje rabiti v svojih spisih najpodležja obrekovanja. V povesti opisuje našo domovino kot skrajno

mejo kulture, nas Slovence pa slika kot roparsko druhal in nas dolži hnavskega klečeplazva. Le z bičem v roki, pravi ona, se nas more prisiliti k pokorščini. (Dokaz, kako nežno znajo postopati nemške dame.) Izjeme ne pozna obrekovanja, ampak opisuje ves narod kot strahopetno, umazano, zavratno bando. Lepi priimki nemške kulture, kaj ne? Kaj neki smatra ta vzor nemških žena za kulturo? Mar milo petje pasjega biča v parlamentu? Gotovo je po godu tej posebljeni kulturi demoliranje slovenskih trgovin v Kočevju in roparski napadi v Ptuj, Celju, Kočevju i. dr. Pač žalostno sliko nemškega ženstva nam podaja pisateljica E. Werner, kateri svetujemo, ako še živi, naj se blagovoli spomniti izreka: »Wie der Schelm ist, so denkt er von andern.«

+ Kaj nas uči proces proti sleparsi Ani Kranjčevi. Včeraj je bila pred ljubljanskim porotnim sodiščem obsodena sleparka Ana Kranjčeva, ki je skoraj pri vseh svojih sleparijah računala s preveliko neumnostjo in lahkovernostjo onih ljudskih slojev, ki kar brenče od same ljubezni do raznih klerikalnih in duhovniških korifej. Ta Ana Kranjčeva je popolnoma dobro vedela, da dobi duhovnik, in naj bo to že škof ali dr. Mauring ali dr. Jerše ali kdorkoli od gotovih slojev, vse, kar hoče. Ljudem zastoduje, da slišijo o veliki potrebi tega ali onega duhovnika, in že odpro svoje mošnjčke. In če je znala ta sleparka na tako neumen način izvažiti gotovim lahkovernim in v kleikalce zaljubljenim ljudem take svote, kakšna mora biti še le žetev, katero delajo razni klerikalec? Sto in sto je v ljubljani žensk, ki bi se dale na besedo duhovnika potegniti kožo s telesa. Počenanja Kranjčeve pričajo, da so ljudje že jako vajeni, da jim duhovniki pišejo za denar ali si ga osebno izposodijo. Tako so tega vajeni, da se niti ne začudijo, če kaka babnica za tega ali onega duhovnika prosi za denar. — Žalostno, zelo žalostno spričevalo je pa to za delovanje gotovih klerikalnih krogov.

+ Z Dobrove pri Ljubljani nam pišejo: Pri nas se vrše občinske volitve v torek, dne 5. decembra. Doslej je pri nas vse spalo, letos pa so tudi v naši občini stopili na plan napredni možje ter pričeli borbo proti starokopitnim farovskiim podreptikom, ki so doslej gospodarili v občini. Že prvi nastop teh naprednih mož je župnika Plantariča in njegove backe tako prestrašil, da so bili vsi zmedeni in niso vedeli kaj početi. Jeli so spraševati svojo vest in so prišli končno do zaključka, da so mnogo grešili in da bi se pravzaprav ne bilo čisto nič čuditi, ako bi volilci pomedli z njimi iz občinske hiše. Župnik Plantarič je prvi uvidel, da ni izključeno, da bi gospodstvu njegovih podreptikov v občini ne odzvonilo, zato se je jel približevati novi stranki ter hoditi okrog nje kakor maček okrog vrele kaše. I seveda, župnik bi rad imel novo šolo na svoji njivi, staro šolo pa zase, da bi v njej stanoval kak Lojze. Mi pa pravimo: Volilci, poskrbite, da bo z novim volilnim redom prišel v občini na krmilo nov občinski odbor in nov župan, ki bo sta poskrbela, da se župnikovi načrti ne bodo uresničili. Ako je župniku že toliko ležeče na poslopju stare šole, naj se on preseli v staro šolsko poslopje, v farovž pa se naj preseli šola, pa bo s tem občina rešena skrbí glede zgradbe novega šolskega poslopja.

+ Obč. volitve na Jesenicah. Odkar so na Jesenicah razpisane občinske volitve, delajo klerikalec z vsemi nepostavnimi sredstvi za svojo stranko, in to pod komando g. gerenta Čebulja (Oskrbnika Čebulove hiše). Občinski sluga Jureš leta okrog in podpisuje pooblastila namesto da bi dostavljal volilne izkaznice. Radovedni smo, kaj poreče gospod državni pravdnik k temu. Stvar je sicer že naznanjena. Res, nečuvno je, kar ti črni ptiči vse počenajo, da bi dobili občinsko blagajno popolnoma v svoje roke, upajmo da se jim za enkrat ne posreči. Neko človeče, ki se imenuje »Kerstein« in je občinski sluga, se napenja kakor breja žaba v vodi in hodi od hiše do hiše in prigovarja stranke, da naj volijo z Esclesom, ker to hočejo gospod gerent Čebulj, oskrbnik Čebulove hiše. Jeseničani si enkrat za vselej prepovemo, da bi občinski sluga, posebno Jureš in Kerstein nas komandirala, in naj kar lepo tiho in mirno pričakujeta, kaj jima boše Miklavž prinesel. Če mislita, da boše Čebulj župan, se jako motita. Kadar boše Kersteinov »pinče« mlade imel in Svanoeva Mina v blagoslovljenem stanu, takrat bo Čebulj, po domače česen župan, prej pa ne. Počenanje črne družbe na Jesenicah pa bo skoro tako, kakor v Tripolisu med Turki in zato se je treba vpreti. Zatorej v nedeljo, jeseniški mečje, ne dajte se preslepiti od Čebulja, ki vam obeta nebesa na tem svetu, ker sam ne verjame da sploh

kje eksistirajo; volite napredne mo-
že, katere smo vam priporočali in
kateri so res moške na svojem mestu.
Ne pustite se komandirati torej, če
boste vsi svojo dolžnost izpolnili, mo-
ra biti zmaga naša.

— Po občinskih volitvah na Kr-
ki. Piše se nam: Pri nas se je dne 27.
novembra odigral zadnji akt volilne-
ga boja: volitev obč. stareštev iz
katerega je izšla neodvisna kmečka
stranka kot zmagovalka. Izvoljeni
so: dosedanj župan Anton Poljanec,
županov: Josip Koščak iz Znojil I.,
Ivan Bregar iz Vidma II. in Josip
Borštnik iz Vidma III. obč. svetoval-
cem; vsi sami odločni in neustrašeni
naprednjaki. Te volitve so jasno in
nedvomno dokazale, da bide hinav-
skemu klerikalizmu v naši občini po-
slednja ura in da je tudi kmet, kate-
ri je doslej slepo hodil za svojimi iz-
koriščevalci, spregledal in spoznal,
da ga vodijo brezvestni voditelji kle-
rikalne stranke v njegovo lastno po-
gubo: v duševno in gospodarsko
sužnost. Posebno so se v tem pogledu
ljudem odprle oči vzpričo nesramne
in nasilne agitacije klerikalnih agi-
tatorjev, katerim ni bilo nobeno sred-
stvo preumazano, da bi se ga ne po-
služili. Naj navedemo le nekaj teh:
Boj za občino in njeno upravo pričel
se je v večjem obsegu že pred do-
brim letom; nekako ob času, ko je
potekala funkcijška doba bivšega ob-
činskega odbora. Najprvo so hoteli
klerikalci uničiti občinskega tajnika,
katerega so brezvestno in lažljivo
obdolžili pregreška po § 303. k. z., da
bi mu s tem odvzeli ugled, katerega
uživa pri občanah. Tozadevna sodna
preiskava pa je vtisnila nesramnim
obkrevalcem pečat lažljivosti in so
obkrevalci sami prejeli zasluženo
kazen. Izjavilo se jim je najostrej-
še orožje: vkljub temu se niso spa-
metovali; hoteli so na vsak način
priti na površje. Spomladi tekočega
leta se je vršil tu misijon. Ta naj bi
bil vplival v to, da bi ljudje pritrili
župnikovim načrtom, vsled katerih
naj bi se podrl sedanje veliko in
močno župnišče in sezidalo novo v
modernem slogu na neprecenljivo
škodo revnih faranov in v korist
župnikovem avanzamentu. Seveda
se je dosegel ravno nasprotni uspeh;
ljudje so spoznali pravi namen mi-
sijona; številni župnikovski pristaše
se bolj skrčilo. Med tem časom so
se uvedle volilne priprave in se je
razpisala volitev obč. odbora na dan
28. septembra t. l. Kakor bi jih elek-
triziral, tako so bili klerikalni kole-
vodje in koristolovci na nogah. Pri-
čeli so z ostudno agitacijo in nezasu-
šanim terorizmom. V tem se je naj-
bolje odlikoval kaplan, kateri se je
pri tem moral celo odrači pogostim
srečanjem z učiteljico. — Najprvo
so poskusili s posojilnico; začeli so
z uito namigivati, da bode vsak, kdor
ne bode volil z njimi, moral plačati
ves svoj dolg v posojilnico. S tem so
dosegli veliko uspeha; veliko volil-
cev, kateri bi bili po svojem prepri-
čanju volili z našo neodvisno kmečko
stranko, so iz bojznosti, da bi bili sicer
primorani plačati ves svoj dolg v po-
sojilnico, dali svoje glasovnice popi-
sati klerikalcem ali pa so se volitve
vzdrali. Ni jim bilo še dovolj nasil-
stva; začeli so pri agitaciji vporab-
ljati sredstva, katere imajo na sebi
značaj hudodelstva po § 98. k. z.;
osebe, katere jim niso bile po volji,
so se izpostavljale javnemu zasme-
hu s tem, da jih je kaplan prezrl pri
cerkvenem darovanju (ofru), ker
jim ni hotel dati poljubiti svetinje in
kar je še najhujše, prezrl jih je celo
pri obhajilni mizi s tem, da jih je
preskočil in jih ni obhajal. Kdor ni
hotel voliti s klerikalci ali kdor je
bil sumljiv, da bode volil nasprotno,
niso smeli njegovi otroci k birni in
ko je šel kaplan obhajati 10letnega
dečka na smrtni postelji, se je zna-
šal vpričo na smrt bolnega otroka
nad starši čes: »sedaj je pa dober
prekleti fare« vkljub temu, da ni do-
tičnik nikdar rabil teh besed in je
storiel le to, kar mu je po zakonu za-
jamčeno, da je namreč volil po svo-
jemu prostemu prepričanju. Kdor
ne voli s klerikalci tudi ne sme biti
ne za krstnega, ne za birmškega bo-
tra, njemu se bode odrekel cerkveni
pogreb, ne bode mu zvonilo z veli-
kim zvonom; sploh se mu izkazuje v
življenju in ob smrti zaničevanje. In
za vse take izbruhe podvignih kleri-
kalecev se državna oblast niti ne zme-
ni in dopušča z zavestnimi očmi, da
se na tako ostuden in za konstituci-
jonalno državo tako poniževalen na-
čin kršijo veljavni zakoni in omejuje
osebna in državljanska svoboda. Kar
bi ne bilo mogoče niti v Turčiji, se
dan za dnem dogaja pri nas, brez
upanja, da bi se te kričeče razmere
odpravile. Merodajni faktorji se niti
ne zavedajo, da se pri tem nevarno
igrarajo z ognjem, kateri lahko s časom
zaneti požar, katerega posledice
so sedaj še nedogledne. Ako kak
eigan ukrade kako malenkost, ako
kak kmet v jezi izreče kako nepre-
misljeno grožnjo, ga že drži državni
pravdnik za ovratnik, med tem ko je
nekaterim podvignim dervšim vse
dovoljeno. In kaj se šele dogaja pri

avtonomnih oblastih. Ako niso pun-
cirani klerikalci, ne predrzni si pre-
stopiti praga avtonomnega urada,
ker se ti sicer zna prigraditi, da bo-
deš ravno tako hitro zunaj proti
svoji volji. S tem se menda povišuje
ugled in nepristranost uradov. —
Tukaj bi bila dolžnost vlade izvrše-
vati svojo nadzorovalno pravico,
ako hoče količkaj izvrševati svojo
dolžnost in varovati ugled javnih
uradov. Videant consules! — Na-
prednjaki.

— K občinskim volitvam v Ra-
tečah. V II. razredu so voljeni: Kava-
lar Anton, lesni trgovec; Mertelj Iv.,
mizar; Benet Jakob, posestnik in
Lavtižar, župnik. — V III. razredu:
Mertelj Jože, dež. cestar; Erlih Jak-
ob, posestnikov sin; Jank Jože, pos-
sin in Zupančič, nadučitelj.

— Iz davčne službe. Imenovani
so bili c. k. davčni asistenti: Josip
Zideries, Ubald Meixner, Ernest
Schmidt, Peter Ferner, Janez Fuchs,
Avgust Feistritzer, Franc Grill, Ad.
Reisp, Franc Rabitsch, Rudolf
Schneebacher, Mihael Watzek, Hugo
Schreithofer, Josip Čepin v pod-
ročju c. k. finančnega ravnateljstva
v Gradcu davčnim oficijalom.

— Iz ljudskošolske službe. Na
mesto zaradi bolezni na dopustu se
nahajajoče učiteljice Leopoldine
Abramove je imenovana za suplen-
ko na ljudski šoli pri Sv. Križu pri
Litiji gđ. Marija Dittingerjeva in na
mesto učiteljice Ane Elsnereje za
provizorino učiteljico v Šmartnem
pri Litiji gđ. Terezija Rodetova. Na
mesto zaradi bolezni na dopustu se
nahajajoče učiteljice Marije Remž-
garjeve je imenovana za suplentko
na ljudski šoli v Cerknici gđ. Ana
Prudičeva. Na mesto učiteljice Jere
Visenjakove je imenovan za provi-
zorinca učitelja in voditelja enoraz-
redne ljudske šole v Peči v kamni-
škem okraju gosp. Josip Jerše.

— Vzgleden nabiralnik za »Na-
rodni sklad«. V znani ljubljanski
narodni gostilni pri »Roži« imajo stal-
ni gostje v »Prešernovi sobi« poleg
nabiralnikov za »Družbo sv. Cirila
in Metoda«, za »Sokola« in »Sloven-
sko planinsko društvo« tudi nabiral-
nik za »Narodni sklad«. V ta nabi-
ralnik se je na nabralo do dne 30. ok-
tobra 1911 31 K, do 6. novembra 16
kron, do 13. novembra 13 K, do 23.
novembra 11 K, do 1. decembra 17 K,
ali v dobrem mesecu skupaj 88 K. —
Ta nabiralnik naj bi služil drugim v
vzglede in vspodbuj.

— Ekspozitura poštnega ravna-
teljstva v Ljubljani? V merodajnih
krogih baje pripravljajo za večje de-
žele, ki nimajo poštnega ravnatelj-
stva ustanoviti v glavnih mestih eks-
poziture poštnega ravnateljstva. Za
tako ekspozituro bi prišla v prvi vr-
sti Ljubljana in Solnograd v pošt.

— 25letnico svojega umetniške-
ga delovanja po praznovala naša pr-
va igralka, gospa Avgusta Danilova
dne 8. decembra in sicer se vprizori
ta dan znamenita drama »Fedora«.

— Dopisi iz Mošenj. Izjavljamo,
da gospod nadučitelj Josip Korošec
ni v prav nobeni zvezi z našimi do-
pisi iz Mošenj in iz mošenjske fare.

— Eksžupnik Renier je v svoji
epistoli v »Grazer Tagblattu« pripi-
sal rajni Hočevarici izredno bistro-
umnost in zmožnost, spoznati ljudi.
S tem je čitateljem »Grazer Tag-
blattu« hotel vcepiti mnenje, da mu
je Hočevarica radi tega nametala
toliko denarja, ker je spoznala v
njem izrednih vrtilin. V resnici pa je
bila Hočevarica zadnja leta svojega
življenja prava prismođa, vsa neuma-
na in trapasta in samo zaradi tega
je bil Renier v stanu, da jo je dobil
popolnoma v svoje kremplje in jo
ožel kakor citrono.

— Predavanje o gospodarskem
položaju v južni Ameriki. Kakor la-
ni ima tudi letos g. ravnatelj L. Pe-
rutz v večjih mestih predavanja o
gospodarskem stanju južnoameri-
ških držav in sicer predava letos o
gospodarskem položaju v Braziliji,
Chile in Uruguay. Z razložitvijo veli-
kega pomena južnoameriških držav
kot razpečevališče za naše indus-
trijalne izdelke in z opisom urejenih
gospodarskih razmer teh držav hoče
vzbuditi oziroma pomnožiti zanimi-
nje za te dežele v krogih industrial-
cev in eksportnih interesentov. Ta-
ko predavanje se bo po posredovanju
tukajšnje trgovske in obrtniške zbor-
nice vršilo tudi v Ljubljani in sicer
v četrtek, dne 7. decembra ob polu 5.
uri popoldne v veliki dvorani Mest-
nega doma. Eno uro pred predava-
njem in eno uro, eventualno tudi več,
po predavanju bo g. predavatelj in-
teresentom na razpolago za informa-
cije o kupčijskih razmerah južne
Amerike ter bo na željo nasvetoval
tudi primerne zastopnike trdkam,
ki bi želele začeti kupčijske zveze z
južno Ameriko. Trgovska in obrtni-
ška zbornica v Ljubljani opozarja in-
dustrijalne in trgovske kroge na to
predavanje. Udeležba je priporočljiva
za one industrijalce in eksportne
interesente, ki doslej niso eksportira-
li v južno Ameriko, utegnili bi se
morda v prihodnosti interesirati za

njo, saj je v južni Ameriki trg skoro
za vse naše industrijske izdelke.

— S Poljanske ceste. Kdor je
prisiljen po dva-trikrat na dan pre-
hoditi Poljansko cesto od Ambrože-
vega trga pa doli do mitnice, ali še
naprej v Hradekega vas, ta mi bo
prav rad pritrdil, da je ta cesta ena
najbolj zanikanih in umazanih cest
v Ljubljani. Človek bi mislil, da bo
ena najbolj prometnih cest, in sicer
tako glede tovrnega, kakor osebnega
prometa tudi primerno oskrbova-
na. Posebno smo reveži pešci na tej
cesti. Iz vsakega drugega okraja je
v sredino mesta speljan tlak, ali pa
pelje električna železnica. Mi nima-
mo ni enega, ne drugega in predno
pridemo v mesto, smo blatni, kot bi
prišli iz najbolj rovtarske vasi. Sli-
šali smo, da se je v političnem go-
spodarskem društvu za poljanski
okraj sprožila misel, da se bo delalo
na to, da se podaljša električna želez-
nica od Ambroževega trga do po-
ljanskega mostu. Prebivalci na Po-
ljanski cesti in v Hradekega vasi z
veseljem pozdravljamo to misel spro-
šnjo, naj društvo z vsemi silami delu-
je na to, da se to tudi v resnici, in si-
cer čim prej izvrši. V našem okraju
je sejmšiče, stanuje mnogo obrtni-
kov, delavcev itd., ki se bodo radi
posluževali tramvaja. Še o neki drugi
stvari si je že tudi govorilo pri sejah
gori omenjenega društva: o napravi
železniškega postajališča in skladi-
šča za živino ob Dolenjski progi na
Poljanski cesti. Mesarji in trgovci z
živino najbolj vedo, koliknega pomena
bi bilo to! Priporočamo tudi to idejo
gospodarskemu društvu za poljanski
okraj, da jo preštudira in deluje na
njeno skorajšnje uresničenje. — Po-
ljana c. n.

— S kateregakoli stališča stvar
vzamemo, vedno pridemo do zaključ-
ka, da je najbolje kupovati Kolinsko
kavno primes. Pri nakupovanju bla-
ga prideta v poštev glavna dva mo-
menta: kakovost blaga in proveni-
jenca blaga. Kar se kakovosti tiče,
je izven vsakega dvoma, da je Ko-
linska kavna primes najzbožnejša,
in to je tudi že dobro znano vsaki
Slovenski gospodinjici. Kar se pa pro-
venijence tiče, je ravno tako staro
znano resnica, da je Kolinska kavna
primes edino pristno domače blago
te vrste. Iz tega pa sledi samo ob se-
bi, kar smo zgoraj omenili: da je
najbolje kupovati Kolinsko kavno
primes.

Osemdesetletnica. Jutri praznu-
je v Spodnji Šiški v krogu svoje ro-
bine svojo osemdesetletnico gosp.
Fran Mulej, hišni posestnik v Ra-
dovljici. Jubilat, ki je bil vedno vrl
narodnjak in zvest pristaš naše
stranke, praznuje redko svoje slavje
v popolni duševni in telesni svežosti.
— Spoštovanemu somišljeniku naše
iskrene čestitke!

Poštarne razmere v Mostah. O
poštinih razmerah v Mostah nam pri-
hajajo neprestano pritožbe. Pritožbo-
jejo se zlasti naročniki naprednih li-
stov, da se jim ti listi zelo neredno
dostavljajo. Tako ni naročnik »Slo-
venskega Doma« B. S. v Tomačevem
de dveh številkih dobil, dasi se mu list
redno pošilja. Zatrjujejo nam, da je
pismonoša zagrizen klerikalec, ki bi
najraje imel, da bi ne dohajal na po-
što prav nobeden napredni list. Po-
zivamo zadnjič poštarico v Mostah,
da poskrbi za redno dostavo napred-
nih listov, ker bi bili sicer primora-
ni, izpregovoriti resno besedo o pis-
mih z nakazano poštnino.

Največ služb mora gotovo oprav-
ljati občinski stražnik v Mostah. On
ne opravlja samo posle občinskega
stražnika, marveč mora biti obenem
tudi občinski sluga, poljski čuvaj,
ogleda mrtvecev, ogleda mesa,
zdravstveni občinski nadzornik itd.
Mož mora vse delati, povsod biti in
vse vedeti in znati, skratka na nogah
mora biti noč in dan. A za vse te
mnogostevilne službe pa dobiva pla-
če 80 K na mesec, — premalo, da bi
mogel živeti, preveč, da bi moral
umreti. Možu bi se pač morala zvišati
plača, ali pa se ga razbremeniti ta-
ko, kakor je prav!

Pri upravnem sodnem dvoru se
vrši dne 9. decembra javna ustmena
razprava o pritožbi Ivana Hafnerja
v Škofji Loki proti kranjskemu de-
želnemu odboru in Ivanu Marguču v
Škofji Loki radi neke sanitetno - po-
licijske prepovedi.

Za pogorelec v Selu. Notranje
ministrstvo je dogovorno s finanč-
nim ministrstvom dovolilo za pogo-
relec v Selu 2500 K.

Pasji kontumace za občine D. M.
v Polju, Podgorica in Dobrunje je
okrajno glavarstvo za ljubljansko
okolico razveljavilo.

Iz Novega mesta se nam piše:
Štembur v Kandiji pri Novem mestu
postaja v zadnjih dneh zopet krotak.
S priliznjenimi besedami vabi ka pis-
meno pred kratkim izostale goste, ki
niso hoteli več gledati in prenašati
oholih in prepotentnih klerikalnih
zabavljancev v njegovih gostilni. Ka-
rom pridejo ti bledolčni mladenčiči,
ki iščejo pri belem dnevu po tleh
menda svoje izgubljene značaje, tam
napravijo preprij in razdor. Toda sva-

ka sila do vremena! Novomeško ob-
činstvo jih sedaj pozna, akoravno so
se nekateri le počasi levili in smo
njih »veritas« izvedeli šele »in vino
Štemburja«. Kar se pa tiče očeta
Štemburja, pa le konstatiramo, da
ne odgovarja tako ravnanje kolegi-
jalnosti do drugih gostilničarjev. —
Notica v »Jutru« o učiteljevanju g.
profesorja dr. Milana Šerkota na no-
vomeški gimnaziji, je infamna mi-
stifikacija, ne toliko novomeškega
občinstva, kakor zunanega, posebno
Notranjske in Ljubljane. Resnici na
ljubo moramo konstatirati le sledeče:
malo je tako priljubljenih profesor-
jev pri dijakih, kakor pri občinstvu,
kot ravno g. dr. Terko. Odkritosrčen,
vesel družabnik, pravičen je in časih
celo preveč popustljiv. Tudi opazka:
»čehski tepec« ni nikoli padla, za kar
smo se informirali na merodajnem
mestu. Da pade pa časih kak pri-
imek, je vendar v šoli nekaj čisto na-
vadnega, posebno do sedmega razre-
da. »Gospodje« dijaki so malo preveč
občutljivi. »Jutru« smo pa že enkrat
svetovali, naj opusti take osebne na-
pade, ali se naj pa preje informira,
ker z neosnovanimi noticami le sebi
škoduje. Tako bo izgubilo »Jutro« v
Novem mestu še tistih par naročni-
kov.

Tragična smrt. Dne 30. novem-
bra je šel 9letni mlinarjev sin Josip
Kregar iz Vrbova pri Ilir. Bistrici
pri mlinu mazat kolesa, pri tem pa
ga je zgrabilo kolesovje za roko, ga
potegnilo med se, mu pretisnilo oprs-
je in trebuh s tako silo, da so stopila
čreva iz njega ter je bil na mestu
mrtev.

Ambrus. Tukajšnji lovec Hro-
vat je nastavl v neko luknjo past,
meneč, da bo ujel lisico, a drugi dan,
ko je pogledal, je našel mesto nje 6
kilogramov težkega lepega divjega
mačka. Ze stari lovci ne pomnijo, da
bi se tu dobila taka zverjad. Imel je
pač lovsko srečo.

Elektroradiograf »Ideal«. Spo-
red za soboto 2., nedeljo 3. in ponedel-
jek, dne 4. decembra: Popoldanski
spored: Stanovanci stoječih voda.
(Znanstven naravni posnetek.) Dra-
gocen kip. (Komično.) Provinca Juž-
ne Francije. (Lep naravni posnetek.)
Iznajdljiva žena. (Senzacijska dra-
ma.) Pri starem očetu v gosteh. —
Zvečer ob 7., 8. in 9. krasna drama:
Maščevalec svoje časti. (Senzacijska
umetniška slika Nordiskfilms Co.,
pravo vzorcelo kakor n. pr. »Mladostni
grehi«.) Predvajanje traja 1 uro.
Dolgost filma 1000 metrov. — Za-
pomnite si natančno datum: od torka
5. decembra do vseh petka 8. de-
cembra: Biser vseh učinkovitosti!
4 hudiči. (Artistovska dama s senza-
cijskimi smrtimi skokom. — Pri-
pravlja se film Aste Nielsen Tuja
ptica.

Nevarna tatnica. V zadnjem času
se je bila jela pojavljati po trgov-
nah neka ženska, ki je med izbira-
njem blaga kradla in potem pod
raznimi pretvezami odšla. Prva ta-
ka tatvina je bila policiji ovađena
od tvrdke Kristofić-Bučar. Tam je
neznanka izmaknila ženske in moške
spodnje hlače. Nekaj dni pozneje je
prišla pa izbirat zlatnino k juvelir-
ju Vechiettu v Selenburgovi ulici.
Med izbiranjem je juvelir zapazil,
da je ženska ukradla s prodajalne
štiri zlate prstane in jih vtaknila v
žep. Ko je hotela oditi je rekla, da
bode vprašala zunaj stoječega moža,
koliko sme zakupiti. Toda zlatar je
ni pustil kar tako oditi, marveč jo je
preiskal in dobil pri nji vse štiri pr-
stane, nadalje zlat prstan s smaragd-
ni, prazno denarnico, zastavni listek
zlatnine in zlato ovratnično iglo. Ne-
znanki se je posrečilo slednjič uiti, a
jo je stražnik v Bethovnovi ulici ujel
in aretiral. Dognalo se je, da je navi-
hanka Pavlina Črnota, roj. 1876 v
Verdniku na Hrvaškem, baje vdova
ter da stanuje s svojimi tremi nedo-
raslimi otroci v Mostah skupno z ne-
kim krojačem. Policija je skupno z
orožništvom izvršila na njenem do-
mu hišno preiskavo, kjer je dobila
za cel samotni vozček ukradenega
blaga. Našla so se nova ženska krila,
otroške obleke, perila, modrecev, kr-
tač, obrisač, raznega obuvala in dr.,
kar so s tatvico vred oddali deželne-
mu sodišču.

K tatvini pri nekoveškem moj-
stru g. Tučku na Bregu, se nam še
poroča, da je bila zadeva popolnoma
dogovorjena. Bivši Trčkov vajenec
Škof se je bil seznanil z brezposel-
nim 15letnim Ivanom Cesarjem iz
Rajbenburga, ki je stanoval pri svo-
jem bratu, slugi v nekem tukajš-
njem hotelu. Vsi trije so se bili do-
dobro pogovorili, potem pa sta šla
Škof in Ivan Cesar na delo. Po izvr-
šeni tatvini sta dala Cesarjevemu
bratu spraviti 60 K, češ, da sta samo
toliko dobila (v resnici 550 K). Kot
svoj delež je pa ta dobil 10 K. Prva
dva sta se takoj odpeljala v Trst,
kjer je pa tukajšnja policija o pradž-
metu brzojavno obvestila tržaško,
sta bila tam aretirana in izročena
tukajšnemu sodišču. Tretjega so
krivca, hotelskega slugo je pa tukajš-
nja policija aretirala in tudi izročila
sodišču.

Tatvine. Branjevki Ivani Kra-
ševčevi je bilo snoči na Miklavžev-
nem semnju na ongresnem trgu
ukradenih za 10 K smokev. — Na
Domobranci cesti je neka dvonožna
lisica izmaknila velikega petelina in
kokoš. — Snoči je mizarju Mateju
Buhu neki paglavec s kolesa ukra-
del acitelinko. Buh je tatvino slu-
čajno še opazil, stekel za dečkom
ter mu acitelinko odvzel.

Pri kosilu. Včeraj sta se pri ne-
kem gospodarju na Cesti na loko
pri kosilu sprla dekla in hlapec. Med
prepirom je hlapec tako vzkripela
jeza, da je skočil pokonci in dekló za-
bodel z vilicami v levo roko in jo
znatno telesno poškodoval. Zadnje
besedo bo imelo sodišče.

Pobegnili sta prisiljenca 22letni
Alojzij Jevšček iz Gorice in 21letni
Ivan Ghedini iz južnega Tirolskega.

Delavsko gibanje. Včeraj se je
z južnega kolodvora odpeljalo v
Ameriko 8 Slovencev, nazaj je pa
prišlo 30 Slovencev in 40 Hrvatov.
50 Macedoncev se je odpeljalo na
Tirolsko.

Izgubljeno in najdeno. Tesar
Albin Mravlje je izgubil zavitek no-
ve obleke. — Pavlina Rekarjeva je
izgubila bankovec za 10 K, katerega
je našel mestni pol. stražnik Fran
Rekar. — Neki gospod je izgubil
briljantno ovratnično iglo.

Narodna obramba.

Vabilo na II. glavni zbor dru-
štva »Branibora« v nedeljo, dne 17.
decembra 1911 ob 11. dopoldne v
restavracijskih prostorih Narodnega
doma v Ljubljani. Spored: 1. Nagov-
or prvomestnikov. 2. Tajnikovo po-
ročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4.
Poročilo nadzornštva. 5. Volitev 4
članov v društveno vodstvo. 6. Vo-
litev nadzornštva (5 članov). 7. 8.
Sluajnosti. 1) Iz vodstva odstopijo
gg. prof. Ant. Jug, dr. Ernest Dereani,
dr. Gregor Žerjav in Ciril Pire. 2)
V nadzorništvu so bili gg. Matija
Prosekar, I. Gorup, dr. Juro Hrašo-
vec, prof. R. Perušek in ofic. Fr.
Podkrajšek. — Vodstvo društva
»Branibora« v Ljubljani, dne 1. de-
cembra 1911.

Družbi sv. Cirila in Metoda je
poslal g. Iv. Deržič z Zidanega mostu
12 K 24 v, nabranih ob odhodnici g.
Škofa v Divačo. G. pravnik Šume-
njak je nabral v veseli lovski družbi
pri veleposestniku g. Seguli v Hla-
poncih 4 K 50 v. G. Marija Ježovnik
je nabrala v veseli družbi v gostilni
Ježovnik v Petrovčah 6 K 48 v,
Hvala darovalcem in nabiralcem.
Odvetniška pisarna g. dr. Počeka je
izročila iz dveh kazenskih poravnjav
po 20 K, skupaj 40 K. Hvala! Naši
dobri rojaki v Ameriki ljubijo svojo
domovino. Podružnica družbe sv. C.
in M. št. 1 v New Yorku je poslala
družbi zopet 100 K. Iskrena hvala in
srčne pozdrave slovenskim rodolju-
bom v Ameriki. Gđ. Ljudmila Er-
javec, blagajničarka C. M. podruž-
nice v Krmini je poslala družbi 8
kron, katere je nabral g. nadučitelj
Garvas v veseli družbi. Darovali so
gg.: Hudovernik, Ferjan, Mulej,
Amf, Pelegrin, Kriš, Kalčič, Rebec,
Pavli, Garvas, Zivio!

Ženska podružnica družbe sv.
Cirila in Metoda v Novem mestu pri-
redi Miklavžev večer v torek, dne 5.
decembra t. l. ob 7. zvečer v Narod-
nem domu v Novem mestu. Spored:
Miklavžev nastop. Igra: Gospa ma-
jorjeva od F. Woldeka. Bufet dam.

Društvena naznanila.

6. januarja 1912 se vrši v Ljub-
ljani ena največjih slavnosti, prosla-
va važne kulturne institucije sloven-
skega čitalništvu združena s slavo-
nostjo 50letnice Narodne Čitalnice v
Ljubljani. Na programu je velika
slavnost v dež. gledališču 5. januar-
ja zvečer, v soboto, 6. jan. pa dopol-
dne slavnostna seja, popoldne ele-
gantna telovadna produkcija Soko-
lov in Sokolice, zvečer pa splošen na-
rodni ples v vseh prostorih Narodne-
ga doma. Ta slavnost, ki je proraču-
njena za vse Slovence, bodo obiskale
deputacije iz vseh krajev. 6. januar-
ja se bodo zbrali v Ljubljani vsi sta-
ri zaslužni delavci na narodnem po-
lju, vsi sedanji zastopniki čitalnic in
bralnih društev in ves narodni mla-
di svet, da se zopet okrepimo v ti-
stem narodnem duhu, ki je vladal v
Čitalnicah in toliko koristil Sloven-
stvu in narodni zavesti.

Občni zbor dijaškega podporne-
ga društva »Radogoj«. Pod predse-
stvom g. dr. Fran Novaka se je vršil
snoči v prostorih Čitalnice v Narod-
nem domu občni zbor dijaškega po-
dpornega društva »Radogoj«. Pod-
predsednik dr. Novak pozdravi došle
člane ter opraviči odsotnost predse-
dnika, g. ravnatelja Iv. Hribarja. Te-
ma, kateri je substrat Radogojčevega
delovanja, je žalosten, ker nam raz-
kriva bedo našega dijaštva, je pa
tudi tako znan, da o njem, ni treba
obširno govoriti. Nato odda besedo
tajniku g. dr. Fran Kandaretu, ki
poroča, da je bilo v preteklem letu

81 prosilcev nasproti 76 leta 1909/10, podpiralo je društvo 52 dijakov, leta 1909/10 pa samo 32, članov pa je imelo društvo 104. Iz odbora izstopa letos gg. profesor Lovše in dr. Kandare. Blagajnik sodni svetnik dr. Papež poroča o blagajniškem stanju v XVIII. poslovnem letu. Društvo je imelo 11.536 K 09 v prejemkov in 7146 K 52 v izdatkih, prometa tedaj 18.682 K 61 v nasproti 18.097 K 23 v leta 1909/10, v katerem poslovnem letu so znašali prejemki samo 9969 K 69 v. Promet se je tedaj dvignil in zadnjem letu za 585 K 98 v. Izmed izdatkov je treba omeniti podpore v znesku 6895 K 61 v, upravne stroške v znesku 111 kron 02 v in prehodne stroške v znesku 139 K 89 v. Ako se primerjajo dohodki 11.536 K 09 v z izdatki 7146 kron 52 v, preostaja 4389 K 57 v. Od tega zneska se je vzelo h glavnici 3240 K. Društveno premoženje je znašalo leta 1909/10 45.908 K 60 v, letos pa znaša 48.869 K 57 v, se je tedaj zvišalo za 2960 K 97 v. Ustanovna glavnica je znašala leta 1909/10 44.480 K, letos pa znaša 47.720 K. Zvišala se je tedaj za 3240 K. Razpoložljiva glavnica znaša 1149 K 87 v. Dasi se je ustanovna glavnica znatno zvišala, dasi je število članov naraslo, vendar društvo nima onih uspehov, kakršni bi lahko imelo, če bi nekdanji podpiranci se malo bolj spominjali na društvo in če bi ne bili denarni zavodi skoro popolnoma pozabili na »Radogojac«. Posebno zahvalo izreka društvo gg. Fr. Hauptmannu, šolskemu svetniku in Gradcu, Janu Hrasckemu, profesorju na češki tehniki v Pragi in dr. Fran Vidicu, profesorju na Dunaju. Velika izguba je zadela društvo s smrtjo dr. Volčiča v Novem mestu. Člani se v znak žalosti dvignejo s sedežev. Izmed daril, ki jih je prejel »Radogojac« je treba omeniti: Mesto Ljubljana 700 K, Ljubljansko kreditno banko 500 K, »Prosvetec«, dolensko podružnico in Kamniško posojilnico po 100 K, Notranjsko posojilnico in županstvo Kamnik po 25 K, mesto Kamnik in Kmetško posojilnico na Vrhniki po 20 K ter županstvo Velike Lašče 10 kron. Na predlog preglednikov izreče občni zbor odboru absolutorij in blagajniku zahvalo. Nato so se vršile volitve ter sta bila izvoljena per acclamationem za predsednika ravatelj Ivan Hribar, za podpredsednika dr. Fran Novak, v odbor pa gg. dr. Papež, prof. Jeršinovec, dr. Triller, dr. Zarnik, dr. Žirovnik, dr. Bremnik in dr. Pavlin. Izvenljubljanski odborniki so gg. dr. Kukovec, dr. Miler, prof. Jančič, prof. Lovše, prof. Seidl in dr. Kuhelj. Preglednika ostaneta ista.

Miklavžev večer priredi telovadno društvo Sokol dne 5. t. m. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Darila, ki jih hočejo starši posebej nakloniti otrokom, naj se prinese zavita in z imenom otroka naslovljena do torka do 6. popoldne v trafiko g. Šešarkove, pozneje v Narodni dom. Tu se sprejemajo tudi darila p. n. dobrotnikov, ki so jih določili v splošno razdelitev. Otroci imajo vstop samo v spremstvu. Pričetek ob pol 8. zvečer in Miklavž nastopi ob 8. Pri večeru sodeluje polnostovilna Slov. Filharmonija. Vstopnina za odrasle 60 v, za otroke 30 v. Posebnih vabil se ne razpošilja ter je vstop dovoljen vsem naprednim Slovincem.

Miklavžev večer priredi »Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj« jutri, v nedeljo, dne 3. decembra 1911 ob 6. zvečer v vrtnem salonu g. F. Novaka na Tržaški cesti št. 21 (nasproti tobačne tovarne). Darila, ki jih hočejo starši posebej nakloniti svojim otrokom, naj se prinese zavita in z imenom otroka naslovljena danes, dne 2. decembra od šeste do pol osme ure zvečer v društveno sobo. Pred igriščem št. 3, pritišče levo. Ob istem času se sprejemajo tudi darila p. n. dobrotnikov, ki so jih določili v splošno razdelitev in dobe lahko vabila za ta večer tudi oni, ki niso bili vabljeni, pa bi se radi udeležili. Vstopnina prosta, vstop pa je dovoljen le povabljenim.

Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo vabi na Miklavžev večer, ki bo v torek, 5. decembra t. l. ob pol 8. zvečer v gostilniških prostorih g. M. Sokliča, Pred konjušnico. Posebna darila, ki jih hoče kdo komu nakloniti, naj se izroče zavita in s točnim naslovom v torek v gostilni g. Sokliča. Vstop otrokom je dovoljen le pod spremstvom odraslih.

Javno predavanje. Ljubljansko »Splošno slov. žensko društvo« priredi v sredo, dne 6. t. m. javno predavanje v dvorani Mestnega doma. Na povabilo odbora bo predaval g. dr. Anton Schwaab, distriktni in praktični zdravnik v Celju, o nedostatkih človeških čutil. Predavanje bo poljudno in splošno zanimivo. Vstop prost in vsakomur dovoljen.

Sokol na Vrhniki priredi Miklavžev večer v torek, dne 5. decembra v prostorih Čitalnice. Začetek točno ob 7. zvečer. Vstopnina 40 v, otroci prosti. Starši, ki žele svoje malčke obdarovati, vpošljejo naj dala v torek, najkasneje do 5. popoldne k br. V. Permetu, poslojpe »Kmetške posojilnice«.

Za Sokolski dom na Vrhniki darovali so naši rojaki Ciril in Fr. Kunstelj, Španov Ivan, Franc Krašovic in Ivan Kolenc vsi v Cleveland Ohio 14 K 40 v. Razne stave »Meksikanarjev« in sicer gg. Anice, Milke, Napljona in Toneta donesle so v prid Sok. domu 20 K 60 v. Dalje se je nabralo po nabiralnikih za Sokolski dom na Vrhniki v sledečih gostilnah: Pri »Jurci« 10 K 60 v, pri »Kočevarju« 6 K, pri »Oblaku« 6 K, pri »Korenčanu« 19 K 60 v, v »Mantovi« 8 K. Neimenovani daroval 1 K. Skupaj 86 K 20 v. Vsem darovalcem izrekamo iskreno hvalo, osobito pa našim rojakom v daljni Ameriki, ki so nam s poslanim zneskom dokazali, da niso pozabili na svoj rojstni kraj. Na zdar!

Ildrijska sokolska župa je priredila minoli teden od 20. do všteto 26. novembra vadiateljski tečaj za telovadce v župi združenih društev. Tečaja se je udeležilo 12 telovadcev in sicer iz Cerknice, Cerknega, Ildrije in Zirov po 2, iz Spodnje Ildrije 3 in St. Petra 1 telovadev. Pri skušnjah, ki se je vršila v nedeljo dopoldne od 8. do 12. ure, so prestali izpit trije telovadci s prav dobrim, sedem z dobrim in dva z zadostnim uspehom. Predavalo in poučevalo se je vsak popoldne in zvečer, gojenci pa so se s pravo sokolsko marljivostjo udeleževali predavanj in praktične vježbe. Predavali oziroma poučevali so bratje Albrecht, Bajželj, Gangl, Krčnik, Novak in Pivk. Lep vspeh prvega župnega vadiateljskega tečaja je vzpodbudil župno predstevstvo, da se bo priredil poslej vsako leto en vadiateljski tečaj.

Dunajska »Slovenija« bo priredila v tekočem zimskem semestru za dunajsko dijaštvo poseben politično-parlamentarni seminar, čigar namen bo, vpeljati s predavanji in diskusijami o aktualnih političnih, zlasti parlamentarnih vprašanjih obiskovalce v osnovne pojme avstrijskih političnih pojavov in jim tako omogočiti njihovo pravilno nmevanje. Odbor se je obrnil na znamenega publicista dunajskega urednika »Slov. Naroda« g. dr. A. Kramerja, ki je iz prijaznosti res prevzel vodstvo seminarja, kar jamči za uspešno in zanimivo delovanje. Prvi sestanek je bil pretekli ponedeljek; predaval je g. dr. Kramer o osnovnih pojmih državnega prava; nadaljeval bo v ponedeljek 4. t. m. in zlasti razpravljaj o delovanju delegacij in parlamenta. K predavanjem in diskusijam, ki bodo skozi par mesecev redno vsak ponedeljek od 6.—8. ure zvečer v prostorih »Slovenije« VIII. Breitenfeldergasse 20, imajo pristop vsi dunajski napredni akademiki.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju je imenovalo na svojem zadnjem občenem zboru za častnega člana bivšega blagajnika »Podpornega društva za slov. visokošolce na Dunaju« g. nadrevidenta Ivana Luzarja. Kaj je storil on s svojim triletnim delom kot blagajnik »Podpornega društva«, je širši javnosti bolj malo znano; tembolj pa cenijo njegove zasluge, njegovo požrtvovalno, nesebično delovanje dunajski dijaki, ki so navezani na podpore imenovane društva. Marsikdo od njih bi sploh ne mogel študirati, ako ne bi to največ po neumornem trudu g. Luzarja doseglo višine, na kakršni še poprej ni bilo. In ker je g. Luzar vsled svoje visoke starosti letos odložil mesto blagajnika, je tudi »Slovenija« pokazala svoje spoštovanje hvaležnost dijaškemu dobrotniku, ki je vrhu tega eden izmed redkih še živih slovenskih inteligentov, ki so stali pred več kot 40 leti ob zibelki »Slovenije«.

Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju si je izvolilo na zadnjem občenem zboru sledeči odbor: predsednik: Ivo Pestotnik; podpredsednik: Josip Samec; tajnik: Slavko Plemelj; blagajnik: Rafko Ipavec; gospodar: Peter Rihtarič; namestnika: Viktor de Gleria, Filip Pahor; preglednika: Fran Zavrnik, Fran Lobnik.

Akademsko društvo slovenskih agronomov »Kras« na Dunaju priredi svoj drugi redni občni zbor dne 5. decembra t. l. ob 8. zvečer v Brunner Bierhalle, XVIII. Gentzgasse 62.

Književnost.

— »Ljubljanski Zvon«. Vsebinska decembrskega zvezka: 1. Anton Debeljak: V vlak. — Večer pri deklici. 2. Fran Albrecht: Večerni sonet. — Moj božični konfiteor. 3. Rado

Murnik: Hči grofa Blagaja. Roman. (Dalje v prihodnjem letniku). 4. Jos. Premk: Et resurrexit. 5. Dr. K. Strekelj: O nekaterih pobijanih pravilih slovenske pisave. 6. Dr. Ivan Lah: »Živi mrlič«. 7. Anton Debeljak: Luč iz vzhoda. 8. Fran Albrecht: Nočni pogovori. 9. R. Jakopič: Ivan Grohar. II. Spomini. 10. Josip Hrastar: Iz življenja Tomaža Križaja. (Konec). 11. Anton Debeljak: V glorioli. 12. Književna poročila. Dr. A. Dolar: Ivan Cankar, Troje povesti. — J. Wester: Ksaver Mesko, Mladim srcem. — Anton Debeljak: Oton Zupančič, Charles Dickens, Oliver Twist. — Dr. Lokar: Ivan Kostial: Dr. K. Ozvald, Logika kot splošno vedoslovje. — Fran Albrecht: Rikard Katalinič-Jeretov, Našim morem in našim krajem. — Dr. Rajko Nachtigall: A. Leskien, Grammatik der albulgarischen (altkirchenslavischen) Sprache. — A. Leskien, Handbuch der albulgarischen (altkirchenslavischen) Sprache. (Konec). 13. Glasba. E. Adamič: Novi Akordi. — E. Adamič: P. H. Sattner, Jefejeva prisega. — E. Adamič: Fran Gerbič, 20 moških zborov. — E. A.: Narodne pesmi za mladino. — E. A.: Milan Reizer, Sanje za gosli in klavir. Veseli Samoborec.

— Emile Zola: Polom. Roman iz vojske l. 1870/71. Preložil Vladimir Levstik. Založil L. Schwentner. Cena: broš. 5 K 60 v, vez 6 K 80 v, po pošti 30 v več. »Polom« (La Débâcle) spada med najznamenitejša dela velikega obtožitelja Zole. Z njim je nekako zaključil svojo v obliki romanov spisano vrsto studij o telesni, družabni in umstveni pokvarjenosti za drugega cesarstva na Francoskem. V ciklu »Rougon-Macquart« je s kruto resnicoljubnostjo pokazal vpliv podedovanih lastnosti in grehov ter miljeja na posameznih individuih in njih slojih, v »Polomu« pa je poskusil naslikati vojsko med Francijo in Nemčijo leta 1870. In 1871., razkriti vzroke francoskega propada v tem ljutem in groznem boju. Pripovedovanje je, kakor skoro v vseh Zolovih delih jako obširno in popisovanje minuciozno ter vzlic svoji lapidarnosti nekoliko utrudljivo, a roman je v svoji koncepciji in v svoji izvršbi grandiozna slika grandioznega bojevanja med dvema silnima narodoma. Levstikov prevod je odlični.

— Slovenski sokolski koledar za leto 1912. Uredil dr. Gv. Sajovic. Sedaj je izšel že sedmi letnik tega vseh sokolsko mislečih krogih po vsi pravici vrlo priljubljenega koledarja. Vsebinska letošnjega, lepo ilustrovanega koledarja je posebno bogata. Poleg koledarskega dela obsega še strokovni del (V. Mole: Sokolska himna; dr. P. Pestotnik: Ob 50letnici češko-slovenskega Sokolstva; dr. V. Murnik: Nekaj o slovenskem sokolstvu; M. Lah: Sokolstvo med Slovenci v Ameriki; M. Ambrožič: Tu di slabe strani; E. Sajovic: O društvenih volitvah; A. Kostnapf: II. hr. vsesokolski zlet 1911; Jos. Mozetič: Sokolski dom v Prvačini; I. Novak: Sokolski dom v Il. Bistrici; T. Petrovec: Sokolski dom v Domžalah; dr. G. S.: Iz naše kronike l. 1911. Tretji, namreč statistični del, obsega izkaze o telovadbi Slovincem na srednjih šolah, o slovenskem sokolstvu, o inorodnih telovadnih organizacijah in o slovenskih sokolskih časopisih. Priporočamo koledar prav toplo. Cena eleg. vez. 1 K. val sprednji del. Od ljudi, ki so bili na parniku, se ni nihče ponesrečil.

Kmetiška pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmetiško pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko na: Kmetiško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Izpred sodišča.

Izpred-tukajšnjega porotnega sodišča. Prejeli smo sledeče pismo: V večeršnjem poročilu izpred tukajšnjega porotnega sodišča se je

vrnila pomota v tem oziru, da sodišče Marijo Klančar ni obsodilo na en mesec težke ječe, temveč radi prestopka (ne hudodelstva goljufije) le na en mesec strogega zapora z enim postom in trdim ležiščem vsak teden, s pristavkom, da je po njenem obnašanju upati, da se bo pobiljšala. Zahvaljujoč se Vam za sprejem tega pojasnila, oziroma popravka, beležim

z odličnim spoštovanjem

Dr. Anton Švigelj

kot ex offo - zastopnik Marije Klančar.

Porotne obravnave pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Dne 29. novembra se je zagovarjal zaradi hudodelstva požiga 58 let stari, v Ljubljani rojeni, pa v Radeče pristojni samski urarski pomočnik Jakob Zupan. Glasom obtožnice je hodil Zupan po svetu in se preživljal s popraviljanjem ur. Časih pa se je zatekel k svoji sestri Neži Pohar, posestnici v Jagenci, da si je malo odpočil in imel zastoj prehrano. Ko pa je njegova sestra Neža Pohar izročila posestvo svoji hčeri Mariji, zdaj omoženi na tem domu, je Neža Pohar vedno bolj pisano gledala brata Zupana, kadar se je oglašil pri nji. V zadnjem času ga je pa začela naravnost poditi od hiše. To je užalilo Zupana in je sklenil, maščevati se nad sestro. Dne 9. novembra se je napil Zupan žganja, da je bil malo korajžen. Ko je odhajal od Medvedove hiše, v kateri je popravljaj ure, je rekel, da bo še tisti dan napravil nekaj takega, da ga bo sam hudič vesel. Šel je k Zupanovim in vprašal tam dekle Agato Kovač po svoji sestri Neži. K sreči je ni bilo doma, kajti dekla Kovač je videla, da ima Zupan v roki debel kamen. Zupan je odšel, toda obstal je v bližini hiše in očitno čakal na sestro Nežo. Te pa le ni bilo. Stopil je torej zopet povpraševal po sestri in pristavil: »No, moj mora biti moja ali pa njena smrt.« Zupan je spet odšel, in sicer takrat malo dlje stran, tako, da ni videl sestre Neže, ko je prišla od druge strani k hiši. Dekla ji je seveda povedala, da jo čaka brat s kamnom, zato se mu je skrla. Nazadnje je bilo pa Zupanu le predločasno čakati. Še enkrat je stopil v hišo, kjer mu je dekla nalašč rekla, da Neža Pahor še ni domov. Tedaj ga je zgrabila jeza, stopil je k prav nizki strehi kašče in prižgal in vtaknil v slamnato streho več vžgalice, vendar pa se streha ni hotela vneti, ker je bila mokra. Zato je zlezal Zupan po lestvi v odprto podstrešje. Uprasil je vžgalico in jo vtaknil od znotraj v slamnato streho. Počakal je, da je videl, da se je streha res vnela, potem pa tekel v bližnji gozd, kar mu je dala duša. — Ogenj se je sicer hitro razširil, vendar pa so zapazili ljudje plamen še pravočasno, da so omejili ogenj le na kaščo, ki je zgorela z vsemi poljskimi pridelki, kateri so bili shranjeni v njej in na njej, do tal. Na kašči je škoda 1000 K, na poljskih pridelkih tudi okoli 1000 K. Zupan je pa tudi dne 9. novembra ukradel Frideriku Blazniku nikelnasto žepno uro, vredno 4 K. Zupan vse to odkritostno in prostodušno prizna. — Porotniki so potrdili prvo glavno vprašanje glede požiga enoglasno, dodatno vprašanje pa, če je požgal v polni pijanosti, so zanikali porotniki z 9 proti 3 glasovi. Sodni dvor je prisodil torej Zupanu sedem let težke ječe, poostrene vsake tri mesece z enim postom in vsako leto dne 9. novembra s temno celico. — S to razpravo so končane letošnje porotne razprave. Te novembrske razprave so bile v toliko zanimive, da so bili vsi obtoženci obsodeni in nobeden oproščen.

Grozovit umor pred zagrebškim porotnim sodiščem.

Včeraj popoldne ob štirih je bila razglašena razsodba glede 24 obtoženih kmetov, ki so mučili in umorili domnevanega požigalca Tuhačka. Vsi so bili popolnoma oproščeni na podlagi paragrafa 2, odd. c) in g) kaz. zakona zaradi nepremagljive sile in duševne zmedenosti. Navzoče občinstvo je sprejelo razsodbo z burnim pritrdjevanjem, kar je predsednik grajal.

Razne stvari.

* Ruščina v Turčiji. Turško vojno ministrstvo je sklenilo na vojaški akademiji in v vojaških šolah med drugimi predmeti tudi ruščino.

* Izključeni delavci. Delodajalci v kovinski obrti v Berlinu so sklenili izključiti od dela 60% delavcev. Ta izključitev bi zadela 70.000 delavcev.

* Sestro umorili. V vasi Dedek pri Pardubicah so našli 27letno Kristino Dokomal mrtvo v postelji. Zaprli so njenega brata in sestro, ki

sta osumnjena umora, da dobita čimpreje dedščino po očetu.

* Brez glave najden. Iz Dunajskega Novega mesta poročajo: 30. novembra so našli za artilerijsko vojašnico na železniškem tiru dragonca 5. dragonskega polka, Jakoba Slavika, brez glave. Glava je ležala par metrov od trupla.

* Lov s pomočjo zrakovlovov. Iz New Yorka poročajo: Deset veleposestnikov v Teksasu, ki imajo kakih 200.000 glav živine, je dalo napraviti zrakovlov, da bodo s pomočjo tega streljali volkove, panterje in leve, ki so nevarni njihovim čredam.

* V spanju lovil tatu. Iz Moravske Ostrave poročajo: Henrik Mack, 19letni kletar v Bohuminu, je postal v noči od 25. na 26. nov. žrtev svojih sanj. Sanjalo se mu je namreč, da stoji pod njegovim oknom tat ter meri na njega z revolverjem. Mack je vstal v spanju ter skočil za »tatom« z okna prvega nadstropja. Pri padcu se je tako poškodoval, da so ga odnesli v bolnišnico, kjer je umrl.

* Maščevanje zavrženih častilcev. V Ameriki je tuptam še vedno v navadi, da zavrženi častilci linčajo svoj ideal. Pred kratkim se je to zgodilo mladi in lepi učiteljici Mary Chamberlain v Lincolnu, Kansas. Ko je šla s svojim zaročencem na neko plesno zabavo, so ju napadli maskiranci ter odpeljali njo v gozd. Tam so jo popolnoma slekli, jo namazali s smolo ter pavaljali v perju. Na to so jo nesli v kočijo ter prosili njenega zaročenca, naj jo odvede domov.

* Zaradi noostrenega celibata. V Moldavi na saški meji je izginil 23. t. m. katoliški župnik Anton Hausmann s svojo mlado kuharico. Odpeljal se je z jutranjim vlakom v Halle na Pruskem in naročil špediterju, naj naloži njegovo pohištvo ter je pošlje za njem. Občinskemu predstojništvu je opravičil v posebnem pismu svoj korak s tem, da je papež s svojim novim ukazom poostrel celibat. Cerkovniku je med drugim zapustil hranilnično knjižico z manjšim zneskom.

* Sama si zgradila hišo. Mlada danska slikarica Nelly Nilssonova si je z lastno roko tekom letošnjega leta postavila dom. Je to majhna lesena vila v Sjaelsø. Slikarica je sama znosila kamenje, ki jih je potrebovala za temelj hiše, sama izvršila vsa tesarška dela in zgradila hišo, v kateri ima svoj atelje, stanovanjsko sobo, kuhinjo, kopelj in veliko predsobo. V podstrešju ste še dve izbi. Okoli hiše si hoče napraviti še lep vrt.

* Aretacija z ovirami. V Neumünstru bi moral neki agent prestati malo kazen. Ker se ni prostovoljno oglašil, sta prišla dva policijska uradnika v njegovo stanovanje, da ga aretirata. V njegovem stanovanju sta dobila policijska uradnika agenta v postelji, pokritega do vratu. Izkazalo se je, da nesrečnik ni imel niti srajce, ker je moral vse postaviti. Da sta pa mogla policijska uradnika v njegovo stanovanje, da stavljalnico ter rešila iz zastavljalnice zastavljeno agentovo obleko.

* Grozovito maščevanje ljubosumnega soproga. O grozovitem maščevanju poročajo iz Teksasa. Žrtva tega maščevanja je bila Jeanne de la Chamizal, mlada soproga premožnega živinorejca in posestnika blizu San Rafaela v Teksasu. Okoli polnoči so izvlekli mlado ženo, napol oblečeno iz postelje, jo vlekli v prerijsko, ji dali okoli vratu laso ter jo privezali na sedlo divjega mustanga. Na to so nagnali konja, ki je ves divji begal s privezano ženo po preriji. Čez dva dni so našli truplo nesrečne žene popolnoma razmesarjeno in raztrgano. Zločinski soprog je takoj po tem grozovitem činu izginil. Šele čez par dni ga je dobila policija v Los Lucasu, ki je oddaljen kakih sto milj od San Rafaela, ko je hotel pobegniti iz dežele.

* Ponesrečene ladje. Iz Dubrovnička poročajo: Tukajšnja paroplovna družba »Napried« je dobila brzoglavno poročilo, da je parnik »Gradac« vsled slabega vremena pri Crastru v angleški grofiji Northumberland nasled. Parnik se nahaja v veliki nevarnosti, vendar je pa upanje, da se ga reši, če se vreme izpremeni. — Iz Bordeauxa poročajo: Vsled megle je parnik »St. Istvan« trčil ob španski parnik »Majoc« pri Panillacu. Parnik »St. Istvan« se je potopil. Španski parnik je poškodovan.

* Poneverbe v društvu »Rdečega križa«. Iz Črnovic poročajo: Blagajnik tukajšnje podružnice »Rdečega križa«, ravnatelj deželnih pomožnih uradov, konstantin Zenta, je poneveril 60.000 K društvenega premoženja. Zento so aretirali.

* Sedemletni komponist. Iz Reimsa na Francoskem poročajo: Sin pošnega uradnika, René Grullot, je pravo čudo. Star je šele sedem let in ono leto že igra na glasovirju lastne simfonije, sonate in fuge, ki jih potem

Vzemite si, ako imate: nahod in ste hripavi, zaslezeni ter težko dihate. Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Mi sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelj blažečem, osvežujočem učinku. Tucata za poizkušnjo 5 kron, 2 tucata 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga samo lekarnar E. V. Feller v Stubici Elzin trg 238 na Hrvaškem

✕ ☐ ✕
Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.
✕ ☐ ✕

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

✕ ☐ ✕
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okrasni itd.
✕ ☐ ✕

Stampilije

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj
kavčkovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franco. 235

Izdelane postelje

iz rdečega postelnega inleta.
Prav dobro napolnjeno! Per-
nica ali blazina, 180 cm
dolga, 116 cm široka K 10—
K 12—, K 15— in K 18—, 2 metra dolga,
140 cm široka K 13—, K 15—, K 18—,
K 21—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok
K 3—, K 3-50 in K 4—, 90 cm dolg,
70 cm širok K 4-50 in K 5-50. Izdelujem
tudi po kakršnikoli drugi meri, 3 delni mo-
droci iz dlake za 1 posteljo K 27—, boljši
K 33—. Pošilja se poštne prosto po po-
vzetju od K 10— naprej. Zamenja ali nazaj
se vzame proti povrnitvi poštne stroške.

Benedikt Sachscl, Lobes 913
pri Pliznju na Češkem. 3586

Naznanilo.

Za kupovanje božičnih in novoletnih daril

si dovoljuje

tvrdka H. Suttner, Mestni trg št. 25

svoje cenjene odjemalce opozoriti

na svojo najbogatejšo zalogo vseh vrst ur, kakor tudi draguljev, zlatnine, srebrnine in sploh vseh
v to stroko spadajočih predmetov, katere je tako uvrstila, da bode lahko vsak cenj. odjemalec
popolnoma postrežen po svojem okusu in se bo vsako naročilo rešilo v popolno zadovoljnost.
Za solidno, resno in točno postrežbo jamčim.

Za obilen poset se priporoča z velespoštovanjem

tvrdka H. Suttner.

Lepa hiša na Gorenjskem

tudi za gostilno jako ugodna,
se proda ali dobremu najemniku odda v najem.
Kdo, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Varstvena znamka:
Sidro. 3329

Siniment. Capsici comp.
Nadomestilo za

PAIN-EXPELLER s sidrom

priznana izborna, bolečine tolaže in
odvajalne mazilo ob prehladu itd. po
80 h, K 1-40 in 2— se dobi v vseh
ekarnah. Pri nakupu tega splošno
riljubljenega domačega zdravila
naj se jem jejo le originalne stekle-
nice v škatljah z našo varstveno
znamko »sidrom«, potem je vsako
prepričan, da je dobil originalni
izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna
pri »Zlatem levu«
v Pragi, Eliščina č. 5 nova.

Lep lokal

pripraven za vsako trgovino, obrt ali
za pisarno, 4008

se odda takoj ali za februarjev termin
v Selenburgovi ulici št. 1.

Pojasnila iz prijaznosti
v Češarkovi trafikli ali pa pri
tvrdki »Fran sočvan sin«.

Pozor! Trgovci! Pozor!

Vsled sklepa gremija trgovcev se bodo še letos oddajali reklamni koledarji.

Ker je sedaj zadnji čas za naročilo

reklamnih koledarjev za l. 1912

si dovoljujem jih ponuditi vsem cenj. trgovcem in obrtnikom
komač že od 15 vin. naprej z blokom in tiskom.

Z velespoštovanjem se priporočam

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11

trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in debelo.

Vzorci na razpolago. Največja izbir. Cene brez konkurence.
Na debelo in drobno. Pri večjem naročilu velik popust.

Močni salon M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

klobuke te najfinejše izvršbe.

Zatni klobuki vedno v zalogi.

Trušernova ulica. — Satača mestne hranilnice.

Antimonska rudniška družba »Trojsna«
pošta Medija-Izlake pri Zagorju ob Savi

ima na prodaj franco postaja Zagorje:

Vezani jarem

(Bundgatter), narejen pri tvrdki Tönnies v
Ljubljani, za 2000 K 3972

parni kotel in stroj za 25 konjskih sil,
konstr. tvrdke JEFFEKE na Dunaju za 4000 K

Uredno ure od 9.—12. dop. in od 2.—5. pop.

ÚSTŘEDNÍ BANKA PIAZZA del
českých spořitelců V TRSTU PONTEROSSO 3
Podružnica V TRSTU
Osnovná banka českých hranic.

VLOGE NA KUPNICE PREMIJSKE VLOGE

4 1/4 % 4 5/8 %

149 povprečno

VLOGE V TEKOČEM RAČUNU
in VLOGE FIKSNE NAJUGODNEJŠE.

BANČNO POSLOVANJE VSEH VRST.
Oddelček za vadilje in kavelje.

Uredno ure od 9.—12. dop. in od 2.—5. pop.

Dijakom in dijakinjam popust!

Modna trgovina O. Jezeršek

na Mestnem trgu

priporoča

svojo veliko izbiro damskih
čepic, perila, zavrtnic,
pletenin, rokavic, predpas-
:: nikov, kožuhovine itd. ::
po znane nizkih cenah.

Kupujte v slovenski trgovini!

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 35
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zaprišeženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Lepa, koristna Miklavževa darila

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Sterk

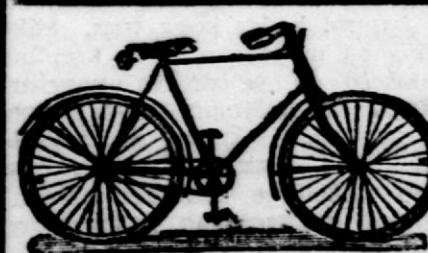
Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, 1^a kako-
vosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših
moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice itd. ::
ter najmodernejšo kožuhovine.

Izvirni »Viktoria« šivalni stroji

so zelo priporočljivi ter znani kot
najboljši za šivilje in krojače.

Vsaki izvirni »Viktoria«
šivalni stroj ima krog za
prirezanje oblek, da lahko
vsaka gospodinja
:: sama dela obleke. ::

Velika iz-
bira voznih
Puchovih in
drugih vrst
koles
imam v zalogi po najnižji ceni.

Priporočam tudi druge vrste
»Singerjeve« stroje
od 65 K naprej, katere
imam vedno v zalogi.

Umetno vezenje
se pokaže brezplačno v moji trgovini.
4015
Ceniki zastoni in poštne prosti.

Fr. Čuden v Ljubljani, Prešernova ulica št. 1.

Dinamo stroji in električni motorji. Na-
prave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. Električni
obrat vseh vrst. Ventilatorji. Tur-
bogeneratorji, električne železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Ob-
ložnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis,
Pelton). Točna, cena in hitra popravila
vseh električnih strojev drugih tvrdk.
Vse potrebe za instaliranje. Odlitki
iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška
kovna litina iz lastnih velikih livaren in
jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)

Slovenski dijaki!

Kupujte šolske in druge knjige ter vse šolske potrebščine v Narodni knjigarni.

Dijaški vestnik.

O političnih kurzih, literarnih odsekih in govorniških vajah v naših akademskih društvih.

Ce pogledamo v razvoj naših starejših akademskih društev, pride mo v ono tipično dobo, ko so se slovenski akademiki združevali v literarnih kroških, ravnotako v Gradcu, kakor na Dunaju. Pozneje pride doba vseslovenskih akad. društev in potem diferenciacija po narodnostih in končno po politično - kulturnem naziranju. Ta razvoj je bil globoko utemeljen v splošnih naših razmerah in enako tudi danes ne smemo prezreti splošnega položaja in občnih razmer, če nečemo, da pridemo v disharmonijo in nerazumevanje z narodno celoto. Kot bodoča inteligenca imamo že sedaj dolžnost skrbeti za izpopolnjenje tam, kjer splošno še največ nedostaja, zidati tam, kjer smo najslabši in sploh skrbeti, da se razvijemo kot popoln suplement za vse one, ki odstopajo vsled starosti, smrti ali izmučenosti od svojih važnih mest.

To je velika interna kulturna naloga naših akademikov, na katero se morajo pripravljati z vso skrbnostjo in to toliko bolj, ker je vsak vrši v svojem specijelnem poklicu, ker vsak s tem skrbi tudi za svojo eksistenco.

Kakor mnogo smo pa tudi napredovali in smo mnogokrat, premnogokrat poudarjali svojo dobro stran in napredek, moramo pregledati tudi svoje nepopolnosti in opozarjati na izboljšanje. »Guóthi se autón«, je še vedno najvažnejše pravilo pravega napredka in tistemu, ki hočemo ugonobiti naštevamo in podčrtavamo samo dobre lastnosti in še te morda s pretiravanjem.

V teh mislih sem bral te dni vest, da bo g. dr. Kramar vodil v dunajski »Sloveniji« neki politični odsek ali tečaj, katerega namen bo vzgajati in navajati akademike k poskusom in nastopom na praktično-političnih tleh.

Gotovo je za nas velezanimiv ta fakt iz različnih ozirov.

Prvič potrjuje naše, že pred letom na tem mestu izraženo prepričanje, da akademik ne sme prezirati tako važnega faktorja, kakor je politika in da vidimo to udeleženo v oni struji, ki je z vso svojo življenjsko močjo nastopala proti političnemu dejstvu sploh in s skoro komičnim strahom branila svojo izključno in edino izveličalno kulturno firmo, nam je lep dokaz pravilnosti našega naziranja, ki se je izkazalo praktično dobro, če tudi morda ne skladno s kako idealno - fantastično teorijo o nalogah mladine in akademike še specijelno.

Da so radikalni kolegi dobili ravno urednika »Slovenskega Naroda« za svojega učitelja v dotičnem političnem tečaju je zanje na vsak način izborna, kajti on ima kot parlamentarni poročevalec vedno za svoja izvajanja zadostno politično-aktualnih primer in vzgledov, ki ohranjajo nepretrgano zanimanje za stvar in so poleg tega še zato velepomembni, ker se člani takega kurza nehoti uvajajo v naše najnovejše politično življenje, katerega more poznati in poznavati vsak, komur je enkrat do lastne sode, kaj šele do aktivnega nastopa v politiki.

Na vsak način pa morajo naši akademiki spoznati eminentno važnost takega tečaja in osnovati v vsakem društvu nekaj enakega. Saj nam stvar niti ni nova, ampak le praktična posledica našega programa in smo poudarjali važnost takih praktičnih priprav že v času, ko si radikalni kolegi še nikoli niso mislili, da bodo na svojem rojstvenem mestu in na mestu najhujše zarote proti liberalnim akademikom vedel praktičnega razvoja prisiljeni korak za korakom približevati se našemu naziranju. Seveda s tem še nečemo govoriti o nikakem »posnemanju«, kakor bi bilo morda komu na jeziku, kakor tudi nekatere skladnosti našega programa z narodnim ali kulturnim programom nar.-radikalcev niso dokaz plagijastva, ampak na obeh straneh le posledica pravilnega razsojanja praktičnih potreb in je dejstvo slučajne skladnosti le dokaz večje sigurnosti o pravilnosti naziranja.

V najožji zvezi s takimi političnimi vajami pa je potreba po lepem gladkem in jasnem slogu in sposobnost enako pismeno, kakor ustmeno v govorih zastopati svoje mnenje in razlagati svoje nazore.

V času, ko so bila naša društva še na stopnji literarnih krožkov, je bila važna društvena naloga povezati bodisi leposlovne, bodisi znanstvene spise. To se je gojilo ravnotako pri akademikih, kakor v semeniških, v raznih konviktih, deških seminarjih itd. in brez pretiravanja trdim, da se je na tak način našel in razvil marsikak talent, ki je dosegel v naši slovstveni zgodovini visoko mesto in ki je v svoji stroki zelo obogatil našo literaturo. Pozneje je literarno zanimanje konstantno pora- dalo. Naši literati niso več doktorji, učenjaki, uradniki in drugi enovani ljudje gotovih eksistenc, ampak z malimi izjemami tisti, ki jim niti šola, niti življenje ni ubilo - tako daleč smo prišli! - mogočne ustvarjajoče sile. Kdo jih je navajal k pisateljevanju, k slikanju itd. Niti bodrila, niti umevanja niso našli med našo srednjo generacijo in zato so se odtujili, socialno odločili in tudi večkrat v etičnem, kaj šele političnem in narodnem oziru odvrnili od naših nazorov večine; ki ji je ostalo leposlovno, znanstveno ter politično pisateljevanje vedno bolj tuje, tako, da nimamo ne samo zelo malo novelistov in pesnikov, ampak celo nobenega romancierja, premalo znanstvenih in strokovnih pisateljev. Prišlo je celo tako daleč, da se v uredništvih slišijo vedno silnejše tožbe, da celo res inteligentni ljudje ne znajo napisati časniške notice, ki bi lahko romala nepregledana in neopopravljena v stavnicu. Zato nam manjka člankarjev, rednih dopisovalcev in poročevalcev itd.

V naših akademskih društvih je zato treba oživiti literarne krožke na najširši podlagi.

Treba je zbuditi toliko spečih talentov, treba je medsebojnega navajanja, presojanja in izboljševanja in našli bomo zopet marsikaj porabnega, kakor nekdanj, kajti gotovo nismo manj inteligentni, kakor pred pol stoletjem. Pri nas je tako v kroških organizirano literarno delovanje važno tudi še zato, da vzgojimo »Dijaškemu Vestniku« novih stalnih sodelovalcev za različne razprave, razmotrivanja in za poročanje o vsem bitju in žitju iz akademskega sveta.

Zadnja težka nedostanost našega dijaštva pa je neizvežbanost v govoru. Dasi ne zahtevamo deklamiranja in pretiranega agiranja, vendar se dobi komaj zadostno sposobnih, ki bi znali v nepretrganem govoru jasno, mirno in brez večjih priprav po sami dispoziciji govoriti, bodisi pri večjih debatah ali v samostojnih govorih, predavanjih in podobno.

To je vzrok, da pri zborovanjih izgubljajo aktivno sodelovanje večine, ki se degradira v slabo poslušajočo galerijo, da se opuščajo redna predavanja, da so ljudsko-izobraževalni akademski kurzi le redkost in nimamo razven oficijalnih specialitet nobenih govornikov in ljudi, ki bi se ne bali in ki bi znali ob vsaki priliki na jasn način zastopati svoje mnenje tudi pred nasprotujočimi poslušalci. Koliko jih je zato, ki so agilni in popolnoma prepričani o pravilnosti svojega naziranja, ki poznajo tudi vse, kar govori za njihov nazor, pa tega ne morejo v govoru povedati in tako tudi ne morejo omahljivo ali nasprotnike prepričati o pravilnosti ali napaki.

Tudi govornišvo se bo moralo sistematično gojiti v akademskih društvih. Razna socialno-demokracična in nemško-socialna združenja so že zdavnej ne samo to spoznala, ampak tudi dejansko goje take govorniške vaje, ki dosegajo velike uspehe. In to je neobhodno potrebno tudi nam, če hočemo uspešno razširjati svoje ideje in delovati v svojih stanovih kot sodniki, odvetniki, profesorji, zdravniki itd.

Napisali smo predidode kot nasvet in predlog našim akademskim društvom. Opazovanje in želja izboljšati naše dijaštvo nas je silila k temu. V prihodnjih počitnicah bo akad. fer. društvo »Sava« poskrbelo za realizovanje tega načrta pri sebi, vendar naj bi ne bilo nobenega našega dijak, ki bi sam ne želel izpopolniti se v tem, kar enako koristi njemu samemu, kakor celoti. Vsak naj ima živo v spominu naš veliki namen in trdno voljo, napraviti kar največ k njegovemu uresničenju, pa bo minila vsa nepopolnost, vsa komodnost, nejasnost in neednost. Potrebna pa je vsem velika zavest skupnosti in pridnosti ne samo pri studiju, ampak splošna porabnost vsakega, kajti v edinosti je moč in v delu napredek.

Slovenski dijaki!

Kupujte šolske in druge knjige ter vse šolske potrebščine v Narodni knjigarni.

CERESIT
dela in prečišči vlažna stanovanja - zadržuje suho
Avstr. ceresitna družba d.d. Dunaj XVIII/4
Martins-Straße 71. Telefon 22266.

Konji
obdrže tudi po zimi na gladkih potih svojo popolno zmoglost po
Leonhardovih 3807
originalnih - H - štolah
Originalne - E - stole so že od nekdaj v rabi in tud. najcenejše.

Gramofoni — avtomati
iz prve roke se dobe le v
:: ateljeju za gramofone ::
A. Rasberger, Ljubljana
Sodna ulica št. 5.
Velika tvorniška zaloga.

Zakaj so mornarji tako čvrsti.

Ste imeli večkrat priložnost občudovati čvrstost mornarjev in ribičev. Oni žive na morju med viharji in valovi in tako jih vidite vedno z razvalenimi prsi, toda nihče od njih ne trpi ne na revmatizmu, ne na bronhitis ali katarju. Redkokdaj se sliši koga kašljati in med njimi ne boste našli nikdar nikogar tuberkuloznega ali jetičnega.

In to zakaj? Vzrok je, znan iz najstarejših časov. Zdravniki so vedno nanašali to na dejstvo, da mornarji dihaajo vedno katran, ki je jako razširjen na ladjah.

Sedaj vsak ve koliko pomaga katran za bronhite in za prsi. Najmanjši zanemarjeni revmatizem lahko povzroči bronhite in nič ni težjega kot opustiti se zastarelih bronhitov. Nikdar ne moremo zadosti priporočiti bolnim, naj si pomagajo takoj v začetku; in najnavadnejše, najgotovješe, najbolj priprosto in najcenejše sredstvo je, piti vodo iz katrana med jedjo. Toda ona, ki se navadno izdeluje je malo uspešna, ker se navaden katran ne razstopi v vodi.

Danes hvala gospodu Guyotu, lekarnarju v Parizu, ki je iznašel sredstvo, potom katerega, se lahko katran razstopi. V vseh

leknarnah se lahko dobi pod imenom »Goudron-Guyot« katanovo zdravilo, ki je zgoščeno v najvišji meri, ki dovoli vodo zredčiti in ki je jako uspešna.

Zaporedno uživanje zdravila »Goudron-Guyot« v vseh jedilih, v množini kavine žlice na vsak kozarec vode ali kakoršne si bode pijače, ki se jo navadno pije, zadostuje, da ozdravi najhujši revmatizem in najbolj zastarele bronhite. Večkrat se namerava ustavit napredek jetike in ozdraviti jo, ker katran ustavi razdelitev tuberkelnov v pljučih uničujoč bacile, ki so vzrok te razdelitve.

Najmanjši zanemarjeni revmatizem ima lahko za posledico bronhite in zato ne moremo nikoli zadostno priporočiti bolnim, naj si v začetku pomagajo z zdravilom »Goudron-Guyot«.

Ako bi se Vam hotelo prodajati ta ali oni produkt namesto pravega »Goudron-Guyot« ne zaupajte, ker se gre edinole za dobiček. Je brezpogojno potrebno, če hoče kdo ozdraviti od bronhitov, katarjev, starih in zanemarenih revmatizmov in jetike, da zahteva pravi »Goudron Guyot«. Dela se iz katrana, neke posebne vrste obrežne smreke, ki rase na Norveškem in je napravljeno od izumitelja raztopljivega katrana; in to zadostuje v dokaz, da je uspešnejše kot vsaka podobna sredstva. K zaključku, za preprečiti vsake zmešnjave, pazite na znakmo. Pravi »Goudron-Guyot« ima ime Guyot natisnako v velikih črkah in svoj podpis v treh barvah: v vijoličasti, zeleni in rdeči po črzi kot naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

Zdravljenje stane samo 10 vin. na dan in tudi ozdravi.

P. T. — Oni, ki se ne morejo privaditi okusu katrana, lahko nadomestijo »Goudron-Guyot« s »Kroglicami Guyot« iz norveškega katrama obrežne smreke, vzemsi po dve ali tri kroglice pri vsaki jedi. Na ta način si lahko pridobite iste zdravstvene učinke in tudi enako zdravje. Zavzete pred jedjo in tudi vmes, te kroglice so lahko prebavljive skupno z jedmi in delujejo kar najboljše na želodec in telo sploh. Prave »Kroglice Guyot« so bele in podpis Guyot je črno natisnako na vsaki kroglici.

Glavna zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris. Nadalje se še dobiva v lekarnah: Gabriel Piccoli, Sušnik, Ub. pl. Trnovec in v vseh boljših lekarnah.

August Repič
sodar v Ljubljani 40
Kolezijske ulice št. 16 (v Trnovem) :.
zdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejše fasone
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto.

dežnike in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kimeletra
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

F. K. Kaiser puškar
v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 6
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi
umetelni ogenj
po najnižjih cenah.
Popravlja pušk, samokresov in
biciklov točno in solidno.

Izgubil se je lovski pes
brakir, rujave dlake, na glavi in prednjih nogah bele lise. Sliši na ime Waldi.
Odda naj se pri 4017
Franu Premrov, Martinjak pri Cerknici.

Lepo posestvo
v Poljčanah na Štajerskem na prodaj. Leži v sredini kraja ob sejnišču. Zidana hiša in gospodarska poslopja, okoli 4 oralov vinograda itd. Pripravno je tudi za krčmarsko obrt. Koncesija do sedaj na hiši.
Vprašanja in ponudbe na naslov: Aleks. Grundner, Zreče pri Kojncih. 3997

potnika
z alpske dežele, z dobrimi spričevali iz špirituoze ali špecerijske trgovine pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe z nadpisom »Potnik 10.000« je nasloviti na uprav. »Slov. Naroda«. 3861

Lep prostor za mesarja
se proda ali odda v najem, tudi gostilna
se lahko zraven odda.
Tu zna biti prav lepa bodočnost, ker se bo v kratkem gradila železnica.
Pojasnila daje 3956
Fran Senica, trgovec v Motniku, Gorenjsko.

Ranitve
vseh vrst naj se akirno varujejo vsakega onesčiscenja,
ker se s tem lahko najmanjša ranitve razvije do prav hudih, težko celjivih ran. Že 40 let se praška domača mazilo obnaša kot omecujoče obvezno sredstvo, ki vleče iz rane. Varuje rane, lajša bolečine in bolečine, hladi in pospešuje zaraščanje in zacelitev.
Po pošti se pošilja vsak dan.
Cel lonček 70 hel. Kdor pošlje po pošti naprej 3 K 16 h dobi 4, kdor 7 K pa 10 lončkov poštnine prosto na vsako postajo Avstro-Ogrske.
Fosor na tme izdelka, izdelavalec, cene in vsotivno znamko. Frístno samo po 70 h.
Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. k. dvorni dobavitelj,
lekarna pri »Grunn Orin«, Praga, Malá strana
egol Nerudove ul. št. 203.
Zaloga po vseh lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani: lekarna Jps. Mayr, dr. S. Piccoli, Jps. Čimčič.
4026

ZA MIKLAVŽA!
priporoča
veliko zalogo igrač
in
galanterijskega blaga
ANTON ŠKOF
Dunajska cesta v bliž postojane št. 1.

Kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika, z večletno prakso, išče službo. Gre tudi kot prodajalka. Ponudbe pod „večletna praksa“ na uprav. »Slov. Naroda«. 3966

Cigaretni papir „Ottoman“

je pristen samo s to glavo!

Zavrnilo vsake ponaredbe.

366

Zavrnilo vsake ponaredbe.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna, platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina

na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Pristen dober brinjevec

se dobi pri 4220
L. SEBENIKU v Spod. Siški.

FR. MALLY & dr.

priporoča svojo izborno
zarezano strojno
(fale) in zidno ::

OPEKO

1919

parna opekarna
v Srednjih Gameljnih
pisarna v Ljubljani
na Reseljevi cesti št. 2

na stroj
v vsaki
množini

Posebna božična prilika

za vse najfinejše vrste
volnatega, svilnatega in pralnega blaga
po izredno globoko znižanih cenah.

Wilj. Jungmann & nečak

c. kr. dvorna in komorna dobavitelja 3959

:: Dunaj, I., Albrechtsplatz šte. 3. ::

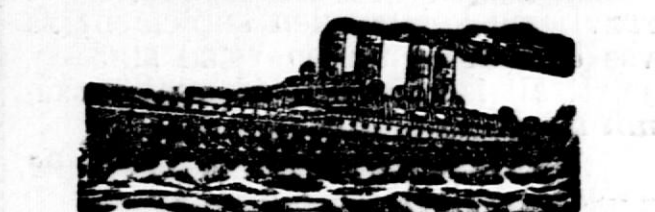
Zbirka vzorcev na zahtevanje gratis in franko.

Fotografske stroje

in potrebščine za amaterje in
poklicne fotografe
dobavlja češka tvrdka 3951

Vladimír Albrecht
zavod za fotografske potrebščine
Praga, Kral. Vinohrady 567, Češko.
Cenovniki zastoj in franko.

V Ameriko in Kanado

pripravna, cena in zanesljiva vožnja
Cunard Line.

Caronia iz Reke, dne 9. decembra 1911
Franconia iz Reke, dne 20. decembra 1911
Ultoria iz Trsta, dne 12. januarja 1912
iz Liverpoola: 274
Največji in najlepši parnik sveta.
Lusitania, 16. decembra 1911. 27. januarja, 17. februarja 1912.
Mauretania, 9., 30. decembra 1911.
20. januarja 1912.

Pojasnili in vozne liste pri
Andr. Odisek
v Ljubljani, Slomškova ulica šte. 25,
poleg cerkve Srca Jezusovega.
Vozna cena Trst-New York III. razred K 160
za odraslo osebo z davkom vred in 90 K
za otroka pod 12 leti z davkom vred.

Modni salon

Cene nizke. Postrežba točna.

v Ljubljani
Stari trg šte. 21 **A. Vivod-Mozetič**

Radi pozne sezone damski klobuki po izredno znižanih cenah.
Ogled klobukov brez obveznosti nakupa.
Sprejemajo se popravila. Pošilja se tudi na izbiro.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Efekten križec na stalu

(prirejen tudi za steno) lepo zlato bron-
cirano. Podobe (Kristus, Marija) so porce-
lanaste s svetiljko iz barvastega stekla,
okoli 58 cm visoko, samo 7 K. St. 9713.
Z glasbilo, ki igra 2 komada 10 K. St.
9714. Z uro, ki se navija na 30 ur, kazal-
nikom sloukoščene barve, najfinejše re-
gulirana in repasirana, s
3letno pismono garancijo
K 10-80. St. 9715. Z glas-
bilo, ki igra 2 komada, z
uro, ki se navija na 30 ur
in kazalnikom sloukošče-
ne barve K 13-50. Brez ri-
zika. Zamenjava dovoljena ali
denar nazaj. Po povzetju
razpošilja c. in kr. dvorni
dobavitelj

San Konrad
razpošiljalnica v Mestni št. 1159 (Leško).
Glavni katalog z okoli
4000 slikami na zahtevo
vsakomur gratis in franko.

Proda se takoj

radi družinskih razmer

POSESTVO

na Kokrici, pol ure od Kranja
na križišču zelo frekventiranih okrajnih cest.

Obstoji iz zidane enonadstropne in z opeko krite hiše, s 7 sobami, kuhinjo in kletmi. V hiši je stara priljubljena gostilna ter trafika, pred hišo velik gostilniški vrt s sadnim in drugim senčnim drevjem. Tik hiše so lepa zidana in z opeko krita gospodarska poslopja, prirejena za vse gospodarske potrebščine kakor tudi ledenica. Pred hišo je lasten vodnjak. Njiv je za okoli 40 mernikov posestve. Razven tega spadajo k posestvu travniki in šest johov zaraščenega gozda. Vse v dobrem stanju. Kraj je priljubljen domačinom in tujim letovčarjem.

Natančnejša pojasnila daje 4041

LUKA KMET na Kokrici.

Poveštrgovskega pomočnika.

Gospod Perchal, eden najboljših trgovskih sodnikov, zaposlen v neki veliki trgovini v Parizu, je bil bolan več let na resni bolezni.

Imel sem — pravi on — močne pekočine in drisko z zaporednimi vetrovi. Skupno z drugimi odpadki bila pomešana kri in bela tekočina. Jaz nisem mogel več prebavljati. Zelo sem hušal od dneva do dneva. Poskusil sem mnoga sredstva, čiščenje, puščanje krvi, kopanje, kar ni nič me ni ozdravelo. Zapušen od vseh, obupan, ni mi preostajalo drugega nego — smrt. Da izpolnim svet prijatelja, sem rabil prašno oglje „Belloc“. Po 3—4 dneh sem se počutil boljše ter mogel počiti pečeno meso, to česar nisem mogel nekaj mesecev poprej. Po osmih dneh se je končala driska — ozdravel sem. Ker sem mogel jesti, prebavati, in se je odstranila driska, so se mi kmalu povrnila moči ter sem začetkom meseca popolnoma ozdravel. Claudio Perchal, trg. pomočnik. Pariz, 29. nov. 1896.

V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu po 2—3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da, celo zastarele bolezni in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Oglje Belloc proizvaja prijeten občutek v želodcu, daje tek pospešuje prebavo in od stranjuje telesno zaprtje, oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu proti migreni, ki je posledica slabega prebavljanja, proti gorečici, proti vzpahanju, kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najpriprostejše sredstvo vživati oglje Belloc v prašku je, da se v kupici na čisti ali poslajeni vodi pomeša in naenkrat ali v prestedkih spi.

Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo. Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljav prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc. 2—3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trakoczy A. Bohinc

Nič več izpadanja las!

Nič več prhljaja!
Lasje in brada zrastejo nanovo!

„Lasni Petrolin“ iz P. Schmid-
bauerjevih nast.
kemičnega laboratorija Salzburg II. zanesli-
vega učinka proti izpadanju las in prhljaju,
pospešuje novo rast las in brade in je vspešno
za splošno negovanje las. „Petrolin“
je preizkusilo c. kr. zdrav-
stveno oblastvo, zapisovali
in priporočali so ga pa
mnogi zdravniki. Na tisoče
izkazali zdravnikov in laikov.
Med sredstvi proti izpadanju
las, slasti proti prhljaju,
sem spoznal naš izdelek
„Petrolin“ za najpre-
žetnejši in so ga po mo-
jem predpisu povsod rabili
z dobrim uspehom.
„Lasni Petrolin“ stekle-
nica 3 K in K 1-50. Samo
pristna, ako je v steklenici
in ovojni karton vtisnjena
firma P. Schmidbauer Nchl.
kemični laboratorij Salzburg
— Bahnhof.

Dobiva se pristen:

Ljubljana: Jos. Mayr, lek., Ant. Kanc,
drog., Gabriel Piccoli, lekarna,
Sušnik, lekarna, B. Čvančara, drog.
ergerija.

Postojna: Baccarich, lekarna.

Trst: Fr. Mell, lg. Wohl, parfumerije,
Ettore Zernitz, drogerija.

Gorica: Ant. Malnig, drogerija.

Pulj: G. Tominz, drogerija, Aug. Zu-
liani, drogerija.

Maribor: M. Wolfram, drogerija, K.
Wolf, drogerija.

Celovec: Birnbacher, lekarna, Pavel
Hauser, lek., Eger nast., lekarna
»pri Angelu«, Ant. Kober, drog.

Beljak: Fr. Martinek, drogerija.

Zagreb: S. Mittelbach, lekarna, Dr. J.
Polásek, lekarna.

Trebinje: Z. Matzke.

Dolnice: Frc. Tihova, brivec.

Koče: E. Kriegisch, brivec.

Gmünd: Frido Kordon, lekarna. 941

Zbirka avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:
Kazenski zakon
o hudodelstvih, pregreških
in prestopkih z dne 27.
maja 1862 št. 117 drž. zak.
z dodanim
tiskovnim zakonom
z dne 17. dec. 1862 št. d.
z. ex 1863 in drugimi no-
vejšimi zakoni kazensko-
pravnega obsega.

V platno vezan 6 K;
po pošti 6 K 20 vrn.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 273

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dolniska glavica K 2.000.000. Stritarjeva ulica šte. 2. Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Za izrebanje dne 1. decembra 1911 priporočamo promes državnih srečk iz leta 1904. — Glavni dobitnik K 300.000 —; cele à K 30 —, polovice à K 15-50.

Za krutek čas.

Gospod Jazbec je s soprogo na letovišču. Slučajno zaloti svojo boljšo polovico ravno v trenutku, ko je v družbi z mladim gospodom stopila iz skednja. Gospod Jazbec je takoj vedel, kaj se je zgodilo, a ker ni bil prijatelj dvoboja, je pustil mladega gospoda oditi, ženo pa je pograbil za roko, jo peljal v sobo in jo narahilil.

— Kaj si delala s tem nesramnim človekom na skednju?

— Ti si nesramnež, je ogorčeno odgovorila žena. Kako moreš zahtevati, da bi ti jaz tvoja zakonska žena, svinjarije pripovedovala? O — sram te bodi!

In ponosno je odšla iz sobe.

Za čas, ko bodo imeli klerikalei vso oblast v rokah, je pri klerikalnih listih že pripravljen sledeči in-serat:

Hitro in zanesljivo ubijanje slovenskih klerikalcev po vseh tudi najmodernejših načinih prevzame renomirana katol. družba. Na razpolago so izkušeni in že večkrat premirani strokovnjaki in specijalisti. Stroga diskrecija zaječena. V abonementu ceneje.

Plača se lahko tudi v obrokih. Laskave ponudbe pod šifro »ČUK 1912« na upravnistvo »Bogoljubac«.

Gospod Jazbec se je pomenjkoval s svojo soprogo o neki novi znan-ki. Sinko ga je pazljivo poslušal.

Gospod Jazbec: Res, prav škoda, da ta žena nima otrok.

Sinko: Ata — morda je pa mandelje.

Na Ruskem je bil nekoč grof Dimitrij Tolstoj, minister prosvete. Ta Tolstoj je bil zagrižen reakcionarec in zlasti velik sovražnik časopisov. Nekega dne se je od njega poslavljval visok uradnik, ki se je odpravljaj na ženitovanjsko potovanje.

— Zelim Vam srečno potovanje, je rekel minister. Kam mislite potovati.

— Na Nemško, ekselencija, na Reno in v bližja mesta.

— Slišite, je vzkliknil minister ves razvnet, če pridete v Mogunec — lepo Vas prosim — poiščite spomenik Gutenberga, in pljunite v mojem imenu trikrat v obraz temu hudiču, ki je izumil tisk!

Specijalist za porodništvo dr. Čebula je smrtni sovražnik klavirja. Povabljen na srebrno poroko svojega prijatelja, zapazi z veliko nevoljo, da je navzoča tudi neka učiteljica klavirja. Po večerji sede učiteljica za klavir in začne rentaciti.

Gospodinja: Ne zamerite, ljubi doktor, ali gospodična izvršuje pač svoj poklic.

Dr. Čebula: Ne zamerite go-spa, kaj bi pa rekli, če bi jaz v Vašem salonu in pričo tujih ljudi izvrševal svoj poklic?

— Vi, ki ste oženjeni, bi mi lahko svetovali.

— Kaj bi radi?

— Nameravam se oženiti, toda ne vem, če bom mogel izhajati. Zasluzim ...

— Zasluzite kolikor hočete, pre-malo bo vedno.

V umetniški razstavi.

— Pogled to sliko. Kako je než-na. Mlada deklica, ki pošilja za odha-jajočim moškim pozdrav. Res krasna je ...

— Pa nič prida; glej, spodaj je zapisano »na prodaj«.

Iz škofovih zavodov.

Profesor: Slišite — v sed-mem razredu imam fanta — glavica je to, res, desetkrat več ima inteli-gence kakor jaz.

Ravnatelj: Ga bomo pa da-li k frančiškanom, ker za drugo rabo tako ne bo.

— Ali ste že slišali? Vsa pisma, ki pridejo iz Rima, odprejo.

— Ni mogoče! Kako pa to?

— Ker bi jih ljudje drugače ne mogli čitati.

V župnišču pri Sv. Urhu je žup-nik po večerji pripovedoval kuharici in organistu o spominih nekega misi-jonarja, ki jih je čital v časopisu za katoliške rodovine. Posebno temelji-to je razpravljaj o krivoločnosti afri-čanskih ljudi in zverin, kajti mežnar se je za tigre in leve in take pošasti posebno zanimal. Na podlagi župni-kovskega pripovedovanja se je vnel po-govor o živalski krivoločnosti in ker so se pokazale razlike v naziranjju, je mežnar vprašal za decidorano izjavo, katera žival je najbolj krivoločna. Te-daj pa je kuharica odprla usta in z globokim prepričanjem rekla: Naj-boljši krivoločna žival je bolha, ker pije človeško in pasjo kri.

— Jej, jej, jej! V taki zadregi še nisem bil.

— Kaj ti je?

— Pes moje bogate tete je poginil. Če ne denem žalnega traku na rokav, bo razžaljena in mi ne bo nič zapustila, če pa denem ta preklicani črni trak na rokav, bo pa rekla, da se norec delam in mi zopet ne bo nič zapustila.

Mati: Zakaj pa nisi kričala, ko te je učitelj poljubil?

Hči: Ali, mamica — ko me pa ni nič bolelo.

Jetniški zdravnik: Ali nista vi bili že enkrat pri nas zaprti? Meni se zdi, da sem Vas takrat zdravil — bili ste bolni na ledicah.

Jetnik: Da, gospod doktor. Me prav veseli, da se me še spominja-te. Saj sem se zdaj dal tudi samo zato zapreti, ker imam neomejeno zaupa-nje do Vas.

Rabelju se je primerila nesreča. Ko je obsojenca spravljaj na vešala, se je pretrgala žica in obsojenec je padel na tla.

To se mi še ni zgodilo, je v svoji jezi zavpil rabelj.

Meni tudi še ne, se je odzval ob-sojenec.

Mati: Pepček, ali slišiš? Kaj pa stopiš tam ob vodi in zijaš vanjo?

Pepček: Gregorčev Tonček je v vodo padel in zdaj čakam, da bo ven prišel.

Mati: Jezus! Kdaj je pa notri padel?

Pepček: Je že več kakor eno uro!

Gospod Jazbec je pridivljaj besen domov, poklical ženo v sobo, zaklenil vrata, vrzel klubok ob tla in udaril s pestjo ob mizo, da je kanarčka kap zadela.

— Ti imaš ljubimec. Jaz vem vse! Danes si bila zopet pri njem na stanovanju. Jaz vem vse! Takoj se izpeješ. A svarim te, da ne boš laga-la. Govori! Jaz vem vse!

— Več jaz tudi ne vem, je hlad-nokrvno odgovorila gospa, vzela kre-panega kanarčka na roko in na vsa dalnja očitanja svojega moža odgo-varjala samo z besedami: Morilec, divjak in Herodež.

Fajmošter Jaka je bil pri svojem sosedu povabljen na obed. Šest ur je sedel za mizo in jedel in pil. Ko se je odpravljaj domov, je težko obdržajl ravnotežje. Najhuje je bilo priti po stopnicah dol. Sredi stopnic se je fajmošter Jaka ustavil in je globoko zavzdihnil:

Prmejš je to nerodno, da je dr-žalo le na eni strani stopnic! Kakor da bi bil človek le na eni strani pi-jan.

Mežnar Matjok je dobil v cerkvi staro terejalko, ki je klečala pred stranskim altarjem. Bila je sama v cerkvi. Med molitvijo je mahala z ro-kama okrog sebe, kakor bi angelece za noga lovila in kričje je molila in prosila, da bi zadela terno v loteriji. Mežnar Matjok je nekaj časa gledal ta prizor, potem je pristopil bližje in rekel babnici:

Kaj se tako dereš na boga; zlepa poskusi, boš prej kaj opravila.

Dragonec: O, Urška, ko bi ti vedela, kako te imam rad ...

Urška: Kar pojdi, jaz ne mo-rem videti rdečih hlač.

Dragonec: Če hočeš, jih pa slečem.

Mati: Pepček, nočaj je šola zgorela.

Pepček: Ali je gospod učitelj tudi zgorel?

Mati: Ne.

Pepček: Potem pa mi tako ni nič pomagano.

Fajmošter Jaka je pri občinskih volitvah sijajno zmagal in se je v proslavo tega uspeha na železnici v prvem razredu peljal na raport k škofu. Ravno ko je prišel sprevodnik v njegov kupe, je vrzel Jaka izdaten pljnek na tla.

Sprevodnik: Gospod župnik — na tla pljuvati je po postavi prepo-vedano.

Fajmošter Jaka: Nisem pljunil na tla.

Sprevodnik: Saj sem to vendar sam videl.

Fajmošter Jaka: Nisem pljunil na tla, ampak na postavo.

Pepček je bil poslan, da prinese kozarec vode. Ker mu je pa do vod-njaka predaleč, zajame vodo iz jar-ka.

Soseda: Fant, te vode ne smeš piti; boš obolel ali pa še umrl.

Pepček: Saj je ne bom jaz pil, ampak stric.

Gospod Julček: Oficirjev ne maram. Če me kdo izživajoče po-gleda, stopim pred njega in mu po-vem, da sem mu na razpolaganje.

Gospodična Julka: Jaz tudi!

Filozofija mlade žene tri tedne po poroki:

Vedno sem mislila, da je zakon raj ljubezni, zdaj sem pa spoznala, da je samo zavetišče za ljubezenske invalide. Sv. zakon igra v ljubezni ti-sto vlogo, kakor jo igra v politiki gos-poska zbornica.

Ustna voda

KALODONT
Zobna krema

Za otroške bolezni
od zdravnikov prav rada priporočena.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ob želodčni kislini
škrofeljnih, rachitis
oteklости žlez
katarjih
oslovskem kašlju.

Proti 168
zobobolu in gnijlobi zob
izborne deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg Franc Jožetovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajn juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. dol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag, gospod lekarnar!
Prosim ljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborne delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust je bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

CHRISTOFFEL

Jedilno in namizno orodje
Priznane najboljšo posrebrreno.

Najlepše oblika. Kompletno
opravljene kasete za namiz-
no orodje, sklado, posode
za omake, kavni in čajni
servisi, namizni nastavki,
umetnine.

Edino nadomestilo za pravo srebrno.

Specialni predmeti za hotelle, restavracije
in kavarne ter za pensionce, me-
naje i. t. d.

6. in kr. dvorni dobavitelj

CHRISTOFFEL & Cie

Dunaj 1, Operaring št. 5.
(Heinrichshof).

Ilustrovani cenovnik zastavlja.

Po vseh mestih zastopniki-prodajalci.

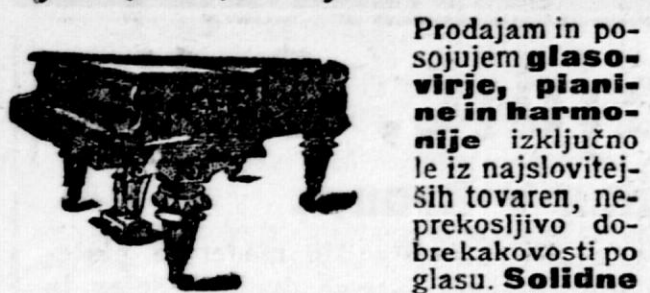
Za jamstvo pristnosti nosijo vsi izdelki po-
leg stoječo trgovsko znamko in polno ime

CHRISTOFFEL 3961

A. KUNST
Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovoli vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK
prvi in edini slovenski ugleševalec in
trgovec glasovirjev

Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Prodajam in po-
sojujem glasov-
virje, piani-
ne in harmo-
nije izključno
le iz najslavitej-
ših tovarov, ne-
prekosljivo do-
bre kakovosti po
glasu. Solidne
cenel. Tudi na
delna odplačila in brez zadatja! Pismo-
jamčim 10 let za vsak pri meni kupljen in-
strument. Ugleševanje izvršujem specijelno
sam osebno, brez pomagaja ali posredovalca
ter vsa popravila. — Glasbeni Matiče in
drugi slovenski zavod uglešuje edino le

koncesijonirana tvrdka Jurásek.

Gramofoni od 25 kron
naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke.

Zahtevajte takoj brezplačno cenike gramofonov in raznih plošč.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9.

□□□□□□□□□□

Josip Stupica

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svoje bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse

druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-

ščine kakor tudi že obrabljene vozove

in konjske nprave.

□□□□□□□□□□

Specialna trgovina
finih
ročnih del
TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Naša Ančka. 3968
Mična povest v lični obliki, ki ne sme
manjkati v nobeni knjižnici. Stane samo
80 vin. in se dobiva v vseh večjih knjigarnah.

prilporeča svojo bogato
zalogo naočnikov, šči-
palkov, daljnogledov
in vse v to stroko spa-
:: dajoče predmete. ::

Vinko Majdič
valični mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana naj
boljših pšeničnih mok in krmihi izdelkov,
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 66

V Ljubljani: Podgrada, Trnovem,
Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu,
Beljaku, Bolcanu, Inomostu, Tri-
dentu, Zadru, Spiljetu, Ercegovnem,
Kotoru, Sarajevu in Palju.

Brzo javi: Valični mlinu, Kranj.

□□□□□□□□□□

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7,
9 in 12 kron — vse vrste
lasne podlage in mrežice —
lasulje, brade in druge po-
trebščine za maskiranje vse
po zmernih cenah priporoča

Stefan Strmol,
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod trančo št. 1,

(zraven čevljarkega mostu).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno
in okusno. Cena za delo kite 3 K.
Kupuje zmehdene in rezane ženske lase
po najvišjih cenah. 1788

□□□□□□□□□□

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specijalna mehanična
pletilna industrija
in trgovina

za povrsne in spodne
jupice, modercike, te-
lovitke, nogavice, ro-
kavice, posebne oble-
ke zoper trganje ple-
tilni material i. t. d.
na drobno in debelo

Šivalni stroji od 70 K naprej;

pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in naj-
uglednejša prilika za dober zaslužek,
poduk brezplačen, trajno delo zago-
tovljeno; ker se ne poslužujem agentur
so cene veliko nižje. — Stare nogavice
se ceno podpletujejo. 232

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

□□□□□□□□□□

KASLJAJOCIM
otrokom in odraslim

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

THYMOMEL SCILLAE

pomoček, ki razkroja in odločuje slez,
lajša in pomirjuje dušljivi kašelj, od-
pravlja težkoče dušljivosti in zmanjšuje
njih število. — Na stotine zdravnikov je
že oddalo mnenja o presenetljivo točnem
učinek Thymomel Scillae pri oslovskem
kašlju in drugih vrstah dušljivega kašlja.

Prosim vprašajte svojega zdravnika.

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko ako

se pošlje naprej 2-90 K. 3 steklenice ako

denar naprej 7.— K. 10 steklenic ako

denar naprej za 20.— K.

Izdelovanje in glavna zaloga

B. Fragnerja lekarna

c. kr. dvorni dobavitelj

Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka,
izdelovalca in na var-
stveno znamko.

V Ljubljani v lekarnah
Jos. Mayr, dr. G. Piccoli
in Jos. Čimmar.

Najboljši čišči nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhatega 5-10 K; kg. velenega snežnobelega, puljenega, 6-40 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši prvi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko. 2082

Zgotovljene postelje

iz gostinčevega rdečega, modrega, belega ali rumenega dreva, belega puhatega, 80 cm dlj, 60 cm šir, polnjena s novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; nepoh puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-80, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Raspoložba se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko samniti za nenačajoče se vrne donar. Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, veško.

Veletrgovina z železnino „Merkur“

Peter Majdič, Celje.

Podružnica v Kranju. 3491

Velika izbira vsakovrstnih enostavnih do najfinjših modernih pločevinastih in litoželeznih trajno gorečih peči, premogovnih bednjev in finih premogovnih salonskih košaric. Gospodarskih štedilnikov, prekučljivih kotlov in parilnikov za pičo, bakrenih kotlov za kuhanje žganja, dobrih slamoreznic in drugih gospodarskih strojev. Najfinjše drsalke, sanini kraguljci, sanina zvonila. Vsakovrstne svetilke in svetniki. Najboljše tuzemske, francoske in ameriške žage kakor tudi Cene nizke vse drugo orodje. Postrežba točna!

Samo 6 dni! z brzoparniki francoske družbe.

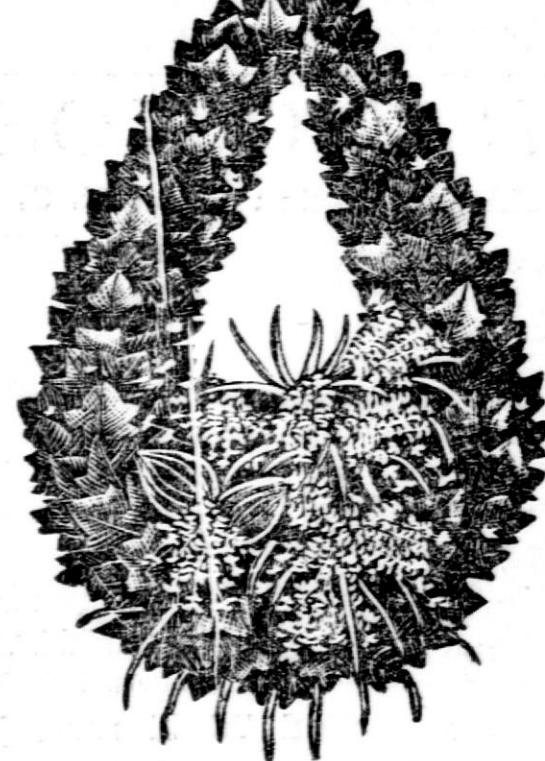
Najkrajša vožnja čez **Novre v New York.**

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš odino pri 3439

ED. SMARDA

oblastveno p trjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta 18 v hiši Kmetijske posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnih za prirejanje zabavnih in romarskih viakov. Vsa pojavnila istotam brezplačno.

Ustanovljeno leta 1900. Glikovana. Pariz 1905. London 1905.

Slav. občinstvu v mestu in na deželi vjudno priporočam največjo zalogo krasnih **nagrobnihih vencev in trakov z napisi.**

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno. Cene brez konkurence. V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere

FR. IGLIČ

Ljubljana Mestni trg 11-12. Ob nedeljah se dobivajo vencovi v isti hiši v I. nadstr.

Velike okazijske cene! :

Konfekcije za dame in deklice ter narejene obleke in raglani za gospode in dečke. Ogromna izbira najnovejših komadov vseh najmodernejših barv in kroja. Cene brez konkurence! Cene brez konkurence!

Angleško skladišče obiek

O. Fernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Perje

za postelje in puh

prilporeča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred Skofijo šte. 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

J. VECCHIET

zlatar v Ljubljani

nasproti glavne pošte

prilporeča svojo trgovino vsakovrstne

zlatnine

ter precizijskih žepnih ur.

Časna delavnica. Kupuje staro zlato in srebro.

Cene zmerne. Solidna in resna postrežba

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

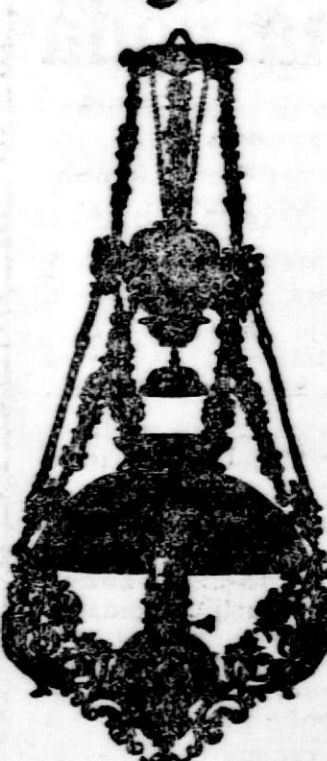
ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apritura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4. Sprejemališče Selenburgova ulica št. 3. Postrežba točna. Solidne cene.

August Agnola

Ljubljana, Dunajska c. 13 Izborna zaloga namiznih in nastropnih svetilk najnovejše vrste po nizkih cenah

Važno! za Važno!

Zasposodnje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba za drogerije, kemikalije, zelišča cvetja, korenine itd. tudi po Knappu, usne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne meke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščinne kirurškega obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, voski in pasto za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rama in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopei. Obilnost. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce pos. bno prilporečljivo: greška sol dvojnja sol, soliter, soojna, holmes, katalina apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

ANTON KANC

Ljubljana, Zidovska ulica št. 1. Kupuje po najnižji ceni razne zelišča (rožet), cvetja, korenine, semena, skorje itd.

Novobeno potrebna za vsakega je moja novo konstruirana **acetilenska ročna svetilka** od 12 mod, fine posipijana, svetlo gorča. Priprava za nočti v rokah in za posip, z ročajem, ki se da odstraniti. Zelo praktična za hišo in posipne razsvetljave. Cena K 5.—

Acetilenske svetilke za kolese d K 3, 4, 5-50.

Raspoložba po povzetju

A. WEISSBERG, Dunaj II., Untere Donaustr. 23.

Gomh na svetilko, kolese in šivalne stroje gratis in franko.

F. M. SCHMITT

in v Ljubljani, Pred Skofijo

prilporeča 3948

veliko zalogo otroških igrač za Miklavževa darila, božična in novoletna darila in okraske božičnih drevesc.

ALFONZ BREZNIK

C. kr. izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikalij.

C. kr. avstrijski poštno-brančilni konto št. 114.663. Ljubljana, Kongresni trg št. 15. Nastav. brzojavkam KLAVIR - BREZNIK, Ljubljana.

nasproti nunste cerkve.

Klavirje dvorne tvrde Bösendorfer, Czapka, Böhl & Hofmann, Stelzhammer in Manborg (amer. harm.) imam le jaz izključno edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri. Ne dajte se varati po navideznem cenem, vsiljivem blagu, osobito, ker nudim vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji ceni ali na čudovito majhne obroke brez vsakega zadatja nabavi prvovrsten instrument z resnično pismeno 10letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnina najnižja. Popravila in uglaševanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov. rogovji in strune po tovarniških cenah. — Ves dan odprto!

Št. 3959 4019

Šolska zgradba.

Za zgradbo novega šolskega poslopja v Velikem Ubeljskem, občina Hrenovica, politični okraj Postojna, na 32 276 K 15 v proračunjena dela in dobave se bodo oddale

potom javne ponudbene obravnave

Pismene, zapečatenne in s kolekom za 1 K kolekovane ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo **do 7. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne**

pri podpisnem okrajnem šolskem svetu in sicer morajo te ponudbe obsegati vsa dela skupaj, zapečateni zavitek pa imeti nadpis: »Ponudba za prevzete zgradbe novega šolskega poslopja v Vel. Ubeljskem«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni. Razven tega je dodati kot vadij še 5%, troškovnih del, na katere se ponudba glasi, v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Podpisani okrajni šolski svet pa si izrecno pridržuje pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na vpogled pri C. kr. okrajnem glavarstvu v Postojni (stavbni oddelek) med navadnimi uradnimi urami.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni,
dne 26. novembra 1911

Anton Šarc, Ljubljana

Izdelovanje perila, pralnica in svetilikalnica z električnim obratom prilporeča zelo dobro in sočno lidno izdelano perilo po nizkih cenah.

Opreme za neveste.

Perilo za deklice in dečke za zavode. Platno, šifon in švicarske vezene se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtici, nogavice, maje.

Perilo „TETRA“

za gospode in gospe. Kdor trpi na protinu, revmatizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta poskušnja vsakega zadovoljila.

VZORCI NA RAZPOLAGO.

Izdelovatelj vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
55 novih in že rabljenih
VOZOV.

se prodasta dva parna stroja

Zaradi povečanja podjetja
in sicer:
1) 150-170 HP s preciznim zaklopnim krmilom, patent „Wartung“.
2) 50-70 HP tudi z zaklopnim krmilom in patent „Wartung“.
Oba s kondenzacijo in v popolnoma dobrem stanju.
Naprodaj so tudi različne transmisije, ležaji, jermenice itd.
Stroji so na ogled v Ljubljanski predilnici, kjer se dobe tudi pojasnila.

Ceno Posteljno Perje
1 kg sivoga skubljenega perja K 2, boljše K 2-40, polbelega K 2, vrste K 2-80, belega K 4, prve vrste puhastega K 6, najboljša vrste K 7, 8 in 9-60, sivoga puha K 6, 7, belega prve vrste K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg dalje poštne prosto.
Dovršene postelje
bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-blaga, 1 pernica velika 180x120 cm z 2 blazinama, velikost 80x60, napolnjena z novim, sivim, puhastim in trpežnim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 10, 12, 14, 16; vzglavnica K 3, 3-50, 4. Pernice 200x140 cm velike K 13, 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 cm K 4-50, 5, 5-50; spodnja pernica iz najboljšega gradla 180x116 cm K 13, 15, razpošilja proti povzetju ali če se naprej plača 2809
M. Berger v Dešenici štev. 448 a, Sumava.
Ni nikakega rizika, ker je dovoljena zamena ali pa se vrne denar. — Bogato ilustriran cenik vseh posteljskih predmetov zastoji.

Ob suši in pomanjkanju vode se za
lastnike vodnih sil
patentne vročeparne lokomobile
Henrika Lanz v Mannheimu
hitro v obrat spravljiva, cenena, izredno
varčno delujoča, za vse vrste kurni, izredno
praprana **rezerva moči.**
Avstrijska prodajalna pisarna:
Emil Honigmann, Dunaj IX/4, Löblichg. 4.
Int. telefon 15594. — Obisk inženirja brezplačno

Dražbeni oklic.
Po zahtevanju Posojilnice v Slovenski Bistrici, zastopane po dr. Urbanu
emež, odvetniku v Slovenski Bistrici, bo
dne 14. decembra 1911 dop. ob 10. uri
pri spodaj označeni sodnji v izbi št. 3 dražba posestva vl. št. 143 d. o.
Slovenska Bistrica, sestojčega iz:
1. hišnega in gospodarskega poslopja z vrtom v mestu — s cenilno vrednostjo K 10.481.—
2. tovarne za izdelovanje opeke — s cenilno vrednostjo 33.277-80
3. hišnega poslopja za delavce pri opekarni — s cenilno vrednostjo 2.620.—
4. studenca za dobavo vode pri izdelovanju opeke — s cenilno vrednostjo 720.—
5. zemljiških parcel v površju 2 ha 65 a 39 m, arondiranih z opekarno, z ilovnato zemljo — s cenilno vrednostjo 3.900-48
6. pritiskline — s cenilno vrednostjo 5.—
Skupna določena cenilna vrednost znaša tedaj 51.004-28
Najnižji ponudek znaša 26.153-05
vadij, ki ga je položiti pred začetkom dražbe, pa 5.109-23
C. kr. okrajna sodnija v Slovenski Bistrici,
oddelek II., dne 2. novembra 1911.

Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Turjaški trg štev. 7.
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.
Najsolidnejše blago.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.
Velika zaloga
štedilnih ognjišč.
Izvrstne in solidne dele.
Cene zmerno. Popravila se
točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjša
žime.
M. Pakić
v Ljubljani.
Neposredno naročnikom se
poslužiti s povzetjem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.
konkurira z največjimi trdkami
glede finega kroja in elegantne izvedbe.
Tovarniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.
Zavod za uniformiranje.

Najboljši kosmetički predmeti
za olepšanje polti in telesa so:
da mlo po 80 h.
da cream po 1 K;
da Menthol —
da ustna voda po 1 K;
da zobni prašek po 60h;
za ohranitev in rast las:
da lasna voda po 1 K;
da lasna pomada 1 K.
Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno
varovani, so naprodaj le v
Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čizmár
v Ljubljani.
Kupajte zaupno te domače izdelke!

Odklikovana
Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša
RUDOLF A. WARBINEK
Jamstvo šest let.
Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samogralne
za gotov denar, na dolga od-
plačila ali zapise.
Poprave in ugaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje.
Največja tovarna na avstrijskem jugu

Rchterjeva zdravstvena ržena kava
je, kakor dokazuje 1000 priporočnih pism najboljša. Vsakemu zavittku s
5 kg je dodan lep porabi predmet iz nikla, stekla itd., pred božičem
pa krasno božično drevesce, zvonce z angeli in otroške igrače, popolnoma
po želji in — — — — — 5 kg stane poštne prosto po
povzetju K 4 — po pošti. (Brez darila K 3-40)
KARL RICHER, tovarna za zdrav-
stveno rženo kavo **LEVIN (Češko).**
3812 Vsakemu zavoju je dodan seznam predmetov, ki se dobijo zastoji.

Združeni čevljarji
V Ljubljani, Wolfova ulica št. 14.
Odklikovani na mednarodni razstavi
na Dunaju L. 1900.
priporočajo svojo bogato zalogo obuval za
poletno sezono. Vse vrste moških, dam-
skih in otroških čevljev lastnega in tujega
izdelka Gumi za pete, vrvice, zaponke,
čistila itd. vedno v največji izbiri.
Specialisti za prave
gorske in lovske čevlje.
Izdeluje se po meri v lastni delav-
nici, sprejemajo se tudi popravila.
Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja
naročila proti povzetju. Zahtevajte cenike.

VOZOR!
Kupujem kože vseh divjačin po
najvišjih dnevnih cenah.
Vedno velika zaloga klobukov,
kakor tudi bopic lastnega izdelka
Priporočam se za izdelovanje **kožuhov** vseh vrst, kakor tudi **damskih jop, kolerjev, mufov.** — V zalogi imam vedno veliko izbiro vseh vrst kožuhovine. — Sprejemam po-
pravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. — Izdelujem vse po najnižjih cenah.
J. WANEK, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda
Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak orek popoldne
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York
Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani, New York
Kolodvorska ulica odslej **štev. 26,**
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“

Fr. Ševčik zidovska ul. 7.
puškar
priporoča svojo **veliko zalogo** raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suiskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke trocevke in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brez-
cumn smodnik. — Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenevnik na zahtevanje zastoji in poštne prosto.

Julija Štor
v Prešernovih ulicah št. 5.
Največja zaloga modrih, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lano-tomle in prihodnih
goisverskih gorskih čevljev.
Elegantna in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.
8271

Ustanovljeno 1892. Telefon 354.

Rudolf Geburth

c. kr. dvorni strojnik
Dunaj VII., Kaiserstrasse št. 71, ogel Burggasse,
Zaloga štedilnih, kuhalnih in strojnih ognjišč za vsako porabo.
Vseh vrst gorilne in trajnogorilne peči
Železne peči s pečnicami
za kurjenje dveh ali treh sob.
Kopalne peči.
Patentni vstavki za glinaste peči.
Sušilni aparati.
Pasta za snaženje peči „Helios“.

Ljubljana, Stari trg 9 **Fr. P. Zajec** Ljubljana, Stari trg 9

Stavno občinstvo opozarjam, kot prvi edini slovenski upravičenec do izvrševanja te obrti, oblastveno
izprašani optik in strokovnjak na svoj

optični zavod

urejen po najnovejšem siste-
mu, z električnim obratom,
kjer se izdelujejo vsi v to
stroko spadajoči predmeti,
pod strogim nadzorom in
natančno po zdravniških pred-
pisih. V zalogi imam vedno
vsakovrstne najnovejše ši-
palnike, očala, tudi „Rote-
stockove“, toplotne, zrako-
mere, hygrometre, daljnogle-
de vseh vrst od najcenejše
do najfinejše vrste, kakor
„Zeiss“, „Goerz“, „Busch“,
raznovrstne tehnice za zganje
:: mikko itd. itd. ::

Blagovolite se torej o isti-
nitosti sami prepričati in
ne oziirajte se na take
trudke, ki nimajo nikake
prave in zmožnosti to
:: obrt izvrševati. ::

Vsa popravila
izvršujem v svoji zelo
dobro urejeni delavnici
:: točno in solidno. ::

MANOL
: edino milo brez sode :
Nedosegljivo v kakovosti!
učinkuje da postane polt nežna
in cvetoča, roke bele in mehke.
1 škatlja K 2' — pol škatlje K 1' —
Manol kreme
K 3' — in K 1:50. 3813
Manol puder
: vsakemu francoskemu izdelku enak :
škatlje po K 1' —, 50 in 20 vin.
Manol neutraline
jači lasišče, zabranjuje luskinje na glavi
ter tvori lase in brado voljno in gladko.
Steklenica K 1' —
Zaloga v lekarnah in drogerijah.
V Ljubljani: Drogerija „Adrija“ Selenburgova ul. 5.

Najnovejša iznajdba!
Velik požar
se zamore lahko in naglo pogasiti samo s
Smekalovimi brizgalnicami
s 40% delavne sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, ki od desne
in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje
brizgalnic nepotrebno.
Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva
Erško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Šempeter, Korodka Bela
Hrušica, Zgoranja Šiška, Dravljica, Spodnja Idrija, Preddolje, Sora, Stob
Trzin, Zabrnica, Rovje, Velika Loka, Kamna gorica, Stozice, Valta vas
št. Peter na Dolnemskem.

R. A. SMEKAL
v Zagrebu
skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic,
cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih stro-
jev ter motornih mlinov.
Odplačevanje na obroke.
129 odlikovanj!

Anton Presker

krojač
Ljubljana, Sv. Petrac. 16

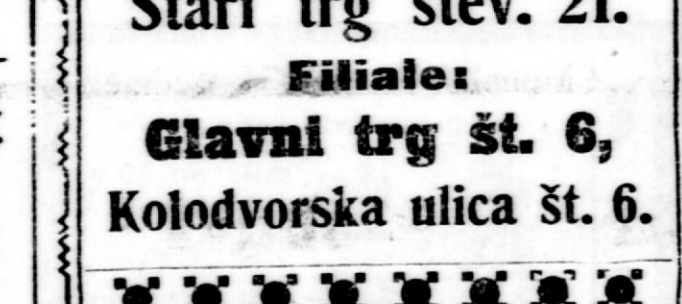
prilaga svoje
veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plaščev za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.
Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik
Stari trg št. 21.

Filiale:
Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.

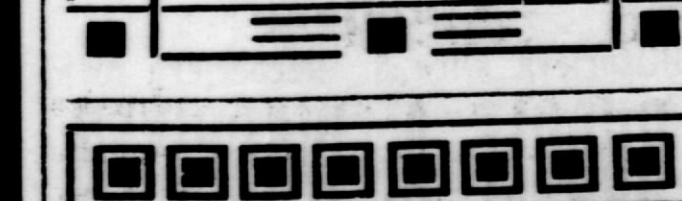

G. Čadež

v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. Mikus

tevarna dožalnikov
Ljubljana, Mestni trg

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Božična prodaja po znižanih cenah!

Božična tkanina, 1 kos 18 m za 12 K 80 h.
Modno blago. Sukna. Barhenti. Flanele.
Havlíčkové tkanine — namizne
:: in kavne garniture. ::
Zepni robci. — Brisače.
Bale za neveste.
V. J. Havliček in brat, kopališče Poděbrady, Češko.
1 kos Havličkové tkanine „Vlasta“, 23 m za 17 K 50 h. 1 zavitek 40 m
letnih in zimskih ostankov, okusno izbranih za 18 K. Dobite najboljše.
Blagovolite pisati po vzorce, ki jih dobite franko.

POZOR! POZOR!

Primorska klet

Valvazorjev trg št. 4.

Zajamčeno pristna primorska vina re-
bula, rihenberško, teran, vipavsko, opolo
pol litra po 36, 40, 44 in 48 vinarjev.
Toči se tudi čez ulico!

Naročila od 56 litr. naprej se sprejemajo.

Zajamčeno pristen tropinovec v steklenicah.

Samo še malo dni!

Zrebanje že 14. decembra 1911.

XXIX. kralj. ogrska

Držav. dobrodelna loterija

Glavni dobiček 200.000 kron.

Vsi dobički 475.000 kron v gotovem.

SREČKA STANE 4 KRONE.

Srečke se dobivajo pri kralj. ogr. loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu v Budapešti (glavni
carinski urad) pri c. kralj. avstrijskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu na Dunaju, na-
dalje se pa srečke dobivajo tudi pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solnih uradih, na vseh
železniških postajah in po skoro vseh trafikah in menjalnicah itd. tako na Ogrskem kakor tudi
po avstr. kronovinah. — Deležni načrti se na zahtevo pošljejo zastoj in poštine prosto. 3266

Kralj. ogrsko loterijsko dohodarstveno ravnateljstvo.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz 2911

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35

nasproti občernani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa
pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo
Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno
ugodno in izredno ceno čez Balveston. Odhod na tej progi iz Bremna
enkrat mesečno.

na se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore na vse ostale dela sveta kakor:
Brazilijo, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Mrzla jedila!

Pozor!!

Modna in športna
== trgovina ==

P. Magdič, Ljubljana

Nasproti glavne
== pošte ==

Krasne bluze

iz svile, volne, batista in barhenta. Hišne halje, spodnja krila, predpasniki za dame in otroke. Modererji najmodernejši kroj v krasni izbiri. Modererki iz batista in šifona.

Damski klobuki

in čepice, otroški klobuki in čepice, pajčolani, igle za klobuke, pajčolani za neveste, mirtovi venci in šopki.

Pletene jope

v poljubni barvi, pletene športne jope, pletena spodnja krila, pletene boe in mufi, pletene čepice in klobuki, krasna izbira dežnikov in solnčnikov.

Špecialiteta šerp

za gledališče, svilnate in čipkaste šerpe, volnene rute (pleti). Svilnato blago gladko in v najmodernejših vzorcih, gladki in modni baržuni, pliši, tenčice.

Damsko perilo

ovratniki, manšete, srajce, spodnja krila, hlače, predpasniki, žepni robci, krasna izbira švicarske vezenine, kopalni plašči in obleke, frotirne brisalke in vse kopalne potrebščine.

Jesensko, zimsko

trikot perilo, srajce, spodnje hlače, reformske hlače iz klota in pletene, modne nogavice, pletene in suknene gamaše, nočni čevlji za dame in otroke.

Kožuhovina

boe, mufi, klobuki, čepice, rokavice iz sukanca, kože, pletene in čipkaste, krasne ročne torbice, denarnice in verižice, modne broške.

Narodne zastave

narodne torbice, blazine, preproge, tableti, zagrinjala, vezenine. Razni društveni znaki, potrebščine za telovadna društva in drugi šport.

Potrebščine za šivilje

čipke, čipkasto blago, čipkasti ovratniki, šerpe, vložki in motivi, pozamen-terija, vezenine, sukanec za šivanje, pletenje in vezenje, svilnati in barvasti trakovi, podloga, gumbi, zlate in srebrne resice, čipke, žnore, porte in in trakovi.

Modno perilo

kakor srajce bele in barvaste, spalne srajce, spodnje hlače, žepni robci, ovratniki, manšete, naprsniki beli in barvasti.

Cilindri, klobuki

trdi in mehki vedno najnovejše oblike in barve. Zaloga svetovno-znanih Borsalino in Pichler klobukov. Čepice iz angleškega sukna, usnjate in kožuhovinaste.

Trikot perilo

kakor srajce, maje, hlače, nogavice, potne jopice, dr. Jägrovo volneno zdravstveno perilo. Dr. Lahmannovo zdravstveno perilo iz bombaža.

Dežniki in palice

vsake izvršbe in cene, galoše, nočni čevlji najboljše kakovosti, usnjate, suknene gamaše, pletene patent gamaše, potovalni pleti in odeje, zračne blazine.

Kravate

pentlje, samoveznice, vedno najzadnje novosti, od priproste do najfinejše vrste. Sčitniki iz svile, volne in bombaža. Moderni svilnati robci za žep.

Špecialiteta gumb

za manšete, prsi in ovratnike, rokavice iz sukna, kože in iz volne pletene. Naramnice in podveze, vseh sistemov in cen.

Za lovce

pleteni telovniki, flanelaste srajce iz volne in polvolne, dokolenice, nogavice, rokavice, čepice, nahrbtniki. Nepremočljivi plašči iz oljnate tvarine.

Milo, dišave

ustna voda, voda za lase, kolinska voda, zobna krema, puder, ščetke za obleko, lase, zobe, nohte, brke in klobuke, glavniki, zrcala, obveze za brke, gumijaste gobe in vse druge toaletne potrebščine.

Za turiste

volnene srajce, sviterji, nogavice, dokolenice, nahrtniki, špecialiteta pletenih gamaš, dereze, krplje, cepini, vrvi, plezalka, ski, sanke, raznovrstne aluminijaste posode i. t. d.

Modna in športna
== trgovina ==

P. Magdič, Ljubljana

Nasproti glavne
== pošte ==

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

EMIL DOBRIČ, LJUBLJANA,

Prešernova ulica št. 9, poleg c. kr. glavne pošte.

Povodom bližajočega se Miklavža ter božičnih praznikov priporočam svoje vsestranske bogato založeno trgovino galanterije, igrač ter predmetov za darila, srečolove in spomine. — Priznana najokusnejše sohe (kipi), vaze, slike in drugi predmeti za ozaljšanje domov.

Pri ljubljanskem gradu!

Solidno blago!

Zmerne cene!

Proda se v bližini Ljubljane od kolodvora 5 minut oddaljena

hiša z gostilno

pripravna eventualno za vinsko trgovino. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

4007

Krasna darila za božič in novo leto.

Raznovrstni najnoviji predmeti: kator prstan, uhan, broše, verižice, obeski, gumbi, doze za cigarete, igle, ure itd. itd.

se bodo ob tej priliki prodajali po

izredno

znižanih cenah

ter se za res ugoden nakup najtopleje priporoča najstarejša domača trgovina

236

Ljubljana, Welkova ulica št. 3.

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodnijski cenilec.

4007

Dolžnost

vsakega zaveznega Slovenca in Slovenke je da rabi izključno le

Ciril in Metodovo čistilo (krema)

za čevlje in usnje

katero je priznana najboljša.

Skatljica stane 24 vinarjev.

Zahteva naj se isto po vseh trgovinah ter vsak drug manj vreden izdelek odločno zavrne.

Edino

le čistilo v tej obliki in z zamko

4306 se prodaja

v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Glavna zaloga in kemična tvornica

Ivan Keber

Ljubljana, Poljanska cesta št. 15.

Gricar & Mejač

Ljubljana,

Prešernova ulica št. 9

priporočata

ovojo velikansko zalogo

zimskih sukenj

v vseh velikostih in vzlične kakovosti, po čudovito nizkih cenah.

Pripravna darila za Miklavža in Božič,

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS HENNESSY & CO. COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

je šampanjec najvišjega dvora in aristokracije

Ustanovljeno 1743

Glavno zastopstvo: J. Weidman Dunaj, III.

Solske akvarelne barve

Vzorci za slikarje vedno najnovejši

Oljnaté firneževe barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje, hišne posestnike ter za domačo porabo

Düsseldorfske oljnaté barve za umetnike

Oljnaté študijske barve

Firneži, olja in retuši za umetniško slikanje

Kranjsko laneno olje in firnež

Emajlne glazure

Lake za vrtno pohištvo

Štedilno voščilo za pode priznana najboljša

Jantarjeva glazura za tla

Marijin trg št. 1.

Vse vrste čopičev

Olje za stroje

Suhe kemične, prstene in rudnin. barve

Prašno olje za pode

priporočam

Adolf Hauptmann

naslednik.

prva kranjska tovarna za oljnaté barve, firneže, lake in steklarski klej. Zahtevajte cenike!

Zahtevajte cenike!

Brzojavko: Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Stanje denarnih vlog na hranil. knjižico 31. okt. 1911 K 68.379.609

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodarja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Ameriko.

1660

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Volilne reminiscence iz leta 1879.

Izredna važnost teh volitev priča dejstvo, da je zaradi istih prišel v Ljubljano grof Hohenwart, vodja Taffove parlamentarne večine. Volitve so se vršile dne 30. junija.

Narodni kandidati so bili: Dr. Poklukar za Gorenjsko in Notranjsko, vitez Schmid za Ljubljano, grof Margheri za Dolenjsko.

Vsi trije narodni kandidati so zmagali. Margherijev nasprotnik, deželni svetnik, gromovnik Kromer, je propadel.

Dan pred volitvijo, 29. junija mi piše agent P. iz Višnje gore: »Če ne pride pomoč iz Ljubljane, takoj, bo vse zgubljeno — baron Taufferer je vsem volilem vpisal »Kromerjaka«.

S tem poročilom sem hitel k dr. Janezu Bleiweisu. Ko list prebere, reče: »Kaj storimo? Ali greste vile?«

»Kaj zamorem jaz v Višnji gori — nikogar ne poznam razun opravnika P. — ki pa, kot priselnik sam tudi še nima vpliva.« Dr. Bleiweis pokliče p. Kluna in ko ta pride mu pokaže pismo, s pristavkom: »Kaj svetujete?« — »Skofjiški kaplan Dolenc je Višnjegorčan — on mora tja — grem takoj ponj.«

Kmalu sta oba prišla in dr. Bleiweis, vznemirjen vpraša: »Ali greste?« — »Grem, če mi škof dovolje« — izjavi Dolenc, in oba, Klun in Dolenc, se podasta k škofu Pogačarju.

Po sprejemu informacije reče škof Pogačar: »Če gre tudi Drenik idite — pa previdni bodite.«

Popoldan sva se odpeljala. v mraku sva prišla v Višnjo goro in se nstavila pri Dolenčevem stricu Mauringu. Ta pokliče takoj neke zaupnike, ki so prevzeli nalogo dovažanja volilcev in nabiranje volilnih listov. Nekateri volilci je bilo treba iskati na oddaljenih travnikih, v kopicah.

Mobilizacija je trajala vso noč. Jaz sem v gostem črnilu utapljal Kromarja in vpisaval Margherija. Delo je šlo nepričakovano dobro od rok...

Zjutraj se mi naroči, da naj pridobim nekega klobučarja pod Klanecem. Može je klobučar in barvi kuhar. Na moje vabilo, da naj gre voliti, reče: »Gospod — škodo bom imel, če grem od kotla.« — »No, kolika pa bo ta škoda?« — »Najmanj en goldinar.« — Dam mu odškodnino, pridem volilni list in se vrnem na trg pred šolo, v kateri se je volilo.

Klobučar je bil kmalo za menoj: z listom v roki je stopil v hišo. V veži so šolarji radovednost pasli. Od teh eden priteče k meni in pove, da je ravnokar dočel klobučarja, sred stopnje, župan (Vovk) nekaj v roko stisnil in list zamenjal.

»Ostani tu, pri meni, rečem — da boš dotičnega pokazal — v tem pa fantek že kaže na stopajočega iz hiše in kliče: »Ta je tisti!« — Ko zasliši Klobučar svoje pravo ime — figamož, jo ubere proti Klanecu, tropa fantičev pa za njem, kričoč: »figamož — figamož!«

Pred voliščem se gosti občinstvo, — baron Taufferer pride k meni — raz okno naju pozdravi litijski c. kr. glavar Vesteneck in hkratu oprašva oba — baron: Wie steht's — gut? — Jaz: bo kmal? — Glavar zgine, Mauring stopi k oknu in zavpije: Zmaga — živio grof Margheri! — in ljudstvo je ponavljalo ta klic.

Baron Taufferer skrajno osupljen in vznemirjen, mi reče: Herr Drenik, wie konnten Sie dies zu Stande bringen — ich schliefe keine Nacht ruhiger und sorgenloser wie die heutigen.

Odgovoril sem: »Herr Baron — Geschwindigkeit ist keine Hexerei,« se poslovil in povabil narodne volilce na kozarec vina.

Oni brihtni šletni šolarček, ki je klobučarja zatožil in je moral drugi dan za kazen, ker je z drugimi vred živio klical, po odredbi strogega učitelja v »kotu« stali, je sedaj v Ljubljani višji finančni uradnik dr. J.

Slika iz Amerike.

Navzlic temu, da živi v Ameriki znatno število Slovencev in da prebiva med nami mnogo ljudi, ki so bili nekaj časa v Ameriki, vendar so med nami ameriške razmere prav malo znane in vladajo o teh razmerah še med izobraženci prav naivni nazori. Zaradi tega bo morda temu in onemu ustreženo z naslednjimi vrstami, ki so kratka rekapitulacija iz obširnih študij pisatelja Wolzogen.

Neki socialnodemokratski voditelj v Novem Jorku se je Wolzogenu brdiko pritožil, da je v Ameriki silno težko organizirati socialnodemokratsko stranko, ker se ljudje nečejo držati discipline. Ta voditelj je izrekel mnenje, da je disciplina med evropskimi socialnimi demokrati posledica militarizma. Dresura pri vojaki pride ljudem v kri in v meso, kjer ni

militarizma, tam se socialnodemokracija ne more organizirati. Dokaz tega sta Angleška in zlasti Amerika. Svobodni Američan sovraži disciplino in varuje svojo osebo svobodo bolj kakor vse drugo. To se vidi pri ameriški armadi. Američane je v svojo armado zaljubljen. Treba je samo, da se pokaže na ulici bataljon vojakov z godbo in vse občinstvo je patetično ginjeno. A pri vojaki ne mara nihče služiti. Različne vlade so že mislile upeljati splošno dolžnost službovanja pri vojaki, kakor je uvedena pri nas v Avstriji, a vsaka vlada se je prepirala, da tega ne doseže. Ameriška armada je večinoma sestavljena iz ljudi, ki si niso drugače znali pomagati, dasi se godi vojakom jako dobro, tako dobro, kakor nikjer drugje na svetu. Služba je res naporna, a z vojak ravnajo lepo, hrana pa izborna in izdatna. Naš vojak živi v primeri z ameriškom kakor pes. Wolzogen je obiskal kavalerijsko vojašnico v Kolumbusu (Ohio). Vsa vojak ima poleg postelje svojo posebno popolno pripravo za umivanje, preskrbljeno z mrzlo in toplo vodo. Vsaka soba ima še posebno kopel. Zjutraj dobi vojak mrzlo meso in čaj, opoldne je lunch in dobi nekaj pečenega mesa. Glavni obed je ob 6. popoldne. Vojaki imajo posebne obednice. Tam sede za lepo pogrneno mizo in njih za dotični dan določeni tovariši jim prinesejo obed na mizo. Po vsaki jedi jim menajjo krožnike kakor tudi vilice in nože. Tisti dan, ko je bil Wolzogen v vojašnici, so dobili vojaki za obed izvrstno rižovo juho, pečenega koštruna s fižolovo s

liko skledo bele kave z okusnim belim kruhom. Tudi imajo vojaki na razpolaganje dvorane z biljardi, kjer se kratkočasijo ob slabem vremenu, in igrišča za football. Pri službenem vežbanju se prav malo gleda na paradne nastope, pač pa se gleda na to, da se vojaštvo vzgaji za spretno, razumno in kolikor možno samostojno izvrševanje vojaških nalog. V takih razmerah imajo Združene države ameriške pač dobro in zanesljivo armado ali militarizma v našem smislu ne poznajo in ga ne bodo nikoli poznali, ker njih vojaštvo ni dresirano in pozna pač pokorščino v službi, a samo človeka vredno pokorščino, ne pasje, a discipline v evropskem smislu besede ne poznajo v Ameriki niti pri vojaki, kaj še v zasebnem in strankarskem življenju. Kdor to uvažuje, ta bo razumel zgoraj navedeni vzdihi novojorskega socialnodemokratskega voditelja, čeprav napravljajo v prvem hipu vtisk paradoksa.

Živi smisel Američana za osebo svobodo pa seveda nima svojega izvora samo v tem, da Amerika ne pozna evropske vojaške dresure, ki se napačno imenuje disciplina. Mogočno je razvoj tega smisla vedno pospeševalo dejstvo, da se more v Ameriki uveljaviti in udeležiti vsaka resnična energija in da so vsakemu resničnemu talentu odprta vsa pota. Dobra učna in službena spričevala, dobra znanstva in priporočila pomagajo si eer tudi v Ameriki, a kdor svojo stvar zna, kdor je zmogen, podjeten in delaven, ta zmaga v Ameriki tudi brez spričeval, brez znancev in brez priporočil. V Evropi si javni mogotei še vedno domišljujejo, da so poklicani za gospodstvo nad državljani; v Ameriki pa stoji državljani na stališču, da je on gospod, vsi državni mogotei pa so njegovi služabniki. Američan se ne da vladati in se ne da komandirati, on plača svojo vlado in zahteva, da mu dobro in pošteno služijo, drugače jo spodi. Iz takega nazarja se seveda razvije močan čut samozavesti in zame v tem čut za pokorščino in vojaško disciplino. V takem ozračju seveda ne morejo živeti klečplazi in potuhnjenci. Takih ljudi, ki pred vsakim birmem in vsakim zlatim ovratnikom trepetajo in umirajo spoštovanjem in vdanosti, ni v Ameriki, kakor tam tudi ni takih ljudi, ki vedno nergajo in zabavljajo, pa se nikoli ne upajo krepko nastopiti in si brezobzirno pomagati.

Prava svoboda, ki vlada v Ameriki, je razvila v ameriškem človeku kreposti, ki se v Evropi ne morejo prav razviti. Te kreposti: smela podjetnost, velikodušnost, radodarnost za občno koristne namene in vera v dobro voljo sočloveka. To je prava noblesa, o kakršni aristokratski in finančni velikaši v Evropi niti pravega pojma nimajo.

Wolzogen ilustruje to svojo trditve z različnimi izglede. Naj navedemo le en izglede. Amerika ima za zeničajne goljufe velikega sloga nekeke posebne simpatije in nikjer ni toliko z zeničajnimi goljufijami pridobljenih premoženj, kakor v Ameriki. A nikjer se na ulici ležeče tuje imetje tako ne respektira, kakor v Ameriki. Če se hoče razprodajalec časopisov v krmi pokrepati, položi svoje časopise na tla in gre v gostilno. Kdor hoče med tem kupiti kak list, si ga vzame s kupa in položi tja denar. In nikoli ni slišati, da bi kdo ta denar ukradel. Če je poštna tržnica za tiskovine polna, denejo ljudje pošiljkatve na tržnico in nikomur ne pride na

misel, da bi kdo utegnil to odnesti. Na ulici stoji vedno polno avtomobilov, na katere nihče ne pazi, a skoro nikoli se ne čuje, da bi kdo kak avtomobil ukradel. Vlomi pri belem dnevu in razbojništva se zgodijo; to so dejanja, za katera treba poguma; zavratnih majhnih tatvin pa vsaj roje ni Američan ne stori.

Wolzogen končuje svoja izvajanja s priporočilom evropskim vladam, naj napolnijo nekaj ladij z evropskimi filistri, spisarji, haljale paragrafov, šomaštrov in birokratskih krtač in naj jih pošljejo v Ameriko, da bi si tamkaj zboljšali značaje. Če bi se to zgodilo, bi se morda življenje v Evropi vendar nekoliko obrnilo na bolje.

Za prežgodaj rojene otroke.

Pri prehranitvi in pri vzreji prežgodaj rojenih otrok je treba ravnati posebno skrbno. Tu se masčuje vsaka napaka in vsako zamujenje. Ravno za take otroke je Scottova emulzija ribjega olja vzeta redno v gotovih količinah, pravi blagoslov. Razvitek takih prežgodaj rojenih otrok:

SCOTTOVA EMULZIJA

tako pospešuje, da se čez nekaj časa ne ločijo popolnoma nič ne po cvetočem obličju ne po krepki rast, telesa in kosti od drugih otrok. Scottova emulzija je čisto lahko prebavna in tako okusna, da jo dojenček z vira in lahko prenaša brez odpora. Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Saj znamka »Scott« ki je že 35 let vpeljana, jamči za izborno kakovost in učinkovitost. Cena originalni steklenici 2 K 50 h. Dobi se v vseh lekarnah.

Matildin vreclec

najfinjša in najdragocenejša alkalna solina, je najsigurnejše sredstvo ob prehudih tvoritvi kisline, pri obolenjih sapil in prebavi, pri boleznih jeter in oblisti. Ta voda se izborne da mešati z vinom. Glavni zastopnik za Kranjsko: Franc Schantel, Ljubljana, Franciskanska ul. Zaloge v »I. ljubljanskem javnem skladišču, Krisper-Tomažič, družba z o. z.«

Priznana močna, lahka tekoča solidna in nepreosljliva so **KINTA kolesa.** Najboljše in jasnije. Poslovni cenli brezplačno. **K. Čamernik** Ljubljana, Dunajska cesta 9. Special. trgovina s kolesih posam. deli. Izposojevanje koles.

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu, kot požirek pristnega „FLORIAN-a!“

Človek!

Pomni treh besed:

želodca red!

Postavno varovano.

Naprodaj je salonska garnitura

omara za knjige, umivalna omara, postelja, zastorji, slike in drugo. 4048 Poljanska cesta 6, I. nadstr. na desno.

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni avtomatične, posebno za gostilničarje pripravne priporoča

Ivo Bajželj Ljubljana Marije Terezije cesta 11 (Kollze).

Ravnokar so došle najnovejše slovenske plošče a K 3.50. — 1000 igel K 2.— 271

Namesto za K 106 — za K 56 —

dobavljam franke na vsako postajo za reklamo nove vrste šivalne stroje „Singer“ ki se gonijo z nogo z eleg. omarico in 10 letno garancijo. Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev po cenah na debelo.

A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23/III. Slovenska in hrvaška korespondenca. — Ceniki gratis in franko

Umetni in trg. vinar

Ivan Bizovičar Ljubljana, Kolesijske ul. 16

1542 izvršuje šopke, vence in bukete za razne prilike.

Delo umetniško okusno in po solidnih cenah. Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavo.

Naročila na deželo hitro in vestno.

Šopke, vence in bukete za razne prilike. Delo umetniško okusno in po solidnih cenah. Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavo. Naročila na deželo hitro in vestno.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

MAČEK & KOMP.

FRANCA JOZEFA CESTA ŠTEV. 3

SE PRIPOROČA SLAVNEMU OBCINSTVU. STROGO REELNA POSTREZBA. NAJNIZJE CENE.

SALVATOR

gumijevi podpetniki so nedosegljivo trpežni.

Svetovna znamka.

Glavna zaloge: Anton Krisper, Ljubljana. Dobiva se povsod.

Št. 65081 4038

Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Celju odda se definitivna služba

pisarniškega pomočnika

z normalno plačo in sicer takoj. Pogoji: Prošilec mora biti večje nemščine in slovenščine in pisavi in besedi, in mora biti strojepisec. Prošniki, ki so prestavljanja iz nemščine v slovenščino popolnoma večji imajo prednost.

Prošnje opremljene z dokazili dosedanjega službovanja, vložiti je pri okr. glavarstvu Celjskem.

Zajamčen vseh

sicer denar nazaj. 4025 Zdravniška priznanja o izvršnem učinku Med. dr. A. Rixa

krema za prsi.

Neškodljiva perabna na zunan. traven senzacionalen uspeh. Bujne prsi, polne, krepke telesne oblike, za vsako starost v kratkem času. Poizkusni lonček 3 K, velik lonček 8 K.

Zoperne kocine v obrazu odstrani v 5 minutah dr. A. Rixa odstranjevalec kocin. Cena 4 K. Zajamčeno neškodljivo. Vsa zdravniško oblastveno preizkušena lepota.

Kosmet. laboratorij dr. A. Rixa Dunaj IX., Berggasse 17 E.

Razpošiljanje diskretno po povzetju ali franko če se vsota naprej pošlje.

Edino veselje za božič

pripravljaj

mladim in starim glasbeni instrument

Gramofon

s svetovnoznano varstveno znamko. Poje — govori — igra — se smeje.

Dobivališče in predvajanje, ne da bi se moralo kaj kupiti: Ljubljana

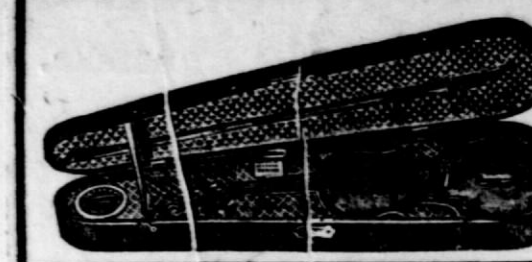
A. Rasberger, Sodna ulica 5.

Avstrijska gramofonska družba z o. z., Dunaj I.

V večjem kraju želez. postaje na Kranjskem, na zelo lepem prostoru sredi trga
= je oddati večji trgovski lokal =
s pritlikinami, event. tudi s stanovanjem in hlevom za konje;
pripravna za obrt, brivnico ali kako malo trgovino. Pojasnila daje „Pisarna
Universal“ Ljubljana, Sedma ulica št. 4.

Popolne žolarske gosli z lokom in omarico K 12.-.

Lepo božično darilo!

Te gosli so prisen delček izdelka, so zaradi lepote svoje hlačne posebne priprave, s primeranim lokom, leseno skatlo, kolofonijo, rezervirani strunami, sedem in poltiso na ugleh, komplet K 12.-. St. 128. Boljša gosli, s močnim glasom, komplet K 14.-. St. 129. Boljša gosli, fino lakirane, garnitura iz ebenovine, komplet K 16.-. St. 130. Jako skrbno izdelane gosli, s močnim in polnim glasom, s garnituro iz ebenovine, komplet K 20.-. Take gosli so posebno prijetne za darilo na božične ali nujne. Zavezniki in lesni sabojci K 7.-. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Po povzetju razpisila c. in kr. dvor. dob. Jan. Kozar, razpisilnica glasb., Most št. 294 (Vodice). Glavni katalog s okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franco.

Inteligenčni izpit za enoletne prostovoljce!

K temu potrebno pripravo podeljuje uspešno podpisani zavod, pri katerem se prične v to svrhu 15. januarja l. 1912 posebni učni tečaj. — Pojasnila daje 3350
Prvi zagrebški vojaško pripravljalni zavod (Zagreb, Kukovičeva ul. 15).

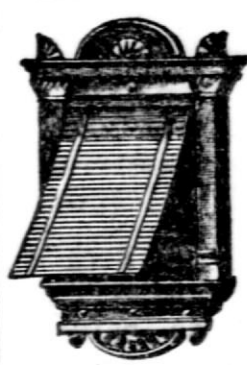
Pokusite pivo iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah.

To je izborno, na pilsenjski način varjeno pivo.
Zaloge: Ljubljana: V. H. Ehrman. Trst: Schmidt & Pelosi.
Postojna: Emil pl. Garzaroli. Pulj: Lacko Križ. Trnovo: Rudolf Valentič. Reka-Sušak: Ante Sablich.

Kaj preži za kašljem

tega ne moremo nikdar vedeti, zato je svetovati, tudi najbolj nepomemben kašelj takoj ustaviti. Kašljanje, hripavost, zaslezenje, težko sapo, bolečine v prsih ter ponočno potenje, to je vedno sumljivo in celo nahod nam veli, biti pozornim. Od mnogih zdravnikov priporočani lipov med (sirup) v takih slučajih jako hvalijo. Vzorčna steklenica tega izbornega domačega zdravila stane 3 K, velika steklenica 5 K in 3 steklenice franko 15 K — Naroča se pri glavni zalogi Hugon Őrkényja lekarnica v Buda-Pešti Thököly-út 28, depot 47.

Ilica 40 **G. Skrbic, Zagreb** Ilica 40

Z električnim pogonom urejena tvornica žaluzij, železnih in lesenih rolet za okna in trgovine, vseh vrst platnenih in lesenih tkanin rolet, iz platna, damasta, gradla, satina, ripsa itd.

— Cenovniki in proračuni na zahtevo zastoj. —
Telefon št. 492. 2426 Telefon št. 492.

Št. 2188.

Razglas.

4042

Dne 7. decembra 1911, ob 10. uri dopoldne se vrši v občinski pisarni podpisanega županstva javna dražba, pri kateri se bodo oddale mestne tehtnice, šotornina in tržnina za dobo treh let, t. j. za l. 1912, 1913 in 1914 v zakup. Dovoljeno je vložiti tudi pismene nadponudbe v teku 24 ur po dovršeni dražbi.

Vsak udeleženec ima vložiti pred pričetkom dražbe 10% tni vadij, bodisi v gotovini, bodisi v hranilnih knjižicah ali v vrednostnih papirjih.

Dražbeni pogoji so na vpogled v občinski pisarni.

Dne 28. novembra 1911.

Mestno županstvo v Kranju.

Moderna ročna dela in materijal.

M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Volna za športne obleke, čepice itd. Zgotovljene, pričete in predtiskane vezene v največji izbori. Predtiskarija. Vezanje na roko. Tamburiranje. Plisiranje itd. Popolna zaloga telovadnih oblek. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in vestno. ::

Zaradi opustitve trgovine

prodajam še ostale

3960

briljante, zlatnino in srebrnino

po izdatno znižanih cenah.

Ferd. Simonetti-jeva vdova, Mestni trg 6.

Pod zelo ugodnimi pogoji se prodaja

4044

majhna hišica z vrtom.

Natančneje se poveže

v Sp. Šiški, Železniška ulica št. 164.

Kupi se takoj

hiša z vrtom

(eventualno vila) blizu dolenskega ali južnega kolodvora ali sploh blizu električne železnice.

Natančne ponudbe do 4. decembra na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ pod naslovom „I. M.“

Cetke salonske bričite, kosovni in orehovni

preremog,

obče priznane kot najboljše kurivo, priporoča po najnižji ceni, J. PAULIN V LJUBLJANI, Nova ulica št. 3.

Šepa bukova drva

:: po K 6.— meter (Kašta). ::

Resna ženitna ponudba!

Za svojega sina iščem domače vzgojeno deklico, ki bi imela veselje in ljubezen, iti na deželo. Zaradi prevzetja dobro idočega podjetja z zemljišči vred — sedaj moja last — bi bilo treba najmanj 10.000 do 12.000 K dote. 4039

Ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“ pod „Zagotovljena prihodnost“.

Radi družinskih razmer se prodaja iz proste roke

nova hiša

z gostilno in trgovino poleg tarne cerkve na prometnem kraju.

Odda se tudi eventualno v najem

za polovico vrednosti stavbe na prvem mestu. — Ponudbe pod „N. N.“ pošte restantne Kandija pri Novem mestu, Delenjsko. 4031

Globin

Redka prilika.

Tvornica, ki jo je uničil požar, mi je pustila vso zalogo rešenega blaga, to je več tisoč krasnih, težkih 4030

flanelastih odev

povsem najnovejših in najkrajših vzorcev, ki imajo neznatne, komaj vidne madeže od vode. Te odeje so za vsako boljšo obitelj za pokrivanje postelj in odevanje oseb, jako tople, mehke in močne, 190 cm dolge, 135 cm široke. Razpošiljam po povzetju tri krasne, težke flanelaste odeje raznih modernih barv in vzorcev za 9 K, 4 odeje za hišno potrebo za 10 K. — Dalje 30—50 metrov ostankov gradla, cefira, kanefasa 13 K. Vsak, kdor naroči blago, je vedno zadovoljen

OTON BEKERA,

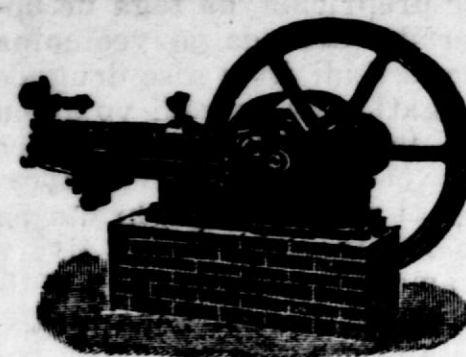
c. kr. finančni nadzornik v pokoju Nached G. 4-5, Češko.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prones ali; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strešne vodne naprave! Poprava v stroke spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, prevažni na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in največjimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

do 2 vinarja obratnih stroškov na uro in HP z močnim pat.

motorjem z močnim pritiskom in za surovo olje od 16 HP naprej;

4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2—10 HP tudi stojete motorje.

Tvornica motorjev I. WARCHALOWSKI Danaj III, Paulinegasse 1

Na tisoče motorjev v

obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji.

31

2378

Kromptir

najboljše kakovosti, zdrav in brezhiben, debel ter srednje debelosti. — Vedna zaloga.

Oddaja v vsaki množini

od 200 kg dalje tudi cele vagone po prav solidni nizki ceni tvrdka

IV. A. Hartmann nasl. A. Tomažič

in v Ljubljani, Marije Terezije cesta.

40 m 15.-K

brezhibnega posteljnega blaga, oksforda, cefira, barhenta, belega blaga, modrega blaga, flanel, l. d. po 6—20 m dolgo veleprima 20.— K
2 posteljni odeji, 1 namizni prt, volnen in seces. K 8-50, finejši K 12.—, K 16.— itd. Damastni namizni prt, čisto platno in 6 servet 60x60 cm K 5-50. Rjuhe brez šiva, zajamčeno platno 150x200 cm K 2-30, finonito K 2-50. Rjuhe brez šiva, zajamčeno platno 150x225 K 2-70, finonito K 2-90. Komad Hochbergove specialne tkanine 82 cm široko, 23 m za najboljši perilo K 15-50. Tucat brisač, rjavih in belih, kariastih 44x100 cm K 3-80. Tucat brisač, damast, čisto platno seces. vzorci 50x100 cm K 9.—. Tucat batistnih rutic z atlasnimi pasicami, belih 44x44 cm K 1-20. :: Fini ostanki tkanine, beljeni 82 cm široki, 6—20 m dolgi meter 53 vinarjev. :: Razpošiljam po povzetju. Nenejajoče se vnaša nazaj in se povrne denar. Vzorci in cenovniki nazaj. Vzorci se morajo, ako se ni na naroči, poslati franko nazaj. — Tkalnica platnine

BERTHOLD HOCHBERG KOSTELEČ CERVENÝ 12 ČEŠKO

Tovarna za sukno

v slovenskem ozemlju izorno vpeljana, se iz zasebnih razlogov

prostovoljno prodaja.

Resni ponudniki naj se obrnejo na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ pod šifro „Tovarna“. 4032

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 60 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Kontorist — stenograf ali spretna stenografinja

se sprejme v stalno službo
ali za poludnevno delo. — Ponudbe
pod „Kontor“ na uprav. »Sloven-
skega Naroda«. 3851

Svoj izdelek ostro žgane strojne zidne in zarezane strešne
prve vrste **OPEKE** prve vrste
priporoča 442
J. KNEZ V LJUBLJANI.
Sprejme tudi zastopnike za razprodaje zarezanih strešnikov.

Sprejme se
izurjen pomočnik
»Specijalske stroke«
nad 25 let star, ki ima tudi sposobnost
za potovanje.
Ponudbe z natančno navedbo do-
sedanjih služb sprejme pod šifro
»Stalnost« upravništvo »Slovenskega
Naroda«. 3825

Edina zaloga 3142
izvirnih ameriških čevljev.
Avstr.-Ameriška zaloga čevljev
Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

P VIII 212/9/21.

4033

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, oddelek VIII. je po prošnji
lastnice Marije Ciglar na prodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina in sicer
vložna št. 175 kat. obč. Moste, obstoječe iz:

a) stavbne parcele 592/4, na kateri stoji hiša št. 19 na Selu pod Ljub-
ljano z drvarnico in
b) parcele št. 592/1, vrtička, za katero se je ustanovila izključna cena
v znesku 12000 K.

Dražba se bo vršila dne

13. decembra 1911, ob 10. uri dopoldne

pri podpisani sodnji, soba št. 30.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejme. — Na posestvu zavarov-

vanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez oziroma na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti pri sodnji. — Dražbene pogoje je mo-

goče vpogledati pri sodnji soba št. 33 ob uradnih urah.

C. kr. okrajna sodnja v Ljubljani, odd. VIII.,
dne 23. novembra 1911.

Dvorski trg št. 3.
Najnižje cene!
Strogo so!dna postrežba!

FAVORITE
Najboljše obojestranske
ZVOKOVNE PLOŠČE
vseh znamk.
Največji repertoar najbolj priljubljenih umetnikov in
: godb. najčistejši in najglasnejši zvok. — Odporen material :
: Poljudne cene :
Prodajajo vse specialne trgovine in
preprodajalci na Dunaju in na deželi ali
'Favorite' Hartkopp & Fischer
Dunaj VI., Magdalenenstr. 8 Theater a. d. Wien).
Na željo se povedo dobavitelja.

Najfinejše svilnate gumaste specialitete

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
vzvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
zalnici in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani oeniki zastonj.

Uradno dovoljena, že 20 let obsto-
ječa najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. Flux

Poljanska cesta št. 6, pritličje

2 minuti od tržnega prostora

(prej Gosposka ulica št. 6),

priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobe

izbira različnih služeb, zlasti za tenske

Vestna in kolikor možno hitra postrežba

zagotovljena. 4028

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znanja za odgovor.

SUNLIGHT

MILO

Polno košar

blagodičnega, bledečega belega pe-
rila, dobite v polovici časa in s polo-
vičnim trudom, ako rabite MILO

SUNLIGHT.

Ne MNOŽINA nego KAKOVOST je

ni milu odlična! Košček čistega,

neopetkega mila stori več nego dva

koščka navadnega manjvrednega mila.

MILO SUNLIGHT

je čisto, ni mu treba nič pridelati.

— ta pa dvakratno 4024

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdote **daleč nadkriljujoči** dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.
Priporočila in izpričevala 2438
raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Prve vrste zavarovalnica za življenje išče za tukajšnji okoliš spretnega

krajevnega inspektorja

proti ugodnim pogojem. Natančne ponudbe pod „**Tüchtig 1863**“ na anončno
ekspedicijo J. Danneberg, Dunaj II. Praterstrasse 33. 3996

Za Miklavža

najprimernejše darilo je lepa knjiga.

Priporočamo posebno sledeča dela:

Knjige s podobami za otroke:

A B C	vez. K	1-60	Brinar, Medvedji lov	vez. K	—80
Deca roma okrog doma	broš.	» —21	Burnet, Mali lord	broš.	» —260
Dežela lenuhov	»	» —20	K 1-60, »	»	» 2-60
Drobiž v podobah	»	» —40	Hubad, Prirovedke za		
Hitra vožnja	»	1-60	mladino I./II.	»	» —40
Hrošči in žuželke v po-			* * Knjižnica za mla-		
dobah	»	» —80	dino 13., 14., 17.,		
Kaj pripoveduje ča-			18., 25., 26., 27., 28.	»	» 1-—
rovnic	»	» 1-20	Kapitan Žar	vez.	» 1-20
Kaj pripoveduje ča-			Milčinski, Pravljice	»	» 4-—
rovnic	vez.	» 2-40	Na divjem zapadu	»	» 1-20
Metulji v podobah	broš.	» —80			
Modri Janko	vez.	» 2-40			
Naše domače živali	broš.	» —40			
Noetova barka	»	» 1-50			
Palčki Poljanci	vez.	» 3-60			
Pavliša in Nuša	»	» 1-60			
Pepelka	broš.	» —60			
Podobe iz živalstva	»	» —80			
Podobe iz živalstva le-					
porcello izdaja	»	1-50			
Planinske cvetke v po-					
dobah	»	» —80			
Radost malih	broš.	» —40			
Robinson starši	»	» 1-40			
Slovenski A B C	»	» —80			
Snegulčica manjša izd.	»	» —20			
Snegulčica večja izdaja	»	1-20			
Snegulčica večja izdaja					
na lepenki	vez.	» 2-40			
Trnjeva rožica	broš.	» —60			
Vesela družbica	»	» —70			
Zlata radost	»	» —40			
Zlata radost leporello					
izdaja	»	1-50			
Zoološki atlant	vez.	» 6-—			
Živali naše priateljice	broš.	» —70			

Spillmanove povesti.

I. zv. Ljubite svoje sovražnike					
broš. K	—40	vez. K	—60		
II. » Maron, krščanski deček					
iz Libanona					
broš. K	—40	vez. K	—60		
III. » Marijina otroka					
broš. K	—40	vez. K	—60		
IV. » Praški Judek					
broš. K	—40	vez. K	—60		
V. » Ujetnik morsk. roparja					
broš. K	—40	vez. K	—60		
VI. » Arumungan, sin indij-					
skega kneza					
broš. K	—40	vez. K	—60		
VII. » Sultanovi suznji					
broš. K	—60	vez. K	—80		
VIII. » Tri indijanske povesti					
broš. K	—60	vez. K	—80		
IX. » Kraljičin nečak					
broš. K	—60	vez. K	—80		
X. » Zvesti sin					
broš. K	—40	vez. K	—60		
XI. » Rdeča in bela vrtinca					
broš. K	—40	vez. K	—60		
XII. » Korejska brata					
broš. K	—60	vez. K	—80		
XIII. » Boj in zmaga					
broš. K	—60	vez. K	—80		
XIV. » Prisega huronskega gla-					
varja					
broš. K	—60	vez. K	—80		
XV. » Angelj suznjev					
broš. K	—40	vez. K	—60		
XVI. » Zlatokopi					
broš. K	—60	vez. K	—80		
XVII. » Prvi med indijanci					
broš. K	—60	vez. K	—80		
XVIII. » Preganjanje indijanskih					
misijonarjev					
broš. K	—60	vez. K	—80		
XIX. » Mlada mornarja					
broš. K	—60	vez. K	—80		
Šmida Spisi I./XV. kompletni broš.					
K	8-70				
Šmida Spisi I./XV. zv. kompletni					
vez. K	11-70				
Šmid, Roza Jedvorska	»	» 2-—			
Trošt, Na rakovo nogo	»	» —80			

Narodna knjigarna v Ljubljani
Prešernova ulica št. 7.

Po meri naročeni čevlji se izdelujejo v lastni delavnici.

MATEJ OBLAK
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 6.
Velika zaloga
domaćih in tvorničkih čevljev.

Milko Krapeš
urar in trgovec z zlatino in srebrnino
1954 zaprišeženi cenilec
Ljubljana, Jurčičev trg 3.
Zahtevajte moj ravno kar izli
najnovejši cenik.

Modni salon
JUST-MASCHKE
 LJUBLJANA,
3 ŽDOVSKA ULICA 3
 priporoča cenjenim damam veliko izbiro krasnih
 pariških in dunajskih modelov kakor najnovejših športnih klobukov.
 Popravila točno in ceno. 2306 Cene brez konkurence!
 Žalni klobuki vedno v zalogi.

Atelje za steznike.
Pariška novost
 Fasona Prinzess
 najnovejši pariški kroj
 glasom slike nujno potrebna za prin-
 zesse in directoire obleke, priporoča
 samo po meri
Mme Matilda Stuzzi
 Ljubljana, Sodna ulica 4, II. nadstr.
Specialitete
 pariških bočnih pasov,
 globoko objemajočih.
Prevzema
 v izvrševanje vse v stroko stezni-
 kov spadajoče predmete, n. pr.: stez-
 niki za nosne in doječe matere, stez-
 niki za jahalke in igralke lawn-tenisa,
 dalje ceinture, oprsnike, ravnodržce in
 trebušne in plečne pasove po navo-
 ditu gg. zdravnikov. 3817
 .. Popravila se radovoljno sprejemajo. ..

Lepo stanovanje
 s 4, eventualno 3 sobami 4040
 se odda s 1. februarjem, Slovenski trg 8
 (trg pred sodnijo). — Več pri hišniku.

Preizkušeno zanesljive ure

Samo
 K 7.50.
 3 letnim rečnim pi-
 smenim jamstvom.
 Nr. 4010 niklasta roman
 tovarna »Fantasie«, so-
 liden okvir,
 s dobim,
 izvirno ro-
 gularnim ni-
 klastim kole-
 sjem s ko-
 me K 7.50
 Nr. 4188.
 Ravnotoka s
 pravim sre-
 brnim ploš-
 čam K 12.00.
 Nihaj rist-
 ho! Znamen-
 dovoljena.
 Dostavljamo.
 Raspoložljiva po povzetju znana zmožna svetovna trdnika
 Jan Konrad, c. in kr. dvorni dobavitelj
 Most št. 1144, Česko.
 Glavni katalog z okoli 4000 slikami dobi vsak na
 zahtevno gratis in franko.

Kazensko-pravni red

z dne 23. maja 1873 št. 119
 državnega zakonika z
 dodanim

zvršitvenim propisom

in drugimi zakoni in ukazi
 kazenski postopek zadeva-
 jočimi.

Trdo vezan 5 K 80 v.,
 po pošti 5 K 80 v.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Praško zdravilno žitno kavo,

najboljši izdelek, ki jo je več sto odjemalcev priznalo za najokusnejšo
 in najzdravnejšo, pošilja zavoj po 5 kg za K 3.80 s poštnim povzetjem
 franko po celi državi

Alojzij Vorlíček, Praga-Smíchov.

:: Igrače za Miklavža ::
in epa darila za Božič

prodaja po solidnih cenah

Vaso Petričiča nast. F. Samec,

3941

Ljubljana, Mostni trg.

Priporočamo

damsko in otroško konfekcijo

zele solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

LJUBLJANA, STARI TRG 9.

Velika izbira, posebno:

kostumi, plašči, jope, pelerine in krila

najnovejšega kroja, tudi po meri.

KRASNE BLUZE

kakor nočne halje, predpasniki, perilo, moderci in vsake vrste modno blago.

Potrebščine za otroke in novorojenčke

v največji izbiri.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Narodna knjigarna

Prešernova ulica št. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7

združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
 .. komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga ..

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in
 gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za
 pisalni stroj; mali in veliki oktavi za navadna pisma;
 barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpreprostejših do najfinjših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
 Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.
 Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne
 priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpreprostejše in najfinjše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
 v vseh velikostih, za dame in za gospode, za na-
 vadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
 Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

vseh sistemov

po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture,
 trgovska pisma itd. itd.